

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai 2020-09- Nr.
Į 2020-09-15 Nr. 3-3678

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 100 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO NR. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 106 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 10¹ IR 46¹ STRAIPSNIAIS IR 71 STRAIPSNIO, III SKYRIAUS ANTROJO SKIRSNIO IR 6 PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, pagal kompetenciją įvertinusi derinimui pateiktus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – VPI projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – KSPI projektas) ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą (toliau – KI projektas), teikia šias pastabas ir pasiūlymus.

1. KSPI projektui ir VPI projektui:

1.1. KSPI projekto 2 str. 3 d. dėstomoje Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo (toliau – KSPI) 31 str. 7 d., siekiant aiškumo, siūlytina vartoti formuluotę „sutarties ir jos pakeitimų“. Analogiška pastaba ir dėl VPI projekto 3 str. 3 d. siūlomų Viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) 19 str. 7 d. nuostatų.

1.2. Siūlome įvertinti, ar KSPI 41 str. 3 d. paskutiniame sakinyje nebūtų tikslinga apimti ir atvejų, kai nors per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikė daugiau nei vienas tiekėjas, tačiau atmetus kitus tiekėjus ar jų pasiūlymus, galutiniame etape lieka tik vienas. Analogiškai ir dėl VPI 29 str. 3 d. paskutiniojo sakinio nuostatų.

Tikime laisve

1990 KOVO 25

1.3. Vertinant KSPĮ 48 str. 2 d. naujojo 33 p. nuostatas (projekte pateikiant punkto redakciją jam kažkodėl suteikiamas 32 numeris), pastebėtina, kad jos formuluojamos imperatyviai ir nustatomas privalomas atitinkamų nuostatų dėl derybų numatymas, nepaliekant perkančiajam subjektui pasirinkimo galimybės, tuo tarpu KSPĮ 69 str. 5 d. nuostatose vartojama konstrukcija „kai tai nustatyta pirkimo dokumentuose“ lyg ir leidžia pasirinkti ir nenumatyti derybų galimybės. KSPĮ 69 str. 3 d. 4 p. nuostatos šiuo aspektu aiškumo neįneša. Analogiška pastaba ir dėl VPĮ 35 str. 2 d. naujojo 33 p. ir 59 str. 3 d. 4 p. bei 5 d. nuostatų.

1.4. Vertinant KSPĮ 63 str. 3 d. nuostatas, pastebėtina, kad tiekėjo informacijos nuslėpimas ar melagingos informacijos pateikimas ir dėl to taikomos pasekmės (pašalinimas iš pirkimo procedūrų) turėtų būti fiksuojami atitinkamu perkančiojo subjekto sprendimu, informacija apie kurį taip pat pateikiama tiekėjui (KSPĮ 68 str. 2 d.). Atsižvelgiant į tai, siūlome įvertinti, ar privalomas informavimas apie perkančiojo subjekto priimtą sprendimą ir paskesnes jo pasekmes (viešą informacijos skelbimą ir galimą apribojimą dalyvauti kituose pirkimuose ir koncesijų konkursuose), nebūtų tinkamesnis ir labiau atitinkantis tiekėjo teisę į gynybą nei atskiras informavimas apie šio sprendimo jau įvykusias pasekmes (viešą paskelbimą). Analogiškai ir dėl VPĮ 52 str. 3 d. ir KĮ 46¹ str. 3 d.

1.5. KSPĮ 63 str. ir 99 str. keičiamas tiekėjui nepalankios informacijos viešo paskelbimo principas. Jei pagal šiuo metu galiojantį reguliavimą informacija skelbiama tik išnaudojus ginčo sprendimo ir teisminės gynybos galimybes, tai pagal KSPĮ projekto 9 ir 17 str. daromus pakeitimus tiekėjui nepalanki informacija būtų skelbiama nelaukiant ginčo išsprendimo. Pastebėtina, kad informacijos paskelbimas sukeltų neigiamas pasekmes tiekėjui – tiek jo reputacijai, tiek galimybėms dalyvauti pirkimuose ir koncesijose. Atsižvelgiant į tai, nepagrįsto atitinkamos informacijos paskelbimo atveju, jeigu tiekėjo pretenzija ar skundas būtų perkančiojo subjekto ar teismo patenkinti, tiekėjas įgytų teisę į patirtos žalos atlyginimą, o toks ankstyvas informacijos skelbimas, neišsprendus ginčo, vertintinas neigiamai. Analogiška pastaba ir dėl naujų VPĮ 52 ir 91 str. bei KĮ 46¹ bei 64 str. nuostatų.

1.6. Vertinant KSPĮ 64 str. 9 d. naujas nuostatas dėl korektūros klaidų, atkreiptinas dėmesys į tai, kad imperatyvi nuostata dėl būtinumo tiekėjui ištaisyti bet kokias korektūros klaidas būtų neracionali. Korektūros klaidos, neturinčios įtakos pasiūlymo aiškumui ir jo vertinimui, galėtų būti ištaisos sudaromoje sutartyje. Analogiškai ir dėl VPĮ 55 str. 9 d. naujų nuostatų.

1.7. KSPĮ projekto 12 str. keičiamas KSPĮ 79 str. 6 d. 2 p., o ne visa dalis, todėl turėtų būti tikslinamas pakeitimo esmės aprašymas, sukonkretinant nurodomą kaip keičiamą straipsnio struktūrinę dalį.

1.8. KSPĮ 80 str. 2 d. paskutiniame sakinyje, manytina, turėtų būti išimtis atviro konkurso atveju (įvertinant KSPĮ 48 str. 2 d. naujo 33 p. nuostatas). Analogiškai ir dėl VPĮ 72 str. 3 d. trečiojo sakinio nuostatų.

1.9. KSPĮ 100 str. 11 d. tikslinga nurodyti, kur skelbiama ir kieno (institucijos ar teisės akto) nustatyta tvarka skelbiama atitinkama informacija. Šiuo aspektu siūlytina tikslinti ir VPĮ galiojančias 92 str. 11 d. nuostatas bei KĮ projekto 29 str. 3 d. siūlomas KĮ 65 str. 11 d. nuostatas.

1.10. Įvertinant tai, kad galiojantys teisės aktai atsakomybę numato ne tik perkančiojo subjekto vadovui, bet ir komisijų nariams, ekspertams ir kt. asmenims, siūlome įvertinti, ar KSPĮ 103 str. 1 d. nuostatos neformuluojamos per siaurai. Analogiškai dėl siūlomų VPĮ 97 str. 1 d. bei KĮ 68 str. 1 d. nuostatų.

1.11. KSPĮ projekto 21 str. 1 d. turėtų būti numatoma išimtis šio straipsnio 2 d. įsigaliojimui. Analogiška pastaba ir VPĮ projekto 23 str. 1 d. bei KSPĮ projekto 35 str. 1 d.

2. KĮ projektui:

2.1. KĮ projekto 2 str. 3 d. keičiamoje KĮ 5 str. 4 d. būtų vartojama neaiški konstrukcija „koncesijos skelbimo paskelbimo vertė“. Siūlytina ją tikslinti aiškiai nurodant, kokia vertė turima omenyje. Koncesijos skelbime nurodyta koncesijos vertė?

2.2. Siūlomos KĮ 14 str. 2 d. nuostatos neįvertina KĮ III skyriaus trečiojo skirsnio nuostatų. Be to, lieka neaiškus ir santykis su siūlomomis KĮ 29 str. 3 d. 3 p. nuostatomis, kurios kalba apie atvejus, kai rengti konkursą nėra galimybės.

2.3. KĮ projektų keičiamo KĮ 26 str. 4 d. 6 p. nustatomas ekonominės veiklos vykdytojo pašalinimo pagrindas ne tik dėl esminio koncesijos sutarties pažeidimo, bet ir dėl esminio viešojo pirkimo – pardavimo sutarčių ir komunalinio sektoriaus pirkimo – pardavimo sutarčių pažeidimo. Todėl svarstyti, ar visoje keičiamoje nuostatoje neturėtų būti minima ne tik suteikiančioji organizacija, bet ir perkančioji organizacija bei perkantysis subjektas.

2.4. KĮ 26 str. turėtų būti dėstomas nauja redakcija, kadangi keičiama daugiau kaip pusė straipsnio dalių.

2.5. Atkreipiame dėmesį, kad tiek KĮ, tiek KĮ projektu nėra perkeliama Direktyvos 2014/23/ES¹ 38 str. 8 d. antroji pastraipa, kurioje nustatoma galimybė pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją dėl to paties straipsnio 5 d. antrojoje pastraipoje ir 7 d. nurodytų aplinkybių (atitinka Koncesijų įstatymo 26 str., be kita ko, 4 d., ir kuri neįtraukta į to paties straipsnio 7 d.).

2.6. KĮ projektu keičiamo Koncesijų įstatymo 36 str. 3 d. įtvirtinama, kad 22 dienų terminas taikomas išsamiems įsipareigojantiems pasiūlymams. Manytina, kad siūlomas reguliavimas yra nesuderinamas su Direktyvos 2014/23/ES 39 str. 4 d., pagal kurią minėtas terminas taikomas tik minimaliems priminiams pasiūlymams.

2.7. KĮ 50 str. keitimo atveju turėtų būti dėstoma visa dalis, kadangi Teisėkūros pagrindų įstatymo 13 str. 2 d. nenumato pastraipos kaip straipsnio struktūrinės dalies.

2.8. KĮ projekto 25 str. keičiamas ne straipsnio punktas, o dalis, todėl tikslintinas pakeitimo esmės aprašymas.

2.9. KĮ 60 str. 6 d. 4 p. nustatant reikalavimą koncesijos sutartyje apibrėžiant koncesijos sutarties terminą, nustatyti, kad jis pasibaigia pasiekus koncesijos vertę, turėtų būti nustatytas ir aiškus reikalavimas koncesijos sutartyje nurodyti šią vertę.

3. Dėl kitų aspektų:

3.1. Atkreipiame dėmesį, kad ne visos KĮ, VPĮ ir KSPI projektams keičiamos nuostatos, kuriomis perkeliama Direktyvų 2014/23/ES, 2014/24/ES² ir 2014/25/ES³ nuostatos, yra įtrauktos į parengtas atitikties lenteles (pavyzdžiui, KĮ projekto 2 str. 2 d., 9 str., 12 str. 7 d., 17 str.; VPĮ projekto 20 ir 21 str.; KSPI projekto 18 ir 19 str.). Todėl prašome tikslinti atitikties lenteles.

3.2. KĮ projekto aiškinamojo rašto 4 skyriuje tikslintinos nuorodos į KĮ projekto nuostatas (pvz., turėtų būti nurodomas KĮ projekto 4 str., o ne 5 str., aprašant Direktyvos 2014/23/E 20 str. 1 d. perkėlimą). Be to siūlytina aiškinamajame rašte pagrįsti KĮ 3 str. 10 d. ir 5 str. 2 d. pakeitimus.

3.3. KĮ projekto lyginamajame variante vaizduojant 6 priedo pripažinimą netekusiu galios, turėtų būti pavaizduoti ir visi priedo rekvizitai (pvz., priedo žyma bei pabaigos brūkšnys).

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

¹ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo.

² 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB.

³ 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/25/ES dėl subjektų, vykdančių veiklą vandens, energetikos, transporto ir pašto paslaugų sektoriuose, vykdomų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/17/EB.

Darius Trinkūnas, tel. (8 5) 266 2912, el. p. darius.trinkunas@tm.lt
Rūta Rožėnė, (8 5) 266 2923, el. p. ruta.rozene@tm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

Nr.
I 2020-09-15 Nr. 3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Išnagrinėję pateiktus derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą, teikiame šią pastabą.

Projekto 15 straipsnyje keičiamo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – keičiamas įstatymas) 72 straipsnio 3 dalyje siūloma įtvirtinti nuostatą, kad perkančioji organizacija, vykdydama neskelbiamas derybas kitais pagrindais, gali nesilaikyti šio įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje nustatytų reikalavimų pirkimų dokumentams. Pažymime, kad keičiamo įstatymo 72 straipsnio 3 dalyje nėra detalizuojama, kokie yra *kiti neskelbiamų derybų pagrindai*, kuriems galės būti netaikomi įstatymo 35 straipsnio 2 dalyje reikalavimai. Siekdami teisinio reguliavimo aiškumo, siūlome šiuo aspektu papildyti keičiamo įstatymo 72 straipsnio 3 dalį.

Ministerijos kancleris

Valdemar Urban

K. Gudalevičius, tel. 271 8980, el. p. kristijonas.gudalevicius@vrm.lt
R. Malijauskienė, tel. (8 5) 271 8221, el. p. rasa.malijauskiene@vrm.lt

LIETUVOS RESPUBLIKOS FINANSŲ MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai   Į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Finansų ministerija, išnagrinėjo pateiktus derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Koncesijų įstatymo projektas) projektus, ir teikia šias pastabas bei pasiūlymus:

1. Koncesijų įstatymo projekto 6 straipsniu siūloma tikslinti Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 2 dalį, joje atsisakant galimybės koncesininkui išnuomotą valstybinės ar savivaldybės žemės sklypą subnuomoti tretiesiems asmenims, atsižvelgiant į tai, kad Žemės įstatymas nenumato valstybinės ar savivaldybės žemės išnuomotą žemės sklypą subnuomos tretiesiems asmenims. Pastebėtina, kad nors Žemės įstatyme nereglamentuojami žemės subnuomos teisiniai santykiai, jie nustatyti šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose (pvz., Naudojamų kitos paskirties valstybinės žemės sklypų pardavimo ir nuomos taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999 m. kovo 9 d. nutarimu Nr. 260 „Dėl naudojamų kitos paskirties žemės sklypų pardavimo ir nuomos“). Tačiau nepriklausomai nuo to, kaip žemės subnuomos teisiniai santykiai reguliuojami žemės santykius reglamentuojančiuose teisės aktuose, manytina, kad siekiant įgyvendinti koncesijos projektą gali kilti poreikis subnuomoti žemę tretiesiems asmenims. Atsižvelgiant į tai, siūlytina palikti šiuo metu galiojančio Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 2 dalyje įtvirtintą koncesininko teisę subnuomoti žemę tretiesiems asmenims.

2. Koncesijų įstatymo projekte siūloma tikslinti Koncesijų įstatymo 16 straipsnio 4 dalį, numatant, kad tais atvejais, kai koncesininkui turtas perduodamas panaudos teise, šis negali jo išnuomoti, subnuomoti ir panašiai. Kaip nurodoma Koncesijų įstatymo projekto aiškinamajame rašte, minėtas siūlymas grindžiamas tuo, kad panauda suteikia koncesininkui teisę turtu naudotis, bet ne juo disponuoti, t. y. tokį turtą išnuomoti ar subnuomoti.

Norėtume atkreipti dėmesį, kad Valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (toliau – Turto valdymo įstatymas) 14 straipsnio 1 dalyje yra pateiktas subjektų, kuriems gali būti perduodamas valstybės ir savivaldybių turtas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis, sąrašas. Pagal Turto valdymo įstatymo 14 straipsnio 1 dalies 6 punktą valstybės ir savivaldybių turtas gali būti perduodamas panaudos pagrindais laikinai neatlygintinai valdyti ir naudotis kitiems, nei Turto valdymo įstatymo 14 straipsnio 1 dalyje nurodytiems, subjektams, *jeigu tokio perdavimo tvarka ir sąlygos nustatytos specialiaame įstatyme* (pvz., Koncesijų įstatyme). Taigi, Koncesijų įstatymas yra specialusis įstatymas, kuriam kitų

34290456282355324.docx

įstatymų nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruja šiam įstatymui, todėl jame gali būti nustatytos specialios sąlygos ir tvarka panaudos teisinių santykių srityje. Atsižvelgiant į tai, Koncesijų įstatymo projekte nėra būtinybės ir tikslingumo įtvirtinti analogišką draudimą, nustatytą Turto valdymo įstatymo 14 straipsnio 6 dalyje. Koncesijų įstatyme įtvirtinus draudimą koncesininkams, kuriems valstybės ir savivaldybių turtas perduotas neatlygintinai naudotis panaudos pagrindais, minėtą turtą išnuomoti ar kitaip perduoti naudotis tretiesiems asmenims, gali kilti rizika sklandžiam koncesijų projekto įgyvendinimui.

3. Siūlome tikslinti Koncesijų įstatymo projekto 2 straipsniu keičiamą Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 2 dalies nuostatą, joje nustatant, kad koncesijos vertė, apskaičiuojama iki Koncesijų įstatymo 14 straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytų sprendimų priėmimo dienos, gali būti tikslinama iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios tik tuo atveju, jeigu ji neviršija 14 straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodytuose sprendimuose nustatytų valstybės ar savivaldybės turtinių įsipareigojimų.

4. Norėtume atkreipti dėmesį į Koncesijų įstatymo projekto 3 straipsniu nustatomą vidinių sandorių teisinį reguliavimą. Perkeliant direktyvą į nacionalinę teisę, reikėtų atkreipti dėmesį į būtinybę sisteminiu požiūriu įvertinti esamą teisinį reguliavimą. Pažymėtina, kad koncesija gali būti taikoma įvairiose viešųjų paslaugų srityse: transporto (įvairių rūšių), transporto infrastruktūros, energetikos (įskaitant šilumos ūkį), vandens ūkio ir nuotekų, atliekų tvarkymo, telekomunikacijų, informacinių technologijų, turizmo, kultūros, sporto ir laisvalaikio, švietimo, sveikatos, gynybos ir kt. Visose išvardintose srityse valstybė arba savivaldybė (didesnė dalis sričių priskirtina savivaldybių kompetencijai) veikia kaip subjektai, kurių pagrindinė funkcija – įstatymų nustatyta tvarka užtikrinti (organizuoti) šiose srityse teikiamų viešųjų paslaugų teikimą ir (arba) joms teikti reikalingos infrastruktūros sukūrimą ir vystymą. Kaip gali būti organizuojamas viešųjų paslaugų teikimas nustato Viešojo administravimo įstatyme nustatyta viešųjų paslaugų sąvoka, kuri aiškiai nustato – **arba** viešąsias paslaugas teikia savivaldybės/valstybės **kontroliuojamas juridinis asmuo (toliau – kontroliuojamas asmuo)**, **arba įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka** viešąsias paslaugas gali teikti ir **kiti asmenys**.

Koncesijų įstatymo projekto 3 straipsnyje takoskyra tarp viešųjų paslaugų teikimo pasirinkimo galimybių išnyksta – nėra aišku, kokiais atvejais viešųjų paslaugų teikimui steigiamas kontroliuojamas asmuo, o kokiais atvejais pasirenkami „kiti asmenys“ ir kam reikalinga su kontroliuojamu asmeniu sudaryti vidinius sandorius, jeigu jis įsteigtas tai viešajai paslaugai teikti **ir nėra „kitas asmuo“** kaip tai nustatyta Viešojo administravimo įstatyme.

Be to, šiame straipsnyje klaidinančiai naudojamos koncesininko ir suteikiančiosios institucijos sąvokos, nurodant, *jog suteikiančioji institucija* (kuria tampama tik tuomet, kai yra priimti įstatymo 14 straipsnio 9 ir 10 dalyse nurodyti sprendimai ir juose suteikiami įgaliojimai vykdyti koncesijos procedūras ir sudaryti koncesijos sutartį) *gali sudaryti su kita suteikiančiąja institucija* vidaus sandorius, o Koncesijos įstatymo 10¹ 2 dalyje jau atsiranda koncesininko ir koncesijos sutarties sąvokos, kurios suponuoja, kad vidaus sandoriu gali būti ir koncesija, tik ji bus suteikiama **kontroliuojamam asmeniui** ne Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka. Kadangi dalis Koncesijų įstatymo 15 straipsnio 1 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytų subjektų, galinčių būti suteikiančiąja institucija, yra ekonominės veiklos vykdytojai (galimi koncesininkai), tai patvirtina, jog 10¹ straipsnyje vidiniai sandoriai įteisina koncesiją su ekonominės veiklos vykdytojais, kurie yra **kontroliuojami asmenys**.

Net jeigu vidiniai sandoriai nebūtų koncesija, vidinių sandorių reguliavimas šiame įstatyme galimai neatitinka Viešojo administravimo įstatymo ir teisine prasme sukelia daugiau neaiškumo – taip ir lieka neregamentuota, kaip priimami sprendimai, kai yra galimybės rinktis viešosios paslaugos teikėją – kontroliuojamą asmenį ar kitą, nekontroliuojamą asmenį.

LIETUVOS RESPUBLIKOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Totorių g. 25, LT-01121 Vilnius, tel.: (8 5) 273 5673, 8 706 80 501, faks. (8 5) 264 8517, el. p. kam@kam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188602751

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2020-10-   Nr.
į 2020-09-15   Nr. 3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministerija (toliau – KAM) išnagrinėjo su Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos 2020 m. rugsėjo 15 d. raštu Nr. 3-3678 „Dėl įstatymų projektų“ pateiktus išvadosms gauti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios projektus.

KAM teikia pastabas dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 (toliau – Įstatymas) 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – Įstatymo projektas).

Įstatymo projekto 3 straipsnyje siūloma pakeisti esamą 19 straipsnio pavadinimą „Viešojo pirkimo komisija, ekspertai, stebėtojai“ į „Pirkimą atliekantys asmenys“, tačiau viešojo pirkimo stebėtojai nėra pirkimą atliekantys asmenys, kadangi jie neturi balsavimo teisės, negali priimti jokių su viešuoju pirkimu susijusių sprendimų, be to, jiems nėra prievolės deklaruoti viešuosius ir privačius interesus. Šiuo atveju geriau tiktų pavadinti „Pirkimo procedūroje dalyvaujantys asmenys“, o Įstatymo 2 straipsnyje nurodytų sąvokų sąrašė nurodyti, kokius asmenis apima sąvokos apibrėžimas.

Be to, siūloma patikslinti Įstatymo projekto 3 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Papildyti 19 straipsnį 7 dalimi:

„7. Perkančioji organizacija turi paskirti asmenis (asmenį), atsakingus už pirkimo sutarties vykdymą ir pirkimo sutarties ir jos pakeitimų paskelbimą Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje pagal šio įstatymo 86 straipsnio 9 dalies nuostatas. Skiriant šiuos asmenis, turi būti atsižvelgiama į pirkimo objekto ir šio įstatymo bei kitų pirkimus reglamentuojančių teisės aktų išmanymą.“

Įstatymo projekto 6 straipsnio 3 dalyje siūloma Įstatymo 29 straipsnio 3 dalį papildyti nuostata, kuri suteiktų teisę perkančiajai organizacijai savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar

projekto konkurso procedūras, jei per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas. Atkreipiame dėmesį, kad ši nuostata neleisut nutraukti pirkimo procedūrų tais atvejais, kai nors paraiškas, pasiūlymus pateikia daugiau nei vienas tiekėjas, bet visi, išskyrus vieną, pasiūlymai privalo būti atmesti, nes jie neatitinka pirkimo sąlygų, pavyzdžiui, tiekėjas neatitinka kvalifikacijos reikalavimų, perkančioji organizacija nustato pašalinimo pagrindų egzistavimą ir pan. Siekiant išvengti situacijos, kai pirkimo procedūroje lieka tik vienas tiekėjas, siūlytina numatyti galimybę nutraukti pirkimą ir tais atvejais, kai sudarant pasiūlymų eilę paaiškėja, kad ją sudaro tik vienas neatmestas pasiūlymas. Siūlome Įstatymo projekto 6 straipsnį išdėstyti taip:

„Pakeisti 29 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminarijosios sutarties) sudarymo ar projekto konkurso laimėtojo nustatymo perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Perkančioji organizacija savo iniciatyva taip pat gali nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jei per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas **arba pasiūlymų eilę sudaro tik vienas neatmestas pasiūlymas.**“

Siūlytina patikslinti Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalies formuluotę. Įstatymo 46 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatoje nustatytos pasirinkimo galimybės ir vartojami jungtukai „ar“, tačiau ilgalaikė pirkimų praktika parodė, kad tiekėjai, ypač iš užsienio šalių, supranta, kad tokiu atveju reikia pateikti duomenis tik apie vieną iš išvardytų asmenų, pvz., vadovą, o ne apie visus susijusius asmenis (buhalterį ir pan.). Atsižvelgiant į tai, siūloma patikslinti Įstatymo projekto 3 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario ar kito asmens, turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, **organizacijos** ar buhalterio (buhalterių) ar kito (kitų) asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus (supaprastinto pirkimo atveju – **tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovo ir ar buhalterio (buhalterių) ar kito (kitų) asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus**), per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą;“

Siūlytina papildyti Įstatymo projekto 9 straipsnio 3 dalį nurodant, kad tiekėjas turėtų būti šalinamas ne tik dėl esminio sutarties pažeidimo, kaip tai numatyta Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje, bet ir tais atvejais, kai sutartys yra nutraukiamos esant sutartyje numatytiems pagrindams sutartį nutraukti vienašališkai. Atkreipiame dėmesį, kad ne visi svarbūs nutraukimo pagrindai atitinka Civilinio kodekso 6.217 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodyto esminio sutarties pažeidimo sąvoką (pvz., sutartis yra vienašališkai nutraukiama, kai perkančioji organizacija gauna informacijos, jog tiekėjas kelia grėsmę nacionaliniam saugumui), todėl nutraukus sutartį tokiu pagrindu, tiekėjas nebus įtrauktas į nepatikimų tiekėjų sąrašą. Siekiant išvengti tokios situacijos, siūloma papildyti Įstatymo projekto 9 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Pakeisti 46 straipsnio 4 dalies 6 punktą ir jį išdėstyti taip:

„6) tiekėjas yra neįvykdęs pirkimo sutarties, sudarytos vadovaujantis šiuo įstatymu, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymu ar Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymu, ar koncesijos

sutarties ar netinkamai ją įvykdęs ir tai buvo esminis sutarties pažeidimas, kaip nustatyta Civilinio kodekso 6.217 straipsnyje (toliau – esminis pirkimo sutarties pažeidimas), arba **sutartis buvo nutraukta vienašališkai joje nurodytais pagrindais**, dėl kurio per pastaruosius 3 metus buvo nutraukta sutartis arba per pastaruosius 3 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, kuriuo tenkinamas perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto ar suteikiančiosios institucijos reikalavimas atlyginti nuostolius, patirtus dėl to, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais, ar per pastaruosius 3 metus buvo priimtas perkančiosios organizacijos sprendimas, kad tiekėjas sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija. Šiuo pagrindu tiekėjas taip pat pašalinamas iš pirkimo procedūros, kai, vadovaujantis kitų valstybių teisės aktais, per pastaruosius 3 metus nustatyta, kad jis, vykdydamas ankstesnę pirkimo sutartį, ankstesnę pirkimo sutartį su perkančiuoju subjektu arba ankstesnę koncesijos sutartį, sutartyje nustatytą esminį reikalavimą vykdė su dideliais arba nuolatiniais trūkumais ir dėl to ta ankstesnė sutartis buvo nutraukta anksčiau, negu toje sutartyje nustatytas jos galiojimo terminas, buvo pareikalauta atlyginti žalą ar taikomos kitos panašios sankcijos. Perkančioji organizacija iš pirkimo procedūros pašalina tiekėją ir tuo atveju, kai ji turi įtikinamų duomenų, kad tiekėjas yra įsteigtas, siekiant išvengti šio pašalinimo pagrindo taikymo;“.

Siūlytina atsakyti Įstatymo projekto 9 straipsnio 4, 5 ir 6 dalių pakeitimų, nes jie sukuria perkančiajai organizacijai neproporcingai didelę įrodinėjimo našta ir nepadedą pasiekti Ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktame aiškinamajame rašte iškeltų teisės akto keitimo tikslų – supaprastinti viešųjų pirkimų vykdymą. Siūlomi pakeitimai numato, kad perkančioji organizacija gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūrų, jei perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu ir laiko jį padariusiu rimtą profesinį pažeidimą, kurį ji gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis.

Siekiant įrodyti, kad pirkimo procedūroje dalyvaujantis tiekėjas pažeidė tam tikro įstatymo nuostatas, reikia atlikti šio pažeidimo tyrimą. Kad tyrimas dėl įstatymo pažeidimo būtų atliktas tinkamai, reikia ir specialių įgaliojimų, t. y. institucija turi turėti teises / įgaliojimus atlikti konkrečius tyrimo veiksmus, naudoti įvairias tyrimo priemones (pvz., dokumentų poėmiai, apžiūros, apklausos ir kt.), ir turėti kvalifikuotus ir parengtus šį darbą dirbti darbuotojus. Dėl šios priežasties įvairių įstatymų kontrolę vykdo atskiros kompetentingos institucijos: Specialiųjų tyrimų tarnyba, Finansinių nusikaltimų tarnyba, Valstybinė mokesčių inspekcija, Konkurencijos tarnyba ir kt., kurios vertina pažeidimus pagal savo kompetenciją. Todėl tokia tyrimo ir įrodinėjimo našta perkančiajai organizacijai yra pernelyg didelė, tad neabejotina, kad, siekdama turėti patikimų ir pakankamų įrodymų, perkančioji organizacija vis tiek kiekvienu atveju suabejojusi tiekėjo sąžiningumu, turės sulaukti galutinio kompetentingos institucijos ar teismo sprendimo, kuriuo būtų įrodytas įstatymo pažeidimo faktas. Dėl šių priežasčių manytina, kad nuostatų pakeitimas neleis pasiekti norimo rezultato ir faktiškai perkančiosios organizacijos vis tiek bus priverstos remtis dabar galiojančioje redakcijoje nurodytais galutiniais sprendimais, nes tik šie sprendimai bus aiškūs ir pakankamas pagrindas šalinti tiekėją iš viešojo pirkimo procedūros.

Be to, tokie pakeitimai gali sukurti situaciją, kad bus priimami tarpusavyje prieštaraujantys perkančiosios organizacijos ir kompetentingų institucijų, nagrinėjančių pažeidimus, sprendimai. Pavyzdžiui, perkančiosios organizacijos, neturėdamos pakankamai kompetencijos įvertinti galimai nesąžiningą tiekėjo veiklą, gali priimti neteisėtą sprendimą dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros. Tiekėjas, nesutikdamas su perkančiosios organizacijos sprendimu, tokį sprendimą gali skusti teismui. Teismas, išnagrinėjęs ir įvertinęs visas aplinkybes, gali priimti sprendimą, kad perkančiosios organizacijos turimi įrodymai nepakankami ir neįrodo, kad tiekėjas yra padaręs

profesinį pažeidimą ar atlikęs kitus veiksmus, dėl kurių būtų galima abejoti tiekėjo sąžiningumu. Tokiu atveju tiekėjas įgytą teisę reikalauti iš perkančiosios organizacijos atlyginti jo patirtą žalą dėl neteisėto perkančiosios organizacijos sprendimo. Tikėtina ir priešinga situacija: perkančioji organizacija nepašalina tiekėjo iš pirkimo procedūros dėl profesinio pažeidimo, tačiau sutarties vykdymo metu paaiškėja, kad tiekėjas yra padaręs profesinį pažeidimą. Tokiu atveju perkančioji organizacija gali sulaukti sankcijų dėl to, kad pirkimo procedūrų metu neįsitikino, kad tiekėjas nėra padaręs profesinio pažeidimo ir veikia sąžiningai.

Taip pat siūlome atsisakyti Įstatymo projekto 9 straipsnio 7 ir 8 dalių, kaip neįgyvendinamų, nes Lietuvos teismai nepriima sprendimų dėl tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros. Vadovaujantis Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktika, teismai viešųjų pirkimų bylose tik vykdo jau priimtų perkančiosios organizacijos sprendimų peržiūrą ir, nustatę įstatymų pažeidimų, panaikina perkančiųjų organizacijų sprendimus, o ginčo šalis grąžina į prieš pažeidimą buvusią padėtį. Konstatavus, jog perkančioji organizacija netinkamai atliko atitinkamą jai pagal Įstatyme tenkančią pareigą, šios pareigos vykdytinumas pagal Įstatymą nepradingsta, t. y. pažeidusi Įstatyme įtvirtintą tvarką perkančioji organizacija vis tiek turi atlikti veiksmus, kurie šią tvarką atitiktų (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo civilinių bylų skyriaus išplėstinės teisėjų kolegijos nutartį byloje Nr. e3K-7-359-469/2018, 74–78 paragrafai, ir juose nurodytą teismų praktiką). Tai reiškia, kad patį sprendimą dėl tiekėjo pašalinimo iš procedūros visada priims perkančioji organizacija, o ne teismas.

Taip pat atkreipiame dėmesį, kad šiais įstatymų projektais siūlomi pakeitimai yra aktualūs ir turėtų būti atlikti Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatyme, tačiau šis įstatymas į teikiamą paketą neįtrauktas.

Krašto apsaugos viceministras

Eimutis Misiūnas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KULTŪROS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, J. Basanavičiaus g. 5, LT-01118 Vilnius, tel. (8 5) 219 3400, el. p. dmm@lrkm.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188683671

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2020- - Nr. S2-
Į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Kultūros ministerija pagal kompetenciją įvertino išvadoms gautus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektus ir pastabų ar pasiūlymų neturi.

Ministerijos kancleris

Laimonas Ubavičius

Brigita Kosaitė, tel. +370 608 47 621, el. p. brigita.kosaite@lrkm.lt

Tikime laisve

1990 KOVO 11

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

Nr. _____
Į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Pranešame, kad Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija pagal kompetenciją įvertino Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektus ir pastabų ar pasiūlymų neturi.

Ministerijos kanclerė

Lina Zinkevičienė

Dalia Sereikaitė, tel. (8 5) 239 1209, el. p. dalia.sereikaite@zum.lt

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19
01103 Vilnius
Tel. (8 5) 239 1001
Faks. (8 5) 239 1212

El. paštas zum@zum.lt
<http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188675190

Atsiskaitomoji sąskaita
LT674010042400070079
Luminor Bank AB

Tikime laisve

1990 M. V. O 11

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTERIJA

Ekonomikos ir inovacijų
ministerijai

2020-11- _____ Nr. 2D- _____ (7.3 E)
I _____ Nr. _____

PRAŠYMAS DĖL VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 86 STRAIPSNIO 5 DALIES PUNKTO KEITIMO

9

Žemės ūkio ministerija (toliau – ministerija) yra paskirta atsakinga institucija už Europos žemės ūkio garantijų fondo paramos teikimo koordinavimą ir kontrolę. Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 dalies 9 punkte nurodytos išimtys, taikomos siekiant įsigyti paslaugas / prekes / darbus, susijusius su Europos Sąjungos fondų priemonėmis, ilgesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui, tačiau minėtame punkte nėra nurodytas Europos žemės ūkio garantijų fondas, todėl ministerija įsigyja paslaugas, susijusias su Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonėmis, tik trumpesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui.

Ministerija, vadovaudamasi išimtimi, galėtų sudaryti ilgalaikę sutartį ir išvengtų papildomo poreikio organizuoti atskirus paslaugų pirkimus dėl skirtingų fondų, taip sutaupydama laiką ir žmogiškuosius išteklius. Taip pat būtų užtikrintas paslaugų tęstinumas ir viso programavimo laikotarpio metu būtų galima turėti vienintelį paslaugų teikėją, kuris visiškai atsakytų už visu laikotarpiu teikiamus darbus ir jų atlikimo kokybę. Be to, manome, kad galimi paslaugų tiekėjai, žinodami apie ilgalaikę sutartį, galėtų pasiūlyti mažesnę paslaugų teikimo kainą, nei šiuo metu esanti, ir tai leistų sutaupyti dalį biudžeto lėšų.

Atkreipiame dėmesį, kad Europos Komisijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros generalinis direktoratas, atlikdamas auditą, pateikė savo pastabas ministerijai, kad paslaugos, susijusios su Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonėmis, turi būti perkamos ilgesniam kaip 3 metų nuo sutarties įsigaliojimo laikotarpiui.

Biudžetinė įstaiga
Gedimino pr. 19
01103 Vilnius
Tel. (8 5) 239 1001
Faks. (8 5) 239 1212

El. paštas zum@zum.lt
<http://www.zum.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi
Juridinių asmenų registre
Kodas 188675190

Atsiskaitomoji sąskaita
LT674010042400070079
Luminor Bank AB

Tikime laisve

1990 KOVO 11

Prašome į Jūsų rengiamą pakeitimą įtraukti ir Viešųjų pirkimų įstatymo 86 straipsnio 5 dalies 9 punkto keitimą, papildant jį Europos žemės ūkio garantijų fondu ir išdėstant tokia redakcija:

„9) finansinių priemonių ar fondų fondo, kaip šios sąvokos apibrėžtos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1303/2013, kuriuo nustatomos Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui, Europos žemės ūkio fondui kaimo plėtrai ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui bendros nuostatos ir Europos regioninės plėtros fondui, Europos socialiniam fondui, Sanglaudos fondui ir Europos jūros reikalų ir žuvininkystės fondui taikytinos bendrosios nuostatos ir panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr.1083/2006 (OL 2013 L 347, p. 320), 2 straipsnio 11 ir 27 punktuose, Europos žemės ūkio garantijų fondo, kuriam taikytinos nuostatos, numatytos 2013 m. gruodžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1306/2013 dėl bendros žemės ūkio politikos finansavimo, valdymo ir stebėsenos, kuriuo panaikinami Tarybos reglamentai (EEB) Nr. 352/78, (EB) Nr. 165/94, (EB) Nr. 2799/98, (EB) Nr. 814/2000, (EB) Nr. 1290/2005 ir (EB) Nr. 485/2008 (OL L 347, 2013 12 20, p. 549), finansų inžinerijos priemonių, įskaitant kartu teikiamas subsidijas, valdymo ir (arba) įgyvendinimo paslaugų“.

Korupcijos prevencijos ir vidaus tyrimų skyriaus
vedėjas, atliekantis ministerijos kanclerio funkcijas

JurijKornijenko

LIETUVOS RESPUBLIKOS SUSISIEKIMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 17, LT-01505 Vilnius, tel. (8 5) 261 2363,
faks. (8 5) 212 4335, el. p. sumin@sumin.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188620589

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai   2020-09-   Nr.
į 2020-09-15   Nr. 20-12562

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Lietuvos Respublikos susisieikimo ministerija, išnagrinėjusi pateiktą išvadoms gauti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektus, informuoja, kad pastabų ir pasiūlymų neturi.

Ministerijos kancleris

Gintaras Aliksandravičius

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŠVIETIMO, MOKSLO IR SPORTO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A. Volano g. 2, 01516 Vilnius, tel. (8 5) 219 1225/219 1152, faks. (8 5) 261 2077,
el. p. smmin@smm.lt, <http://www.smm.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188603091.
Atsisk. sąsk. LT30 7300 0100 0245 7205 „Swedbank“, AB, kodas 73000

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai

2020- - Nr.
į 2020-09-15 Nr. 3-3678

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, susipažinusi su Jūsų pateiktu derinti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektų informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų neturi.

Ministerijos kancleris

Tomas Daukantas

**LIETUVOS RESPUBLIKOS UŽSIENIO REIKALŲ MINISTERIJOS
ADMINISTRACINIS DEPARTAMENTAS**

Biudžetinė įstaiga, J. Tumo-Vaižganto g. 2, LT-01108 Vilnius, tel.: (8 5) 236 2444, (8 5) 236 2400,
faks. (8 5) 236 2626, el. p. urm@urm.lt, <http://www.urm.lt>
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188613242

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2020-09- Nr. (10.3.1E)3-
Į 2020-09-15 Nr. 3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ (TAIS 20-12567)

Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerija išnagrinėjo Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos parengtus ir pateiktus išvadoms gauti įstatymų projektus ir informuoja, kad pagal kompetenciją pastabų ir pasiūlymų neturi.

Ministerijos kanclerė

Jovita Neliupšienė

VYRIAUSIOJI TARNYBINĖS ETIKOS KOMISIJA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 27, 01402 Vilnius, telefonas (8 5) 212 4396, faksas (8 5) 261 0867

el. p. vtek@vtek.lt, <http://www.vtek.lt>

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188736355

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų viceministrei
Vitalijai Jankauskaitei-Milčiuvienei

2020-09-24 Nr. S 2499- (2.5)
I 2020-09-15

E. pristatymo sistemą

DĖL TEISĖS AKTŲ DERINIMO

Vyriausioji tarnybinės etikos komisija (toliau – Komisija): Komisijos pirmininkas Edmundas Sakalauskas, nariai Virginijus Kanapinskas, Evelina Matulaitienė ir Martinas Žaltauskas 2020 m. rugsėjo 23 d. posėdyje išnagrino Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – Pirkimų įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Koncesijų įstatymo projektas) projektus (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Komisija pagal savo kompetenciją ir Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo (toliau – VPIDĮ) nuostatas įvertino pateiktuosius Įstatymų projektus ir teikia šias pastabas:

1. Įstatymų projektų 1-uosiuose straipsniuose siūloma keisti nuostatą dėl VPIDĮ pažeidusio asmens reputacijos, t. y. naikinti šiuo metu galiojančias nuostatas, kai laikomas nepriekaištingos reputacijos asmuo, kuris nėra pripažintas pažeidęs VPIDĮ arba dėl kurio sprendimas pripažinti pažeidusiu šį įstatymą priimtas anksčiau nei prieš vienus metus, ir siūlo nuostatą, kad asmuo laikomas nepriekaištingos reputacijos, jei jam nėra paskirta administracinė nuobauda (išskyrus įspėjimą) už VPIDĮ pažeidimą arba sprendimas dėl tokios administracinės nuobaudos paskyrimo įsiteisėjo ar asmuo įvykdė administracinį nurodymą anksčiau nei prieš vienus metus. Komisijos nuomone, siūlomas Įstatymų pakeitimas eliminuotų iš pirkimų procedūrų tik VPIDĮ šurkščiai pažeidusius asmenis. VPIDĮ 23 straipsnio 7 dalyje nustatyti atvejai, kada laikoma, jog asmuo šurkščiai pažeidė šio įstatymo nuostatas, t. y. jeigu: 1) VPIDĮ

nuostatos buvo pažeistos, nors deklaruojančiam asmeniui jau buvo pateiktos išankstinės rašytinės rekomendacijos, nuo kokių sprendimų rengimo, svarstymo ar priėmimo jis privalo nusišalinti; 2) VPIDĮ nuostatos pažeistos pakartotinai per vienus metus nuo tos dienos, kurią asmuo buvo pripažintas pažeidusiu šį įstatymą; 3) VPIDĮ nuostatos pažeistos dėl interesų konflikto, kurio aplinkybėmis deklaruojantis asmuo (ar jam artimas asmuo) įgyvendino savo privatų interesą.

Viešųjų pirkimų įstatymo ir Pirkimų įstatymo projektų aiškinamajame rašte išdėstyti argumentai, kodėl siūloma keisti minėtąsias nuostatas. Anot rengėjų, VPIDĮ pažeidimu šiuo metu yra laikomas ir visiškai formalus šio įstatymo pažeidimas, pavyzdžiui, privačių interesų deklaracijos pateikimas pavėlavus vieną dieną. Teigiama, kad sudėtinga darbe pakeisti VPIDĮ pažeidusius žmones, kurie turi specialiųjų žinių, taip pat kad nėra lengva didelėse perkančiose organizacijose sukontroliuoti, ar visi su viešaisiais pirkimais susiję asmenys laiku deklaravo savo interesus.

Komisija pabrėžia, kad nuo 2020 m. sausio 1 d. įsigaliojus Vyriausiosios tarnybinės etikos komisijos įstatymo 17 ir 23 straipsnių pakeitimams, asmenims, nedeklaravusiems ar netinkamai deklaravusiems privačius interesus, pirmiausia siunčiami raginimai pateikti deklaraciją, ją patikslinti ar papildyti, o tyrimas pradėdamas tik jei asmuo per nustatytą terminą šio raginimo neįvykdo. Taigi nėra pagrindo teigti, kad VPIDĮ nuostatų pažeidimai konstatuojami asmenims vieną dieną pavėlavus pateikti privačių interesų deklaraciją ar pan.

Komisija atkreipia dėmesį, kad VPIDĮ 5 straipsnio 6 dalis draudžia dalyvauti pirkimų procedūrose perkančiųjų subjektų pirkimų komisijų nariams, asmenims, perkančiųjų subjektų vadovų paskirtiems atlikti supaprastintus pirkimus, perkančiųjų subjektų atliekamų pirkimų procedūrose dalyvaujantiems ekspertams, pirkimo iniciatoriams, nepateikusiems privačių interesų deklaracijos. Komisija mano, kad viešieji pirkimai – itin jautri sritis, todėl visuomenė tikisi, kad šioje srityje dirbantys asmenys laikosi aukščiausių etikos standartų ir elgiasi taip, kad nekiltų net abejonių dėl jų priimamų sprendimų. Komisijos nuomone, siūlymas leisti asmenims, pažeidusiems VPIDĮ nuostatas, dalyvauti pirkimų procedūrose neatitinka aukščiausių etikos standartų ir visuomenės lūkesčių.

Komisija pabrėžia, kad šiuo metu galiojanti nuostata drausti asmenims, pažeidusiems VPIDĮ nuostatas, dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose tinkamai užtikrina VPIDĮ tikslus – kad priimant sprendimus pirmenybė būtų teikiama viešiesiems interesams ir būtų užkertamas kelias kilti interesų konfliktams bei plisti korupcijai.

2. Viešųjų pirkimų įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalies 2 punkte, Pirkimų įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalies 2 punkte ir Koncesijos įstatymo projekto 1 straipsnio 4 dalies 2 punkte minimas iki 2020 m. sausio 1 d. galiojęs VPIDĮ pavadinimas, todėl jis keistinas.

Komisija atkreipia dėmesį, kad Viešųjų pirkimų tarnybos kartu su Komisija nustatytos formos nešališkumo deklaracija ir privačių interesų deklaracija tiek savo forma, tiek turiniu nėra tapatus dalykas.

Komisijos pirmininkas

Edmundas Sakalauskas

SVEIKATOS APSAUGOS MINISTERIJOS EKSTREMALIŲ SVEIKATAI SITUACIJŲ CENTRAS

Biudžetinė įstaiga, M.K.Čiurlionio g. 23, LT-44356 Kaunas, tel. (8 37) 282244, faks. (8 37) 282250, el. p. info@essc.sam.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 191349831, PVM mokėtojo kodas LT 10000495514

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2020-10-16 Nr. 02-611

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO

Atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu rengiamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPĮ) pakeitimo projektas Sveikatos apsaugos ministerijos Ekstremalių sveikatai situacijų centras (toliau – Centras) teikia pasiūlymus dėl VPĮ pakeitimo:

1. Nustatyti, kad tiekėjas paaiškindamas, patikslindamas pasiūlymą negali keisti pasiūlytų prekių, paslaugų ar darbų savybių, tačiau, **nekeisdamas pasiūlytų prekių, paslaugų ar darbų savybių**, turi teisę pateikti papildomus dokumentus, patikslinti pateiktus dokumentus, įrodančius atitikimą techninės specifikacijos reikalavimams ir/ar pasiūlymų vertinimo kriterijams.

Šis pakeitimas siūlomas atsižvelgiant į tai, kad vykdant pirkimus neretai tiekėjų pasiūlymus reikia atmesti dėl formalių neatitikimų, pavyzdžiui, iš viešos ir tiekėjo pateiktos informacijos matyti, kad tiekėjo pasiūlymas faktiškai atitinka reikalavimus pirkimo objektui, tačiau tiekėjas pateikia ne tai prekei išduotą sertifikatą, pateikia nebegaliojantį sertifikatą (nors galiojantį taip pat turi), pateikia gamintojų technines specifikacijas, katalogus, kuriuose trūksta dalies informacijos, pagrindžiančios atitikimą techninės specifikacijos reikalavimams ir pan. Detali problematika yra išdėstyta VPĮ komentaro 55 str. 9 d.

Pažymėtina, kad atlikus siūlomą keitimą, būtų sutaupomos biudžeto lėšos, nes neretai tenka atmesti ekonomiškai naudingiausius pasiūlymus dėl formalių trūkumų, taip pat būtų taupomas laikas, nes pasitaiko atvejų, kai dėl formalių neatitikimų turi būti atmesti visi pasiūlymai ir pirkimo procedūros turi būti vykdomos iš naujo.

Taip pat pažymėtina, kad nemaža dalis viešųjų pirkimų teisminių ginčų kyla tuomet, kai tiekėjai susipažinę su laimėtojo pasiūlymu jame randa formalių neatitikimų ir apskundžia perkančiosios organizacijos sprendimus, todėl tikėtina, jog suteikus galimybę pašalinti formalius trūkumus sumažėtų teisminių ginčų skaičius.

Atkreiptinas dėmesys, kad griežtas pasiūlymų siaurąja prasme vertinimo modelis kilo iš Lietuvos Aukščiausiojo Teismo praktikos, tačiau 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, (toliau – Direktyva) toks griežtas pasiūlymų vertinimo modelis nenumatytas. Direktyvos 32 str. 2 d. a) punkte nurodoma: „Pasiūlymas laikomas netinkamu, kai jis yra nereikšmingas sutarčiai, nes, nepadarius esminių pakeitimų, jis akivaizdžiai negali patenkinti pirkimo dokumentuose nurodytų perkančiosios organizacijos poreikių ir reikalavimų“. Manytina, kad tokia Direktyvos formuluotė yra orientuota būtent į siūlomų prekių, paslaugų ar darbų savybes, techninius parametrus, o ne į pasiūlymo atitikimą pirkimo dokumentuose nustatytiems formaliesiems dokumentų pateikimo reikalavimams.

2. Nustatyti, kad perkančioji organizacija turėtų teisę nevertinti visų tiekėjų pasiūlymų atitikimo pirkimo dokumentų reikalavimams, o turėtų galimybę vertinti atitikimą visiems pirkimo dokumentų reikalavimams tik to tiekėjo, kurio pasiūlymas yra potencialus laimėtojas.

Pažymėtina, kad, tais atvejais, kai yra gaunama daug tiekėjų pasiūlymų, perkančiosios organizacijos pasiūlymų vertinimas užtrunka ilgą laiką, dėl to kyla rizika laiku neįsigyti reikalingų prekių, paslaugų ar darbų. Centro nuomone, nėra tikslinga ir racionalu laiko bei žmogiškųjų išteklių poreikio atžvilgiu vertinti visų tiekėjų pasiūlymų dėl atitikimo pirkimo dokumentų reikalavimams.

Centro vertinimu, Direktyvoje nėra nuostatų draudžiančių tokį pasiūlymų vertinimo procedūros modelį, o VPĮ 45 str. 1 d. nustato sąlygas, kurias turi tenkinti **laimėjusio tiekėjo pasiūlymas**, taigi, esamas reglamentavimas turėtų būti papildomas nežymiai, nekeičiant VPĮ iš esmės.

3. Nustatyti galimybę sudaryti viešojo pirkimo sutartis su keliais tiekėjais.

Šiuo metu Centras vykdo asmens apsaugos priemonių įsigijimus siekiant kovoti su COVID-19 koronavirusu ir šių pirkimų vykdymo eigoje iškilo problemos, kad tiekėjai negali pasiūlyti didelių prekių kiekių, tiekėjų turimų prekių kiekis nuolat keičiasi, todėl planuojant pirkimą sudėtinga nustatyti kokios apimties viešuosius pirkimus vykdyti, į kokio dydžio dalis juos skaidyti. Šiais konkrečiais atvejais, taip pat labai svarbūs prekių pristatymo terminai, t. y. kad Centras būtų apsirūpinęs prekėmis tiek trumpuoju laikotarpiu, tiek ilguoju.

Manytume, kad šią problemą būtų galima išspręsti, leidžiant sudaryti viešojo pirkimo sutartį su daug tiekėjų, pavyzdžiui, perkančioji organizacija vadovaudamasi VPĮ 55 str. 3 d. fiksuotų prekės vieneto kainą ir reikiamą prekių kiekį, o tiekėjai varžytųsi dėl prekių tiekimo termino ir siūlomo prekių kiekio, būtų nustatoma pasiūlymų eilė ir sutartys sudaromos tiek tiekėjų, kiek yra patenkinamas perkančiosios organizacijos prekių kiekio poreikis. Tikėtina, kad nurodytu būdu, perkančioji organizacija vieno viešojo pirkimo metu galėtų patenkinti prekių poreikį tiek trumpuoju, tiek ilguoju laikotarpiu, nes mažesnius kiekius siūlantys tiekėjai galėtų siūlyti trumpesnius tiekimo terminus, o didesnius kiekius siūlantys tiekėjai galėtų siūlyti ilgesnius tiekimo terminus, atsižvelgiant į pasiūlymų pateikimo metu turimus prekių kiekius sandėliuose.

Direktorius

Olegas Sitnikovas

VALSTYBINĖ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
Per TAIŠ

2020-10-   Nr. 2R-   (3.2.E)
į 2020-09-15   Nr. 4.5-82-20-12562

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KONCESIJŲ ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija (toliau – Inspekcija), pagal kompetenciją išnaginėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Projektas Nr. I-1491), kuriuo keičiamas Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymas (toliau – VPĮ), atkreipia dėmesį, kad Projekto Nr. I-1491 19 straipsniu keičiama VPĮ 91 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kokią informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus perkančioji organizacija skelbia Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVPIS), taip pat minėtu Projekto straipsniu VPĮ 91 straipsnis papildomas 5 dalimi, nustatančia šios informacijos skelbimo tikslą, t. y. informuoti perkančiąsias organizacijas, perkančiuosius subjektus ar suteikiančiąsias institucijas apie galimą tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros ar dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindą. Pastebėtina, kad Projekto Nr. I-1491 19 straipsniu keičiamoje VPĮ 91 straipsnio 1 dalyje nėra nustatyta pareiga skelbti tiekėjo pašalinimo pagrindo, o tik sprendimo nutraukti pirkimo sutartį, šio sprendimo apskundimo ir teismo sprendimo datas. Atsižvelgiant į tai manytina, kad asmens duomenų (kai tiekėjas yra fizinis asmuo) skelbimo tikslas nėra susijęs su siekiamais skelbti asmens duomenimis. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. I-1491 19 straipsniu keičiamą VPĮ 91 straipsnį, tikslinant skelbiamų asmens duomenų apimtį (įtraukiant visus asmens duomenis, kurie bus skelbiami) ir (arba) tikslinti asmens duomenų skelbimo tikslą taip, kad jis atspindėtų VPĮ 91 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmens duomenų skelbimo tikslus.

Inspekcija, pagal kompetenciją išnaginėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas projektą (toliau – Projektas Nr. XIII-328), kuriuo keičiamas Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymas (toliau – Įstatymas), atkreipia dėmesį, kad Projekto Nr. XIII-328 9 straipsniu keičiama Įstatymo 63 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kokią informaciją apie informaciją nuspėjusius ar melagingą informaciją apie atitiktį pateikusius tiekėjus perkančioji organizacija skelbia CVPIS, taip pat minėtu Projekto straipsniu Įstatymo 63 straipsnis papildomas 5 dalimi, nustatančia šios informacijos skelbimo tikslą, t. y. informuoti perkančiąsias organizacijas, perkančiuosius subjektus ar suteikiančiąsias institucijas apie galimą tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros ar dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindą. Pastebėtina, kad Projekto Nr. XIII-328 9 straipsniu keičiamoje Įstatymo 63 straipsnio 1 dalyje nėra nustatyta pareiga skelbti tiekėjo pašalinimo pagrindą. Atsižvelgiant į tai manytina, kad asmens duomenų (kai tiekėjas yra fizinis asmuo) skelbimo tikslas nėra susijęs su siekiamais skelbti asmens duomenimis. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. XIII-328 9 straipsniu keičiamą Įstatymo 63 straipsnį, tikslinant skelbiamų asmens duomenų apimtį (įtraukiant visus asmens duomenis, kurie bus skelbiami) ir (arba) tikslinti asmens duomenų skelbimo

tikslą taip, kad jis atspindėtų Įstatymo 63 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmens duomenų skelbimo tikslus. Atitinkamai, siūlytina tikslinti ir Projekto Nr. XIII-328 17 straipsniu keičiamą Įstatymo 99 straipsnį.

Inspekcija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi pateiktą derinti Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 101 ir 461 straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą (toliau – Projektas Nr. I-1510), kuriuo keičiamas Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymas (toliau – KĮ), teikia šias pastabas:

1. Projekto Nr. I-1510 28 straipsniu keičiama KĮ 64 straipsnio 1 dalis, nustatanti, kokią informaciją apie koncesijos sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius subjektus suteikiančioji organizacija skelbia CVPIS, taip pat minėtu Projekto straipsniu KĮ 64 straipsnis papildomas 5 dalimi, nustatančia šios informacijos skelbimo tikslą, t. y. informuoti perkančiąsias organizacijas, perkančiuosius subjektus ar suteikiančiąsias institucijas apie galimą tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros ar dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindą. Pastebėtina, kad Projekto Nr. I-1510 28 straipsniu keičiamoje KĮ 64 straipsnio 1 dalyje nėra nustatyta pareiga skelbti tiekėjo ar dalyvio pašalinimo pagrindą. Atsižvelgiant į tai manytina, kad asmens duomenų (kai tiekėjas ar dalyvis yra fizinis asmuo) skelbimo tikslas nėra susijęs su siekiamais skelbti asmens duomenimis. Siūlytina tikslinti Projekto Nr. I-1510 28 straipsniu keičiamą KĮ 64 straipsnį, tikslinant skelbiamų asmens duomenų apimtį (įtraukiant visus asmens duomenis, kurie bus skelbiami) ir (arba) tikslinti asmens duomenų skelbimo tikslą taip, kad jis atspindėtų KĮ 64 straipsnio 1 dalyje nurodytų asmens duomenų skelbimo tikslus.

2. Projekto Nr. I-1510 29 straipsnio 3 dalimi KĮ 65 straipsnis papildomas 11 dalimi, nustatančia, kad „Informaciją apie subjektus, neatitinkančius minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų, kaip tai numatyta šio įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 8 punkto b papunktyje, skelbia Valstybinė mokesčių inspekcija prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos“. Pastebėtina, kad iš Projekto Nr. I-1510 nėra aišku, kokie konkrečiai asmens duomenys, kokiais tikslais ir kiek laiko bus skelbiami, kai minimalių patikimo mokesčių mokėtojo kriterijų neatitinkantis subjektas yra fizinis asmuo, bus skelbiami Projekto Nr. I-1510 29 straipsniu keičiamo KĮ 65 straipsnio pagrindu, todėl Inspekcija negali įvertinti, ar asmens duomenų skelbimas būtų suderinamas su Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo, Europos Sąjungos Teisingumo Teismo ir Europos Žmogaus Teisių Teismo praktika, o siekiama skelbti asmens duomenų apimtis – su 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) 5 straipsnio 1 dalies c punkto reikalavimais¹. Siekiant teisinio aiškumo ir tikslumo, siūlytina tikslinti Projekto Nr. I-1510 29 straipsniu keičiamą KĮ 65 straipsnį aptariamam aspektu.

Direktorius pavaduotoja,
pavadojanti direktorių

Danguolė Morkūnienė

M. Valčiukė, tel. (8-5) 231 2476, margarita.valciuke@ada.lt

¹ Rekomenduojame susipažinti su rekomendacija dėl reikalavimų teisės aktų projektams, kuriais reglamentuojamas asmens duomenų tvarkymas, kuriose aptariami reikalavimai teisės aktams, kuriais numatomas asmens duomenų viešas skelbimas (susipažinti galite Inspekcijos interneto svetainės skiltyje „Rekomendacijos, gairės ir kt.“ arba per šią nuorodą https://vdai.lrv.lt/uploads/vdai/documents/files/Rekomend_teises_aktu_projektams_2018.pdf), taip pat su pranešimu „Asmens duomenų viešinimas – kas viešinama, kiek viešinama ir kokių tikslų tuo siekiama“, kuris pasiekiamas Inspekcijos interneto svetainės skiltyje „Dažniausiai užduodami klausimai“ (pranešimas Nr. 5) (<https://vdai.lrv.lt/lt/duk>).

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai

2020-09-
į 2020-09-15

Nr.
Nr. 3-3678

DĖL VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Aukščiausioji audito institucija įvertino derinimui pateiktus Viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau kartu – Viešųjų pirkimų įstatymai) ir Koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektus.

Aukščiausioji audito institucija, pasisakydama dėl dalykų, kurie yra susiję su atliktais auditais, ir vykdydama veiklą pagal jai suteiktą kompetenciją ir nustatytus uždavinius, vadovaudamasi Valstybės kontrolės įstatymu įtvirtintais veiklos teisiniais pagrindais ir principais, teikia savo vertinimą, kiek tai yra susiję su 2018-05-04 audito ataskaitoje „Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“ pateiktomis audito išvadomis ir rekomendacijomis.

Siekiant, kad viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas suteiktų galimybes optimizuoti viešųjų pirkimų procesą ir didintų jo efektyvumą, audito ataskaitoje buvo pateiktos ministerijai rekomendacijos: „peržiūrėti nacionalinį viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą ir spręsti, kaip supaprastinti mažos vertės ir supaprastintų viešųjų pirkimų reglamentavimą“ bei „įvertinti vidaus kontrolės sistemą viešųjų pirkimų srityje ir, paprastinant viešųjų pirkimų procedūras, stiprinti ją, siekiant išlaikyti skaidrumo ir efektyvumo tikslų balansą“. Atsižvelgdami į tai, teikiame savo nuomonę tik dėl Viešųjų pirkimų įstatymų projektų.

1. Dėl supaprastintų viešųjų pirkimų supaprastinimo

Aukščiausiosios audito institucijos nuomone, siūlomi Viešųjų pirkimų įstatymų pakeitimai nesudarys teisinių prielaidų pasiekti esminius pokyčius supaprastintų viešųjų pirkimų srityje, kurių laukiama įgyvendinus pateiktas audito rekomendacijas.

Viešųjų pirkimų įstatymų projektais siūlomi pirkimų vykdymo supaprastinimai (*leisti vykdyti derybas vykdant supaprastintus pirkimus atviro konkurso būdu, nutraukti pirkimą perkančiosios organizacijos iniciatyva, kai paraišką ar pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas, galimybė neskelbiamų derybų atveju, kai pirkime dalyvauti gali tik konkretus tiekėjas, nesudaryti pirkimo komisijos, galimybė taisyti redakcinio pobūdžio klaidas pasiūlyme ir kt.*) yra susiję su tam tikrų supaprastintuose pirkimuose taikomų procedūrų supaprastinimu, galimybe šias procedūras taikyti ar jų atsisakyti, tačiau iš esmės savo reguliavimu ir toliau liks panašūs kaip ir tarptautinių pirkimų atveju.

2018-05-04 audito ataskaitoje „Viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimas“ pažymėjome, jog kitos valstybės narės pirkimams, kurie nesiekia tarptautinės pirkimo vertės ribos, taiko specialiąsias procedūras, kurios palengvina ir supaprastina pirkimų procesą, o mažos vertės pirkimams, kurie nesiekia nustatytos ribos, viešųjų pirkimų procedūros netaikomos (ataskaitos 25–26 psl.).

Lietuva iš audito metu nagrinėtų valstybių yra pasirinkusi griežčiausią reglamentavimą: supaprastintiems pirkimams, kurie nesiekia tarptautinės vertės ribų, bet jų vertė viršija mažos vertės pirkimų ribą, taikomas panašus reglamentavimas kaip ir tarptautinių pirkimų atveju. Ir mažos vertės pirkimai reglamentuojami detaliam – jiems taikomos Viešųjų pirkimų tarnybos nustatytos mažos vertės pirkimų taisyklės.

Lietuva, turėdama teisę supaprastintiems pirkimams nustatyti specialiąsias procedūras, kurios palengvintų ir supaprastintų viešųjų pirkimų procesą, o mažos vertės pirkimams nenustatyti viešųjų pirkimų procedūrų arba nustatyti minimalias, pasirinko visų pirkimo būdų griežtą ir detalų teisinį reglamentavimą. Tai apsunkina pačios viešųjų pirkimų sistemos funkcionavimą, mažina jos efektyvumą ir riboja galimybes optimizuoti viešųjų pirkimų procesą (ataskaitos 25–26 psl.).

Atsižvelgdami į tai manome, kad, supaprastinant viešųjų pirkimų procedūras ir jų ribotai atsisakant, supaprastinti pirkimai, ypač mažos vertės, turėtų būti mažiau imlūs darbui, o priežiūros pajėgumai skiriami rizikingiausiems ir didžiausios vertės viešiesiems pirkimams.

Siekiant sukurti efektyvų supaprastintų viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą, siūlytina įvertinti ir ES valstybių gerąją praktiką, apsvarstyti galimybę supaprastintiems pirkimams nustatyti specialiąsias procedūras, kurios palengvintų ir supaprastintų pirkimų procesą, o mažos vertės pirkimams, kurie nesiekia nustatytos ribos, viešųjų pirkimų procedūros būtų netaikomos.

2. Dėl vidaus kontrolės stiprinimo viešuosiuose pirkimuose

Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, nors aiškinamajame rašte nurodoma, kad, vykdant viešuosius pirkimus svarbu ne tik gerai atlikti pirkimo procedūras, bet ypač didelį dėmesį perkančiosios organizacijos turėtų skirti sutarties vykdymui, t. y. įsitikinti, ar tikrai įsigijo ir pristatė ar suteikė tą produktą, paslaugas ar darbus, kurių norėjo, tačiau tokie vidaus kontrolės tikslai nėra aiškiai įtvirtinti siūlomuose Viešųjų pirkimų įstatymo 97 straipsnio pakeitimuose.

Supaprastinant viešųjų pirkimų vykdymą, kartu siūlytina rengiamuose Viešųjų pirkimų įstatymų projektuose labiau praplėsti viešųjų pirkimų vidaus kontrolės tikslus, siekiant nustatyti efektyvią viešojo juridinio asmens vadovo ir atsakingų jos darbuotojų atsakomybę, vadovui diegti vidaus kontrolės sistemą, kuri užtikrintų, kad viešajame juridiniame asmenyje efektyviai būtų vykdoma tiek viešųjų pirkimų, tiek ir sutarčių ir įsipareigojimų vykdymo kontrolė, kuri padėtų gerinti pirkimų rezultatus.

Ekonomikos audito departamento direktorius

Julius Lukošius

LIETUVOS RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ TYRIMŲ TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, A. Jakšto g. 6, LT-01105 Vilnius,
tel. 8 706 63 335, el. p. dokumentai@stt.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188659948

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
El. p. kanc@eimin.lt

Į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

ANTI KORUPCINIO VERTINIMO IŠVADA DĖL VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO, PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŲJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO IR KONCESIJŲ ĮSTATYMO PROJEKTŲ

2020 m. spalio d. Nr.

Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnyba (toliau – Specialiųjų tyrimų tarnyba), vadovaudamasi Lietuvos Respublikos korupcijos prevencijos įstatymo 8 straipsnio nuostatomis, atliko Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (TAIS registracijos Nr. 20-12565) (toliau – VPĮ projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (TAIS registracijos Nr. 20-12566) (toliau – KSPĮ projektas), Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto (TAIS registracijos Nr. 20-12567) (toliau – KĮ projektas) antikorupcinį vertinimą.

Atlikę vertinimą teikiame šias pastabas ir pasiūlymus:

1. VPĮ projekto 3 straipsniu siūloma keisti įstatymo 19 straipsnio 1 dalį nustatant, kad vykdant supaprastintą pirkimą neskelbiamų derybų būdu perkančioji organizacija gali juos vykdyti

Tikime laisve

1990 KOVO 11

nesudarydama Viešųjų pirkimų komisijos. Siūlomas pakeitimas diskutuotinas tuo aspektu, kad dažniausiai pirkimo būdą atsižvelgdama į pirkimo objektą ir kitas aplinkybes pasirenka perkančiosios organizacijos sudaryta pirkimų komisija. Siūlomu pakeitimu atsakomybė dėl pirkimo būdo parinkimo būtų perkeliama vienam asmeniui, todėl sumažėtų vykdomo pirkimo proceso skaidrumas bei padidėtų rizika pasireikšti korupcijai, kadangi sprendimai būtų priimami vienasmeniškai. Vykdamas pirkimą neskelbiamų derybų būdu, kuris yra išimtinis ir turi būti taikomas tik tais atvejais, kai atitinka VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose, 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose, 5 ir 6 dalyse nustatytus kriterijus, todėl diskutuotina, ar visais atvejais pakaks kompetencijos vienam asmeniui nuspręsti pirkimo atitikimą specifiniams specialiujų žinių reikalaujantiems kriterijams, t. y. kad nėra konkurencijos dėl techninių priešasčių ar tik dėl vieno tiekėjo turimų išimtinių teisių. Pirkimų komisijai vykdamas pirkimų procedūras užtikrinamas pirkimų skaidrumas ir objektyvus sprendimų priėmimas bei mažinamos galimybės nesąžiningam elgesiui, todėl manome, kad siūloma projekto nuostata tobulintina, pavyzdžiui, nustatant kriterijus, kada vykdamas pirkimą neskelbiamų derybų būdu būtų galima nesudaryti komisijos (nustatant tam tikrą pirkimo vertės dydį ar kitus objektyvius kriterijus).

2. VPĮ projekto 6 straipsniu siūloma pakeisti įstatymo 29 straipsnio 3 dalį nustatant, kad „*Perkančioji organizacija savo iniciatyva taip pat gali nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jei per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas.*“. Pagal šią nuostatą perkančioji organizacija savo nuožiūra, be jokių papildomų kriterijų, gavusi tik vieną pasiūlymą bet kuriuo atveju gali nutraukti pirkimo procedūras arba jų nenutraukti. Šiuo atveju absoliuti sprendimo priėmimo diskrecija dėl pirkimo procedūrų nutraukimo ar nenutraukimo paliekama perkančiajai organizacijai, o tai mažina pirkimo skaidrumą bei didina tikimybę pasireikšti korupcijai. Siūlome tobulinti šią nuostatą nustatant objektyvius kriterijus (pavyzdžiui, pasiūlymas žymiai viršija perkamos paslaugos ar prekės rinkos vertę ir pan.), kuriais vadovaujantis perkančioji organizacija, galėtų priimti sprendimą nutraukti ar nenutraukti pirkimo procedūrų. Kartu atkreiptinas dėmesys, kad Specialiujų tyrimų tarnybos manymu perkančioji organizacija turėtų turėti pareigą nutraukdama tokį pirkimą pagrįsti nutraukimo motyvus raštu.

3. VPĮ projekto 9 straipsnio 4 dalimi siūloma keisti įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 7 punktą ir nustatyti, kad *perkančioji organizacija bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu.* Nors šioje nuostatoje yra nustatyti kriterijai, kuriais vadovaujantis tiekėjas yra pašalinamas iš pirkimo procedūrų, tačiau pagal šią nuostatą turi būti įrodinėjamos perkančiosios organizacijos abejonės, o įrodinėjimas bet kokiomis priemonėmis yra abstraktus, todėl perkančiosioms organizacijoms paliekama absoliuti diskrecija dėl abejones pagrindžiančių priemonių. Manome, kad „abejonės“ yra subjektyvus kriterijus, kuris kiekvienu konkrečiu atveju

kiekvienos perkančiosios organizacijos ir tiekėjo gali būti vertinamos nevienareikšmiškai. Analogiškose situacijose galimybė priimti skirtingus sprendimus skirtingų subjektų atžvilgiu yra korupcijos rizikos veiksnys, todėl siūlome atsisakyti sąvokos „abejoja“, konkrečiai nustatant kriterijus rodančius rimtą profesinį pažeidimą, kurio pagrindu tiekėjas turi būti šalinamas iš pirkimų procedūrų.

Ši pastaba taip pat taikytina ir VPI projekto 9 straipsnio 6 dalimi keičiamo įstatymo 46 straipsnio 6 dalies 3 punkto, KI projekto 12 straipsnio 5 dalimi keičiamo įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 8 punkto, 12 straipsnio 6 dalimi keičiamo įstatymo 26 straipsnio 6 dalies nuostatoms.

4. Projekto 11 straipsniu keičiamo įstatymo 52 straipsnio 1 dalyje siūlo skelbti informaciją apie melagingą informaciją pateikusių tiekėją (*tiekėjų grupės atveju – visus grupės narius*). Viešai skelbiant nuostatoje nurodytą informaciją apie visus tiekėjų grupės narius dėl vieno asmens netinkamų veiksmų atsakomybė būtų taikoma, kitiems neteisėtų veiksmų neatlikusiems asmenims, tuo sugadinant jų reputaciją, todėl siūlome tikslinti nuostatą ir tiekėjų grupės atveju informaciją skelbti tik apie tą tiekėją, kuris nepateikė arba pateikė melagingą informaciją neatitinkančią įstatyme nustatytų reikalavimų.

Taip pat siekdami aiškumo ir visapusiško suinteresuotų asmenų viešo informavimo apie padarytus pažeidimus bei tuo pačiu siekdami didinti pirkimų skaidrumą, siūlome 52 straipsnio 1 dalies 3 punkte skelbti ne tik galutinio sprendimo, kuriuo nustatoma, kad nėra pagrindo tenkinti tiekėjo reikalavimą įsiteisėjimo datą, bet ir nuorodą į šį teismo sprendimą.

Ši pastaba taikytina ir VPI projekto 19 straipsniu keičiamo įstatymo 91 straipsnio 1 dalies 3 punktui, KI projekto 20 straipsniu papildant įstatymą 46¹ straipsnio 1 dalies 3 punktui, 28 straipsniu keičiamo įstatymo 64 straipsnio 1 dalies 3 punktui.

5. Atkreipiame dėmesį, kad kadangi VPI projekte ir KSPI projekte keičiamos analogiškos nuostatos, todėl VPI projektui pateiktos pastabos taikytinos KSPI projekto analogiškomis nuostatomis.

6. KI projekto 3 straipsniu siūloma papildyti įstatymą 10¹ straipsniu nustatant reglamentavimą vidaus sandoriams. Analizuojant kriterijus, kuriuos atitinkantys sandoriai būtų laikomi vidaus sandoriais, neaišku ar suteikiančiosios institucijos sąvoka naudojama šiose nuostatose apima visus susijusius valstybės ir savivaldybės valdomus asmenis. Pagal siūlomą reglamentavimą ši sąvoka neaiški ir galimos įvairios jos aiškinimo interpretacijos. Neaiškiai apibrėžtos sąvokos yra korupcijos rizikos veiksnys, todėl siūlome apibrėžti suteikiančiosios institucijos sąvoką.

7. KI projekto 7 straipsniu siūloma keisti įstatymo 17 straipsnio 2 dalį nustatant, kad „*Ilgiau nei penkerius metus trunkančių koncesijų atveju maksimali koncesijos trukmė neturi viršyti laikotarpio, kurio, tikėtina, koncesininkui galėtų pagrįstai prireikti, kad būtų atgautos investicijos, skirtos darbams vykdyti ar paslaugoms teikti, ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas, būtinas konkretiems tikslams pasiekti.*“ Pagal šią nuostatą neaišku, kaip turi būti

apskaičiuojamas tikėtinas laikotarpis, kurio koncesininkui gali pagrįstai prireikti, kad būtų atgautos investicijos. Tikimybė, kad tam tikru laikotarpiu investicijos bus atgautos ir bus gauta investuoto kapitalo grąža, yra abstraktus dydis ir skirtingų asmenų yra suprantamas skirtingai. Manome, kad koncesijos trukmė ir investicijų atsiperkamumas turi būti apskaičiuojamas kuo tiksliau ir naudojant kuo objektyvesnius duomenis, tam, kad valstybės ar savivaldybių biudžetų lėšos būtų naudojamos racionaliai. Siekdami skaidraus koncesijos proceso ir racionalaus valstybės ar savivaldybių lėšų naudojimo, siūlome nustatyti, kad ilgesnė nei penkeri metai koncesijos trukmė turi būti apskaičiuojama ją pagrindžiant objektyviais duomenimis.

8. KĮ projekto 12 straipsnio 9 dalimi siūloma papildyti įstatymo 26 straipsnį 10 dalimi, kurioje siūloma nustatyti, kad „*Dalyviui netaikomi šiame straipsnyje nustatyti dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros terminai, kai jis priimtu ir įsiteisėjusiu teismo sprendimu pašalintas iš koncesijos ar pirkimo suteikimo procedūrų. Tokiu atveju suteikiančioji institucija dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros šalina teismo sprendime nurodytą laikotarpį.*“ Pagal šią nuostatą darytina išvada, kad visais šiame straipsnyje nustatytais atvejais dalyvio pašalinimo iš koncesijos terminai netaikomi, kai pastarasis yra pašalintas iš koncesijos ar pirkimo suteikimo procedūrų, tačiau nereglamentuota, kaip suteikiančioji institucija turi elgtis, kai teismas savo sprendime nenurodo pašalinimo laikotarpio. Nereglamentavus tokių atvejų nesąžiningas koncesininkas visiškai išvengtų apribojimo dalyvauti koncesijoje ar pirkimuose, todėl siūlome tobulinti nuostatą ir detalai reglamentuoti visus pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros terminus ir laikotarpius, tam kad nesąžiningi asmenys negalėtų be pasekmių toliau dalyvauti koncesijoje ar pirkimuose.

Prašome per du mėnesius nuo antikorupcinio vertinimo išvados gavimo dienos pranešti Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybai, kaip buvo atsižvelgta ar numatoma atsižvelgti į aukščiau pateiktus antikorupcinio vertinimo išvados pasiūlymus, ir pateikti motyvuotą informaciją dėl kiekvieno pasiūlymo įgyvendinimo¹.

Naudodamiesi proga, taip pat norėtume atkreipti dėmesį į VPĮ 72 straipsnio, kuris taip pat keičiamas VPĮ projektu, tobulinimo kitais aspektais būtinumo:

Atkreipiame dėmesį, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba, įgyvendindama VPĮ 72 straipsnio 3 ir 4 dalies nuostatas², susiduria su šiomis problemomis:

1. Dėl objektyvių priežasčių perkančiajai organizacijai negali pateikti kitų institucijų tvarkomos informacijos.

VPĮ 72 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatyta, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba ir (ar) kitos informaciją teikti įpareigotos institucijos perkančiajai organizacijai turi pateikti informaciją ar

¹ Prieiga internete: <https://www.stt.lt/lt/doclib/2xlsu0nyuios6d7pr8q9ggm9s1axny3w>

² redakcija nuo 2020-06-30.

tiekėjas (tiekėjo, kuris juridinis asmuo, vadovas) buvo pripažintas pažeidusiu Viešųjų ir privačių interesų derinimo valstybinėje tarnyboje įstatymo ir Lietuvos Respublikos lobistinės veiklos įstatymo nuostatas. Atkreipiame dėmesį, kad tokios informacijos valdytojas yra Vyriausiosios tarnybinės etikos komisija, kuri VPĮ 72 straipsnio 3 dalyje kaip tokios informacijos tiekėjas nėra numatyta. Specialiųjų tyrimų tarnyba savarankiškai tokia informacija nedisponuoja, todėl perkančiajai organizacijai tokios informacijos neteikia.

2. Ne visi prašomai informacijai surinkti ir pateikti būtini duomenys yra prieinami.

VPĮ 72 straipsnio 4 dalies 4 punkte numatyta, kad Specialiųjų tyrimų tarnyba ir (ar) kitos informaciją teikti įpareigos institucijos perkančiajai organizacijai turi pateikti informaciją, ar yra VPĮ 46 straipsnio 1 ir 3 dalyse nustatyti tiekėjo pašalinimo pagrindai, t. y. ar tiekėjas arba jo atsakingas asmuo (tiekėjas, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovas, kito valdymo ar priežiūros organo narys ar kitas asmuo, turintis (turintys) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, ar buhalteris (buhalterių) ar kito (kitas) asmuo (asmenys), turintis (turintys) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus) nuteistas už <...> nusikalstamą veiką. Atkreipiame dėmesį, kad Specialiųjų tyrimų tarnybai prieinamose registruose ir kitose informacinėse sistemose nėra duomenų apie visų išvardintų kategorijų asmenis, pavyzdžiui, buhalterius, kitus asmenis, turinčius teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus. Todėl Specialiųjų tyrimų tarnyba perkančiajai organizacijai teikia tik tokios imties informaciją, kurią gali gauti iš jai prieinamų registrų. Pavyzdžiui, duomenis apie vadovą, valdymo ar priežiūros organo narius, pasinaudojusi tos dienos Registro centro tvarkomų registrų įrašais.

3. Veikia kaip papildoma – tarpinė grandis teikiant informaciją perkančiajai organizacijai.

Specialiųjų tyrimų tarnyba įpareigota perkančiajai organizacijai pateikti informaciją, ar tiekėjas arba jo atsakingas asmuo nuteistas už <...> nusikalstamą veiką. Šiuos Specialiųjų tyrimų tarnyba duomenis renka iš Įtariamųjų, kaltinamųjų ir nuteistųjų registro, už kurių tvarkymą yra atsakingas Informacijos ir ryšių departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos. Taigi, Specialiųjų tyrimų tarnyba ir kitos informaciją teikti įpareigos institucijos perkančiajai organizacijai teikia kitos institucijos tvarkomus duomenis, t. y. perkančioji organizacija gauna duomenis ne tiesiogiai iš duomenų valdytojo, bet per tarpininkus. Šis procesas didina tiek administracinę naštą, tiek duomenų gavimo kaštus.

Pažymėtina, kad šiuo metu, pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1286 „Dėl kompetentingų institucijų tvarkomų jungtinių duomenų apie viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujantį tiekėją pažymos išdavimo taisyklių patvirtinimo“, Registrų centras tiekėjams išduoda pažymas, patvirtinančias kompetentingų institucijų (Juridinių asmenų registro, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos ir Informatikos ir ryšių departamento prie

Vidaus reikalų ministerijos) tvarkomus jungtinius duomenis apie viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujantį tiekėją (juridinį ar fizinį asmenį). Informacija pateikiama ta pačia apimtimi, kaip reikalaujama iš Specialiųjų tyrimų tarnybos, įgyvendinant VPĮ 72 straipsnio 4 dalį ir per tokį patį laikotarpį – 3 darbo dienas nuo prašymo originalo ir patvirtinimo apie atlyginimo sumokėjimą gavimo dienos. Skirtumas tarp Specialiųjų tyrimų tarnybos teiktinos informacijos ir Registrų centro išduodamų pažymų yra tas, kad Registrų centro pažyma išduodama tiekėjui jau dalyvaujančiam viešųjų pirkimų procedūroje, o Specialiųjų tyrimų tarnyba analogiškos apimties informaciją teikia perkančiajai organizacijai apie jos numatomus kviesti tiekėjus neskelbiamoms deryboms prieš pradėdant pirkimo procedūras.

Siekdami optimizuoti, supaprastinti procesus ir spręsti susidariusią situaciją dėl VPĮ 72 straipsnio 3 ir 4 dalių praktinio taikymo problematikos, siūlome inicijuoti VPĮ pakeitimus dėl informacijos gavimo apie galimus tiekėjus, taip pat papildyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. gruodžio 3 d. nutarimą Nr. 1286 „Dėl kompetentingų institucijų tvarkomų jungtinių duomenų apie viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujantį tiekėją pažymos išdavimo taisyklių patvirtinimo“ nustatant, kad perkančioji organizacija, siekdama gauti VPĮ 72 straipsnio 4 dalyje numatytą informaciją apie planuojamus kviesti tiekėjus neskelbiamoms deryboms, tiesiogiai kreiptųsi į Registrų centrą dėl pažymos, patvirtinančios kompetentingų institucijų (Juridinių asmenų registro, Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Finansų ministerijos ir Informatikos ir ryšių departamento prie Vidaus reikalų ministerijos) tvarkomus jungtinius duomenis apie galimus tiekėjus išdavimo.

Direktoriaus pavaduotoja

Rūta Kaziliūnaitė

Aivaras Raišys, tel. 8 706 63 331, el. p. aivaras.raisys@stt.lt

Ramunė Gervickienė, tel. 706 63 291, el. p. ramune.gervickiene@stt.lt

VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ TARNYBA

Lietuvos Respublikos ekonomikos
ir inovacijų ministerijai
El.p. kanc@eimin.lt

2020-09-   Nr. 4S-   (1.5)
į 2020-09-15   Nr. 4.5-82-

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

Viešųjų pirkimų tarnyba (toliau – Tarnyba) įvertino derinimui pateiktus teisės aktų projektus Nr. 20-12565 „Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas“ (toliau – VPĮ pakeitimo projektas), Nr. 20-12566 „Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektas“ (toliau – PĮ pakeitimo projektas) ir Nr. 20-12567 „Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 101 ir 461 straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektas“ (toliau – KĮ pakeitimo projektas) ir teikia pastabas ir pasiūlymus pagal kompetenciją.

1. Dėl KĮ pakeitimo projekto:

1.1. Dėl 2 straipsnio 1 dalies (5 straipsnio 2 dalies pakeitimas) – techninio pobūdžio pastaba. Siūlomą pakeitimu nustatoma, kad „koncesijos vertė <...> gali būti tikslinama iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios, tiek, kiek tai neįtakoja nustatytų valstybės ar savivaldybės turtinių įsipareigojimų“. Atsižvelgdami į Valstybinės lietuvių kalbos komisijos viešai paskelbtą konsultaciją¹, siūlome nuostatą formuluoti taip: „koncesijos vertė <...> gali būti tikslinama iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios, tiek, kiek tai **nedaro įtakos nustatytiems valstybės ar savivaldybės turtiniams įsipareigojimams**“;

1.2. Dėl 2 straipsnio 2 dalies (5 straipsnio 3 dalies 2 punktas) – siūlomą pakeitimu nustatoma, kad „Į šias pajamas neįskaičiuojamos koncesininko pajamos, kurias pagal koncesijos

¹ Konsultacija viešai prieinama adresu <http://www.vlkk.lt/konsultacijos/3520-itakoti-daryti-itaka-tureti-itaka-itakos>

sutartį koncesininkas grąžina suteikiančiajai institucijai“. Pažymėtina, kad 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo (toliau – Koncesijų direktyva) 8 straipsnio nuostatos, nustatančios, į ką reikia atsižvelgti nustatant numatomą koncesijos vertę, tokios formuluotės nenumato. Minėto straipsnio 3 dalies b punktas numato, kad „Apskaičiuodami koncesijos numatomą vertę perkančiosios organizacijos ir perkantieji subjektai prireikus visų pirma atsižvelgia į <...> pajamas iš darbų ar paslaugų vartotojų sumokėtų mokesčių ar baudų, išskyrus mokesčius ir baudas, surinktus perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vardu“.

Tarybos vertinimu, siūlomas pakeitimas neatspindi Koncesijų direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkto prasmės. Siekiant išvengti rizikos, jog pakeitime numatyta formuluote būtų netinkamai perkeliama Koncesijų direktyvos nuostatos, siūlytume vartoti Koncesijų direktyvos 8 straipsnio 2 dalies b punkte nustatytą formuluotę;

1.3. Dėl 2 straipsnio 3 dalies (5 straipsnio 4 dalis) – atsižvelgdami į Koncesijų direktyvos 8 straipsnio 2 dalyje vartojamą formuluotę „Tas apskaičiavimas galioja koncesijos skelbimo išsiuntimo momentu, o tais atvejais, kai toks skelbimas nenumatytas – tuo momentu, kai perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas pradeda koncesijos suteikimo procedūrą <...>“, siūlytume pakoreguoti siūlomo pakeitimo formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„4. Jeigu koncesijos suteikimo metu koncesijos vertė padidėja daugiau kaip 20 procentų, **lyginant su ta verte, kuri apskaičiuota iki koncesijos suteikimo procedūros pradžios**, koncesijos vertė laikoma ta verte, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu“;

1.4. Dėl 3 straipsnio (papildymas nauju 10¹ straipsniu) – tai, kad Koncesijų direktyvos 17 straipsnio 1 dalis įtvirtina galimybę sudaryti vidaus sandorius, o nacionalinėje teisėje ši galimybė nenumatyta, pateikiama kaip pagrindinis argumentas aiškinamajame rašte. Vis dėlto, Taryba primena, kad valstybės narės, perkeldamos Koncesijų direktyvos nuostatas į nacionalinę teisę, gali šias nuostatas sugriežtinti ir visų galimybių, kurias numato Koncesijų direktyva, nacionalinėje teisėje nustatyti neprivalo. Tarybos nuomone, turi būti įvertinti valstybės narės rinkos ypatumai ir egzistuojančios praktikos. Jau pasisakydami dėl vidaus sandorių viešuosiuose pirkimuose, nesyk esame pažymėję, kad vidaus sandorių sudarymas turi likti išimtiniais atvejais, o ne galimybe išvengti specialiųjų teisės aktų (VPI, PI, KI), taikymo. Atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu galiojanti KI redakcija, kurioje nenumatyta galimybė sudaryti vidaus sandorius, galioja nuo 2018 m., tačiau nepateikti jokie duomenys, leidžiantys spręsti, jog galimybės sudaryti vidaus sandorius nebuvimas sukliudė pasiekti kokius nors viešajam sektoriui svarbius tikslus, kurių nebūtų įmanoma pasiekti taikant KI nuostatas.

Jei nuostata dėl galimybės sudaryti vidaus sandorius išliktų, Tarnybos nuomone, ji turi būti peržiūrėta iš esmės, suvienodinant vartojamas sąvokas ir suderinant nuostatos formuluotes su Koncesijų direktyvos 17 straipsnio nuostatomis:

- Koncesijų direktyvos 17 straipsnio 1 dalyje nustatoma, kad „ši direktyva netaikoma koncesijai, kurią perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas <...> kurio veikla reglamentuojama privačiosios ar viešosios teisės <...>“. Tuo tarpu siūlomu pakeitimu numatoma, kad „Šio įstatymo reikalavimai netaikomi sandoriams, kuriuos suteikiančioji institucija sudaro su kita suteikiančiąja institucija <...>“, iš ko galima spręsti, kad tam, jog būtų sudaromas vidaus sandoris, perkančioji organizacija ar perkantysis subjektas jau turi turėti suteikiančiosios institucijos statusą;
- atitinkamai, ir toliau vartojama sąvoka „kontroliuojama suteikiančioji institucija“, nors Koncesijų direktyvos 17 straipsnio 1 dalies b punkte vartojama sąvoka „kontroliuojamas juridinis asmuo“;
- Koncesijų direktyvos 17 straipsnio 1 dalies b punkte minimi „verslo planai“ siūlomame pakeitime tampa „veiklos planais“, nors tai nėra tapatūs dalykai;
- siūlomame pakeitime nelieka Koncesijų direktyvos 17 straipsnio 5 dalyje nustatyto momento – „iki koncesijos suteikimo“ – nuo kurio skaičiuojamas trejų metų laikotarpis, už kurį vertinami duomenys apie vidutinę bendrąją apyvartą arba atitinkamą alternatyvų veikla grindžiamą rodiklį (sąnaudas) (siūlomame pakeitime – apie pajamas, gautas iš sutarčių);
- siūlomame pakeitime numatoma, kad sudaryta sutartis dėl vidaus sandorio ir visi jos pakeitimai skelbiami per 14 dienų nuo vidaus sandorio sudarymo ar kiekvieno jo pakeitimo. Tarnyba įžvelgia riziką, jog perkančiosios organizacijos ar perkantieji subjektai, sudarantys koncesijų vidaus sandorius, gali netinkamai vykdyti pareigą dėl sutarčių ir jų pakeitimų skelbimo, painiodami nustatytą terminą su numatytais VPĮ ar PĮ (15 dienų). Siūlytume suvienodinti šiuos terminus su VPĮ ir PĮ nuostatomis;

1.5. Dėl 4 straipsnio (11 straipsnio 1 dalies 1 punktas) – Tarnybos nuomone, pakeitimo formuluotė turėtų būti suderinta su Koncesijų direktyvos 20 straipsnio 1 dalies nuostatomis, kurios numato ir taisyklę dėl pagrindinio sutarties objekto nustatymo mišriųjų paslaugų koncesijų sutarčių atveju;

1.6. Dėl 7 straipsnio (17 straipsnio 2 dalis) – Tarnybos nuomone, formuluotėje neturėtų būti vartojamas žodis „tikėtina“. Tiek šiuo metu galiojančioje 17 straipsnio 2 dalies redakcijoje, tiek siūlomame pakeitime vartojamas žodis „pagrįstai“, kas leidžia spręsti, jog turi egzistuoti objektyvūs duomenys, leidžiantys įvertinti aktualų laikotarpį (o ne subjektyviai vertinamą tikimybę);

1.7. Dėl 8 straipsnio (20 straipsnis) – pažymime, jog koncesijos sutarties vykdymo priežiūra, sutarties bei jos pakeitimų paskelbimas nėra koncesijos suteikimo procedūros dalis. Vadovaujantis KĮ 28 straipsnio 2 dalies nuostatomis, koncesijos procedūra jau yra pasibaigusi.

Atitinkamai, KĮ 20 straipsnio pavadinimo pakeitimas laikytinas nereikalingu ir klaidinančiu, o siūloma nauja 7 dalis – neaktualia KĮ 20 straipsniui. Tarnybos nuomone, siūloma nauja 7 dalis turi būti perkelta į KĮ 60 straipsnį, reglamentuojantį koncesijos sutarties sudarymą;

1.8. Dėl 10 straipsnio (22 straipsnio 2 dalis) – neaiškus siūlomo pakeitimo tikslas. Tarnybos manymu, nuostata gali būti suprantama kaip leidžianti pasirinkti kažkurį iš nuostatoje siūlomų variantų (pvz., nedeklaruoti interesų, jei pasirašoma nešališkumo deklaracija);

1.9. Dėl 12 straipsnio 1 dalies (26 straipsnio 2 dalies 2 punktas) – Tarnyba siūlytų kritiškai įvertinti reikalingumą atkartoti supaprastintiems viešiesiems pirkimams skirtų nuostatų formuluotes supaprastintų koncesijų atveju. Atkreipiame Jūsų dėmesį, kad supaprastintos koncesijos procedūros atveju sudaromos sutarties vertė žymiai viršija supaprastinto viešojo pirkimo sutarčiai įprastą vertę, taipogi koncesijos sutartis gali būti ilgalaikė. Atitinkamai, valstybės interesas turėtų būti užsitikrinti, kad koncesijos sutarties suteikimo atveju dėl nusikalstamų veikų būtų tikrinamas platesnis subjektų ratas;

1.10. Dėl 12 straipsnio 6 dalies (26 straipsnio 6 dalies 3 punktas) – Tarnybos nuomone, siūlomo pakeitimo formuluotė iškreipia Koncesijų direktyvos 38 straipsnio 7 dalies c punkto nuostatas. Koncesijų direktyvos nuostata numato galimybę pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją, kai perkančioji organizacija gali tinkamomis priemonėmis įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, dėl kurio galima abejoti jo sąžiningumu (t. y. įrodomas pažeidimas – abejonės dėl sąžiningumo). Tuo tarpu siūlomas pakeitimas gali būti traktuojamas ir taip, kad suteikiančioji institucija gali įrodyti savo abejonę. Siūlome nuostatoje vartoti Koncesijų direktyvos formuluotę;

1.11. Dėl 12 straipsnio 9 dalies (26 straipsnio nauja 10 dalis) – neaiškus siūlomos normos tikslas. Manytina, kad iš kitų KĮ nuostatų yra suprantama, kad dalyvis, dėl kurio yra priimtas ir įsiteisėjęs teismo sprendimas, turi būti šalinamas iš koncesijos suteikimo procedūros;

1.12. Dėl 14 straipsnio (29 straipsnio 3 dalies 3 punktas) – siūlytume pakoreguoti formuluotę ir išdėstyti ją taip:

„3) jeigu supaprastinta koncesija **suteikiama dėl neatidėliotino infrastruktūros ir su ja susijusių paslaugų poreikio**, kurio nebuvo galima iš anksto numatyti, ir (ar) reikia užtikrinti nenutrūkstamą paslaugų teikimą, ir susidarius tokioms nenumatytoms aplinkybėms nėra galimybės rengti konkursą dėl koncesijos suteikimo“;

1.12. Dėl 18 straipsnio (36 straipsnis) – bendro pobūdžio pastaba. Tarnyba atkreipė dėmesį, jog aiškinamajame rašte nėra nurodyta, kokiais duomenimis vadovaujantis numatomi šie bei kiti

pakeitimai dėl supaprastintos koncesijos suteikimo procedūros (pvz., ar gauta siūlymų dėl procedūrų supaprastinimo ir iš verslo subjektų). Pažymime, kad atsižvelgiant į koncesijos sutarties ypatumus (ilgas laikotarpis, didelė vertė) būtų tikslinga visapusiškai išnagrinėti, ar būtent keičiami aspektai kelia sunkumų vykdant koncesijos suteikimo procedūrą (neapsiribojant pačių suteikiančiųjų institucijų nurodomais probleminiais aspektais);

1.13. Dėl 26 straipsnio 2 dalies (60 straipsnio 6 dalies 7 punktas) – Tarnyba siūlytų pakoreguoti šios nuostatos formuluotę ir išdėstyti ją taip:

„7. šalių teisės į turtą, kuris bus sukuriamas, naudojamas, keičiamas, valdomas, prižiūrimas ar perduodamas arba kuriuo bus naudojama teikiant paslaugas ar atliekant darbus pagal koncesijos sutartį, **ir iš to kylančios pareigos**“;

1.14. Dėl 30 straipsnio (66 straipsnio 1 dalies 2 punktas) – pažymėtina, kad siūlomu pakeitimu atliekamas Tarnybos funkcijų išplėtimas yra netikslingas – taip būtų dubliuojamos kitoms institucijoms pavestos funkcijos. Šiuo metu galiojančios KĮ 65 straipsnio 4–5 dalių nuostatos jau numato, kad koncesijų sutarčių priežiūrą atlieka Lietuvos Respublikos finansų ministerija (suteikiančioji institucija teikia jai ataskaitas apie sutarčių įgyvendinimą, ministerija šią informaciją kaupia ir teikia ataskaitas dėl sudarytų sutarčių ir jų įgyvendinimo Lietuvos Respublikos Vyriausybei). Konsultavimą dėl koncesijos sutarčių priežiūros vykdymo teikia, metodines rekomendacijas koncesijų planavimo ir koncesijos sutarčių įgyvendinimo klausimais rengia VŠĮ Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA).

Dėl vidaus sandorių sutarčių priežiūros – atsižvelgiant į tai, kad vidaus sandoriai laikytini išimtimi iš KĮ ir nepatenka į Tarnybos kompetencijos sritį, manome, kad tokių sutarčių realią priežiūrą galėtų vykdyti savivaldybių kontrolieriai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovas atitinkamoje apskrityje.

Jei siūlomas Tarnybos funkcijų išplėtimas (kuris, kaip jau minėta aukščiau, yra netikslingas) numatytas siekiant, kad galimybė sudaryti vidaus sandorį nebūtų piktnaudžiaujama, siūlytume svarstyti galimybę nustatyti ribojimus dėl koncesijos objektų, dėl kurių gali būti sudaromas vidaus sandoris (pvz., baigtinis paslaugų sąrašas ar panašiai).

Taipogi, atsižvelgdami į CPVA priskirtinas funkcijas, pakartotinai siūlytume papildyti KĮ 66 straipsnio 1 dalies 6 punkto nuostatas ir išdėstyti jas taip:

„6) teikia nuomonę **Centrinei projektų valdymo agentūrai** dėl koncesijos sutarties pakeitimų atitikties šio įstatymo reikalavimams“;

1.15. Dėl 31 straipsnio (67 straipsnio 1 dalis) – Tarnyba siūlytų pakoreguoti siūlomo pakeitimo formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„1. kiekvienos koncesijos suteikimo procedūrų **ir vidaus sandorių** ataskaitą ne vėliau kaip per 5 darbo dienas po koncesijos suteikimo procedūros **pabaigos ar vidaus sandorio sudarymo**“;

1.16. Dėl 32 straipsnio (68 straipsnio 4 dalis) – Tarnyba atkreipia dėmesį, jog šioje nuostatoje vartojama KĮ neegzistuojanti „koncesijos suteikimo sutarties“ sąvoka (KĮ 3 straipsnio 14 dalyje nustatoma sąvoka „koncesijos sutartis“) – būtina sutikrinti ir suvienodinti vartojamas sąvokas su KĮ nuostatomis;

1.17. Dėl 33 straipsnio (77 straipsnio pripažinimas netekusiu galios) – neaišku, koks nuostatos tikslas. Tarnybos nuomone, nuostatos dėl suteikiančiosios institucijos vadovo ir kitų įgaliotų asmenų atsakomybės turi išlikti;

1.18. Dėl 20 straipsnio (naujas 46¹ straipsnis) ir 28 straipsnio (64 straipsnis) – nurodomos nuostatos komentuojamos kartu, kadangi abi numato tą patį modelį informacijos teikimui apie 1) dalyvius, kurie koncesijos suteikimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį šio įstatymo 26 ir 41 straipsniuose nustatytiems reikalavimams, ir 2) koncesijos sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius koncesininkus, taip pat apie ūkio subjektus, kurių pajėgumais rėmėsi koncesininkas ir kurie su koncesininku prisiėmė solidarią atsakomybę už koncesijos sutarties įvykdymą, jeigu pažeidimas įvykdytas dėl tos koncesijos sutarties dalies, kuriai jie buvo pasitelkti.

Aiškinamajame rašte siūlomi pakeitimai siejami su KĮ 26 straipsnio 4 dalies nuostatų (rimtas profesinis pažeidimas) įgyvendinimu. Atsižvelgiant į tai, jog sprendimas priskirti ekonominės veiklos vykdytoją vienai iš dviejų aukščiau nurodytų kategorijų ir, atitinkamai, rimto profesinio pažeidimo egzistavimas, gali būti nuginčytas teisme, kyla klausimas dėl siūlomų nuostatų tinkamo įgyvendinimo praktikoje.

Taip pat pažymėtina, kad ekonominės veiklos vykdytojo priklausymas vienai iš aukščiau nurodytų kategorijų, vadovaujantis Direktyvos 38 straipsnio 7 dalies f ir g punktais, laikytini atskirais pašalinimo pagrindais, kurių egzistavimas dar turi būti vertinamas (ir toks įvertinimas dar gali keistis). Tuo tarpu siūlomu pakeitimu šie pašalinimo pagrindai tampa priemone grįsti rimtam profesiniam pažeidimui.

Tai iškreipia Direktyvos 38 straipsnio nuostatomis nustatomą reglamentavimą.

Tarnybos nuomone, siūlomas nuostatas būtina iš esmės peržiūrėti, atsisakant atskirų pašalinimo pagrindų susiejimo per rimto profesinio pažeidimo įrodinėjimą.

Taipogi pastebime, kad 20 straipsnio 4 dalies ir 28 straipsnio 4 dalies nuostatomis Tarnybai nustatoma pareiga po tam tikro laiko pašalinti viešai skelbiamą informaciją apie ekonominės veiklos vykdytojo priskyrimą vienai iš aukščiau nurodytų kategorijų.

Tarnyba atkreipia dėmesį, kad tai, kokį laikotarpį skelbiama tam tikra informacija, numato pašalinimo pagrindai. Tuo vadovaudamasi, Tarnyba priima sprendimus dėl techninių nurodomos informacijos skelbimo sprendimų. Atitinkamai, siūlomas reglamentavimas dėl to, po kiek laiko Tarnyba viešai skelbiamą informaciją pašalina, laikytinas pertekliniu.

2. Dėl VPĮ pakeitimo projekto:

2.1. Dėl 1 straipsnio 1 dalies (2 straipsnio 17 dalies 2 punktas) – atkreipiame Jūsų dėmesį, kad nuostatoje neteisingai nurodomas Lietuvos Respublikos viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo pavadinimas;

2.2. Dėl 3 straipsnio (19 straipsnis) – analogiška pastaba, kaip dėl siūlomo KĮ 20 straipsnio pakeitimo (šio rašto 1.7 punktas): dalis VPĮ 19 straipsnyje minimų asmenų pirkimo neatlieka (ekspertai, stebėtojai), tad siūlomas pavadinimas neatitinka normos turinio. Taipogi pirkimo neatlieka ir už sutarties paskelbimą bei priežiūrą atsakingas asmuo – vadovaujantis VPĮ 29 straipsnio 2 dalies nuostatomis, pirkimo procedūra jau yra pasibaigusi. Atitinkamai, naujos 7 dalies nuostatas siūlome perkelti į VPĮ 86 straipsnį;

2.3. Dėl 4 straipsnio (20 straipsnio 4 dalis) – siūlytume nuostatas dėl supažindinimo su laimėjusiu pasiūlymu perkelti į VPĮ 58 straipsnį, reglamentuojantį informavimą apie procedūros rezultatus, bei numatyti, jog informuojant apie laimėtoją, be atskiro prašymo būtų pateikiamas ir laimėjęs pasiūlymas. Manome, jog tai padėtų tiekėjams efektyviau ginti savo interesus (nereikėtų laukti, kol perkančioji organizacija jį paskelbs, taipogi perkančiajai organizacijai neliktų galimybės nepagrįstai delsti jį pateikti). Dabartinis siūlomas įstatymo pakeitimas nepagrįstai apribotų tiekėjų galimybę laiku susipažinti su laimėjusiu pasiūlymu bei laiku ginti savo teisėtus interesus;

2.4. Dėl 5 straipsnio (21 straipsnio 2 dalis) – analogiška pastaba, kaip dėl KĮ 22 straipsnio 2 dalies nuostatų (šio rašto 1.8 punktas). Pažymime, jog nešališkumo deklaracija ir interesų deklaravimas nėra tapačios priemonės, tad neaišku, koku tikslu numatoma minima alternatyva;

2.5. Dėl 6 straipsnio (29 straipsnio 3 dalis) – Tarnybos vertinimu, numatoma galimybė nutraukti pirkimo procedūras, kai pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas, priešingai, nei nurodoma aiškinamajame rašte, nesprendžia „vieno tiekėjo“ problemos. Tam tikrais atvejais pirkime gautas vienas pasiūlymas iš tiesų gali signalizuoti apie konkurencijos problemas. Vis dėlto, tikėtina ir tokia situacija, kad pirkimas tiekėjų tiesiog nedomina (priimdami sprendimą, tiekėjai įvertina dalyvavimui pirkime reikalingus laiko, finansinius ir žmogiškuosius išteklius ir numanomą pirkimo naudingumą).

Pažymėtina, kad konkurencija viešuosiuose pirkimuose užtikrinama pirmiausia tinkamai pasirenkant pirkimui – išsinagrinęnant perkamą objektą, įsivertinant, ar rinkta pajėgi pasiūlyti tai, kas reikalinga, nusistatant proporcingus reikalavimus tiekėjui ir panašiai. Tarnybos nuomone, jei pirkime gautas vienas pasiūlymas atitinka visus keliamus reikalavimus, neviršija pirkimui suplanuotų lėšų ir nėra jokių objektyvių aplinkybių, leidžiančių spręsti, jog procedūrą nutraukti būtina, nutraukti pirkimo procedūras vien tuo pagrindu, kad gautas vienas pasiūlymas, būtų neproporcinga pirkimo vykdymo tikslui (sudaryti sutartį, leidžiančią įsigyti perkančiajai organizacijai reikalingų prekių, paslaugų ar darbų).

Išvelgiame riziką, jog, nenorėdamos sulaukti įtarinėjimų ir priekaištų dėl sutarties sudarymu pasibaigiančių procedūrų, kai pirkime gautas vienas pasiūlymas, perkančiosios organizacijos prevenciškai nutraukinės pirkimų, kuriuose gautas vienas pasiūlymas, procedūras. Tokiu atveju kyla kita rizika – tas pačias procedūras vykdyti po kelis kartus, kas reikalauja pakartotinai skirti laiko, žmogiškuosius ir finansinius išteklius, o taip pat gali reikšti ir negebėjimą užtikrinti, jog reikiamos prekės, paslaugos ar darbai bus įsigyti reikiamu laiku.

Taipogi atkreipiame dėmesį, kad šiuo metu galiojanti VPI 29 straipsnio 3 dalies redakcija neužkerta kelio nutraukti pirkimo procedūrą, nustačius, jog neužtikrinama konkurencija – privaloma nutraukti pirkimą, jei pažeidžiamas bent vienas iš pagrindinių pirkimų principų (o konkurencijos užtikrinimas glaudžiai susijęs su tinkamu nediskriminavimo principo įgyvendinimu);

2.6. Dėl 7 straipsnio (35 straipsnio 2 dalies naujas 33 punktas) – aiškinamajame rašte nepateikti tokio pakeitimo reikalingumo motyvai, tad teikiama bendra pastaba dėl tokio pakeitimo tikslingumo. Tarnybos vertinimu, kyla abejonių, ar siūlomas pakeitimas neprieštarauja atviro konkurso, kaip pirkimo būdo, koncepcijai. Tiems atvejams, kai numatoma, jog bus poreikis derėtis, jau yra numatytas kitas pirkimo būdas – skelbiamos derybos. Be kita ko, kyla klausimų ir dėl tokios nuostatos įgyvendinimo sukuriant atitinkamus Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos funkcionalumus (iš siūlomų nuostatų visiškai neaiški pakeitimams įgyvendinti reikalinga jų apimtis);

2.7. Dėl 9 straipsnio 1 dalies (46 straipsnio 2 dalies 2 punkto) – praktikoje pastebime, jog nuostata dėl tikrinamų subjektų rato neteisingai suprantama, atsižvelgiant į vartojamą formuluotę „<...> vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario ar kito asmens <...>“ (suprantama, kad užtenka, jog neteistas būtų tik vienas iš nurodomų subjektų).

Atitinkamai, siūlome pakoreguoti nuostatos formuluotę ir ją išdėstyti taip:

„2) tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovo, kito valdymo ar priežiūros organo nario **ir (ar)** kito asmens, turinčio (turinčių) teisę atstovauti tiekėjui ar jį kontroliuoti, jo vardu priimti sprendimą, sudaryti sandorį, **ir (ar)** buhalterio (buhalterių) ar kito (kitų) asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus (supaprastinto pirkimo atveju – tiekėjo, kuris yra juridinis asmuo, kita organizacija ar jos padalinys, vadovo **ir (ar)** buhalterio (buhalterių) ar kito (kitų) asmens (asmenų), turinčio (turinčių) teisę surašyti ir pasirašyti tiekėjo apskaitos dokumentus), per pastaruosius 5 metus buvo priimtas ir įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis ir šis asmuo turi neišnykusį ar nepanaikintą teistumą“;

2.8. Dėl 9 straipsnio 4 dalies (46 straipsnio 4 dalies 7 punktas) – siūlomame pakeitime vartojama sąvoka „rimtas profesinis pažeidimas“. Tarnybos nuomone, siekiant išvengti situacijų, kai nacionalinėje teisėje vartojant kitokias sąvokas, nei nustatomos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Europos Tarybos direktyvoje 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama

direktyva 2004/18/EB (toliau – Viešųjų pirkimų direktyva), išskyla neaiškumą dėl normos prasmės, turėtų būti vartojama Viešųjų pirkimų direktyvos formuluotė (sunkus profesinis nusižengimas), visose nuostatose, kuriose minimas rimtas profesinis pažeidimas.

Taipogi siūlome nuostatą peržiūrėti iš esmės.

Tarnybos nuomone, reikėtų išvis atsisakyti siūlomo a punkto – net ir dabartinės VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto redakcijos įgyvendinamas praktikoje yra labai sudėtingas. Perkančioji organizacija neturi prieigos prie informacijos apie finansinės atskaitomybės ir audito teisės aktu pažeidimus, kas apsunkina pažeidimo identifikavimą bei įrodinėjimą, taipogi kyla klausimų, ar proporcinga, kad visi tokie pažeidimai, nepaisant jų rimtumo, vertintini kaip nulemiantys tiekėjo pašalinimą iš procedūros.

Siūlomo pakeitimo b punkto nuostatas būtina suderinti su Lietuvos Respublikos mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) nuostatomis – VPĮ pakeitime minima „pažeidimo padarymo diena“ (kurios perkančioji organizacija žinoti negali), tuo tarpu MAĮ 40¹ straipsnio 1 dalyje minimas „sankcijos paskyrimas“. Taip pat būtina suderinti laikotarpius, į kuriuos turi būti atsižvelgiama, sprendžiant, ar tiekėjas turi būti šalinamas iš pirkimo. VPĮ nuostatos numato, jog tikrinama situacija per paskutinius tris metus, tuo tarpu pagal MAĮ nuostatas, mokesčių mokėtojas laikomas patikimu, jei juridinio asmens vadovui nebuvo skirta nuobauda per paskutinius vienerius metus iki jo vertinimo dienos.

Kyla abejonių ir dėl c punkto reikalingumo. Siūlytume nuostatas dėl pašalinimo pagrindų formuluoti pagal Viešųjų pirkimų direktyvos 57 straipsnio 4 dalies nuostatas, kuriose sunkus profesinis nusižengimas (c punktas) ir susitarimai, kuriais siekiama iškreipti konkurenciją (d punktas) yra nurodomi kaip atskiri pašalinimo pagrindai, nekartojant panašių (tegul apimtimi ir skirtingų) pašalinimo pagrindų keliose nuostatose, kas tik įneša painiavos pirkimų vykdytojams;

2.9. Dėl 9 straipsnio 6 dalies (46 straipsnio 6 dalis) – neaišku, ar siūlomas 46 straipsnio 6 dalies 3 punkto pakeitimas mini tuos pačius profesinius pažeidimus, kurie jau nurodyti 46 straipsnio 4 dalies 7 punkto pakeitime;

2.10. Dėl 9 straipsnio 8 dalies (46 straipsnio papildymas nauja 10 dalimi) – analogiška pastaba, kaip šio rašto 1.11. punkte;

2.11. Dėl 11 straipsnio (52 straipsnio) ir 19 straipsnio (91 straipsnis) – analogiška pastaba, kaip šio rašto 1.18 punkte;

2.12. Dėl 12 straipsnio (55 straipsnio 9 dalis) – neaišku, kas laikytina „korektūros klaida“ (aiškinamajame rašte dar minimi „redakciniai netikslumai“), atitinkamai – ir taisyčių riba neaiški.

Formuluotę „Susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuota kaina ar sąnaudos <.>“ siūlytume papildyti „be PVM“.

Taipogi neaiški formuluotės „<...> pasiūlymo techninės charakteristikos, kurios vertinamos palyginant pasiūlymus <...>“ prasmė – ar mintyje turimas atvejis, kai vertinama kokybė, ar palyginimas taikomas visais atvejais.

Tarnyba taipogi siūlytų papildyti nuostatas dėl kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų taisymo, nustatant, kad tais atvejais, kai klaidą pataisyti nesudėtinga, pati perkančioji organizacija jas ištaiso ir prašo tiekėjo patvirtinti, kad pataisymas yra tinkamas. Manome, kad tai sutrumpintų klaidų taisymo procesą (nebereiktų tokio ištaisymo prašyti kelis kartus, kaip nutinka, kai tiekėjas, taisydamas vieną klaidą, įvelia kitą).

Taipogi siūlytume numatyti galimybę, jog taisant klaidas, galutinis kainos ar sąnaudų apskaičiavimo rezultatas turi atitikti atliekamų veiksmų turinį, t. y. tam tikrais atvejais gali pasikeisti ir galutinė pasiūlymo kaina. Pvz., jei $2+3=7$, klaida yra galutiniame rezultate. Atitinkamai, tiekėjai neturėtų būti verčiami keisti kainos sudėtinės dalis, kad šios atitiktų neteisingą rezultatą;

2.13. Dėl 14 straipsnio (71 straipsnio 6 dalies 2 punktas) – siūlome žodį „knygos“ keisti žodžiu „leidiniai“ – keičiama nuostata itin aktuali švietimo įstaigoms, kurios iš leidėjų paprastai įsigyja platesnį spektrą leidinių, neapsiribodamos knygomis, pvz., pratybos, žemėlapiai ir panašiai;

2.14. Dėl 15 straipsnio (72 straipsnio 3 dalis) – Tarnyba siūlo atsisakyti skubotai priimtos toliau nurodomos nuostatos dalies, kurios praktinis įgyvendinimas yra neaiškus ir sukuriantis papildomą administracinę naštą joje nurodytoms valstybės institucijoms ir įstaigoms: „Jeigu perkančioji organizacija nesilaiko šių reikalavimų vykdydama neskelbiamas derybas šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatytais sąlygomis, ji, pradėjusi pirkimą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 29 straipsnio 1 dalies 3 punkte, turi kreiptis į Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Finansinių nusikaltimų tyrimo tarnybą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Specialiųjų tyrimų tarnybą su prašymu pateikti šio straipsnio 4 dalyje nurodytą informaciją apie tiekėjus, su kuriais ketinama derėtis dėl pirkimo sutarties sudarymo. Reikalavimas kreiptis į šias institucijas gali būti netaikomas išimtiniais atvejais, kai dėl neatidėliotinos būtinybės sudaryti pirkimo sutartį būtina greičiau negu per 3 darbo dienas arba yra vienintelis tiekėjas, galintis pasiūlyti reikiamas prekes, paslaugas ar darbus, ir pirkimo sutartį su juo būtina sudaryti siekiant užtikrinti viešojo intereso apsaugą, įskaitant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą. Perkančioji organizacija nepradeda derybų su tiekėju, jeigu pateikta informacija sudaro pagrindą spręsti, kad tiekėjas per pastaruosius 3 metus yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą ir dėl to yra pagrindas abejoti šio tiekėjo sąžiningumu, išskyrus atvejus, kai būtina užtikrinti viešojo intereso apsaugą, įskaitant visuomenės sveikatos ir aplinkos apsaugą, ir nėra kitų tiekėjų“.

Tarnybos nuomone, tai, kad perkančioji organizacija, vykdydama pirkimą VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 3 punkto pagrindu (ypatinga skuba), dar turi kreiptis į valstybės institucijas ir

įstaigas dėl tam tikros informacijos gavimo, sąžiningoms perkančiosioms organizacijoms trikdo pirkimų vykdymo procesą, o ypatingos skubos nuostatomis besinaudojančios nepagrįstai šią prievolę nesudėtingai gali apeiti, motyvuodamos, jog negali laukti 3 dienas.

Taip susidaro situacija, kad institucijos ir įstaigos privalo pateikti informaciją tiesiog formaliai pildydamos įstatymo reikalavimus, nors tokių procesų pridėtinė vertė yra labai abejotina;

2.15. Dėl 16 straipsnio (77 straipsnio 3 dalis) – ta pati pastaba, kaip šio rašto 2.4 punkte;

2.16. Dėl 17 straipsnio (79 straipsnio 5 dalies 2 punkto) – siūlytume patikslinti nuostatą, aiškiau įvardinant, ką reiškia formuluotė „terminas gali būti pailgintas iki 15 darbo dienų“. Sulaukiame klausimų dėl to, ar formuluotę reikėtų suprasti kaip leidžiančią pratęsti terminą dar 5 darbo dienoms, ar dar 15 darbo dienų;

2.17. Dėl 21 straipsnio (97 straipsnio 3 dalis) – neaiškus nuostatos turinys. Galima interpretuoti kaip nustatančią pareigą visais atvejais turėti dokumentus ir „popierine“ forma;

2.18. Siūlytume atsisakyti prievolės pildyti Viešojo pirkimo komisijos protokolą, kai susipažinimo su pasiūlymais procedūra atliekama CVP IS priemonėmis (VPĮ 44 straipsnio 9 dalis). Visi Viešojo pirkimo komisijos veiksmai matomi audito sekoje, tad šios procedūros fiksavimas protokole yra perteklinis procedūrinis veiksmas;

2.19. Dėl 22 straipsnio (100 straipsnio pripažinimas netekusiu galios) – ta pati pastaba, kaip šio rašto 1.17 punkte;

2.20. Taip pat teikiame siūlymą dėl VPĮ 46 straipsnio 3 dalies 2 punkto nuostatų pakeitimo – Tarnybos nuomone, šiuo metu galiojančioje nuostatos redakcijoje nustatyta 50 eurų suma yra neproporcingai maža, atsižvelgiant į tai, kad į ją patenka visi įsipareigojimai, susiję su mokesčių mokėjimu. Siūlome pakelti šią ribą iki 1 000 eurų, tuo pačiu įtvirtinant pareigą Valstybinei mokesčių inspekcijai sudaryti galimybę perkančiosioms organizacijoms šią informaciją pilna apimtimi pasitikrinti inspekcijos tinklalapyje (šiuo metu, Tarnybos žiniomis, tokios galimybės nėra).

3. Dėl PĮ pakeitimo projekto: atsižvelgiant į tai, kad VPĮ pakeitimo ir PĮ pakeitimo projektais siūlomi pakeitimai sutampa, dėl VPĮ pakeitimo projekto pateiktos pastabos traktuotinos ir kaip pateiktos analogiškomis PĮ pakeitimo projekto nuostatomis.

Direktoriaus pavaduotoja,
laikusiai atliekanti direktoriaus funkcijas

Jovita Petkuvienė

VIEŠOJI ĮSTAIGA CPO LT

Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, telefonas (8 5) 205 3747, elektroninis paštas info@cpo.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302913276

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai
El.p. kanc@eimin.lt

2020-10- Nr.
Į 2020-07-29 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO

Viešoji įstaiga CPO LT, išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos pateiktą derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – VPĮ pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą Nr. 20-12566 (toliau – PĮ pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 101 ir 461 straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektą Nr. 20-12567 (toliau – KĮ pakeitimo projektas), teikia pastabas ir pasiūlymus:

Dėl VPĮ pakeitimo projekto:

Eil. Nr.	VPĮ pakeitimo projekto straipsnis	Keičiamo VPĮ straipsnis	Pastaba/pasiūlymas
1.	3 str.	19 str. 3 d. (nauja)	Asmenims, atsakingiems už pirkimo sutarties ir pakeitimų paskelbimą, nereikalinga turėti pirkimo objekto žinių - tokio asmens funkcija nesietina su perkamo objekto išmanymu, todėl šios nuostatos siūlome atsisakyti.
2.	7 str.	35 str. 2 d. 33 p. (naujas)	Siūlome punktą dėstyti taip: “33) informacija apie tai, kad ar perkančioji organizacija, atlikdama supaprastintą pirkimą atviro konkurso būdu, gali vykdyti derybas su pirkimo dokumentuose nustatytus reikalavimus atitinkančiais tiekėjais”.

3.	9 str.	46 str. 4 d. 6 p.	<p>Atsižvelgiant į Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (ESTT) praktiką¹ manytina, kad tik pati perkančioji organizacija sprendžia, ar tiekėjo padarytas ankstesnės sutarties su kita perkančiąja organizacija pažeidimas buvo esminis, tuo tarpu, VPĮ tokios trūksta aiškumo šiuo aspektu. Jei perkančiosios organizacijos turi vadovautis minėta ESTT praktika, siūloma, atsižvelgiant į Direktyvos 2018/24/ES² preambulės 101 dalį, papildyti 16 straipsnio 4 dalies 6 punktą nuostata dėl perkančiosios organizacijos abejonės tiekėjo patikimumu. Šis punktas galėtų būti išdėstytas taip:</p> <p>„6) perkančiajai organizacijai kyla rimtų abejonių dėl tiekėjo patikimumo, kai tiekėjas yra neįvykęs pirkimo sutarties, sudarytos vadovaujantis šiuo įstatymu, Viešųjų pirkimų, atliekamų gynybos ir saugumo srityje, įstatymu ar Pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srityje perkančiųjų subjektų, įstatymu, ar koncesijos sutarties ar netinkamai ją įvykdęs ir tai buvo esminis sutarties pažeidimas <...>“.</p>
4.	9 str.	46 str. 4 d. 7 p.	<p>Nėra aišku, ar perkančioji organizacija turi vertinti nurodytų pažeidimų rimtumą, ar visais šiame punkte nustatytais atvejais pažeidimus laikyti rimtais. Jei, atsižvelgiant į formuojamą ESTT praktiką dėl pašalinimo pagrindų, nurodyti pažeidimai savaime nelaikomi rimtais, , siūlome punktą atitinkamai pakoreguoti.:</p> <p>„7) ji bet kokiomis tinkamomis priemonėmis gali įrodyti, kad tiekėjas yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu. Šiuo pagrindu tiekėjas iš pirkimo procedūros pašalinamas, kai jis: <...>“.</p>
5.	9 str.	46 str. 6 d. 3 p.	<p>Nėra aišku, ar perkančioji organizacija turėtų nurodyti dokumentuose, ką ji laikys rimtu profesiniu pažeidimu, taip pat šiame punkte nurodytų profesinių pažeidimų santykis su keičiamo VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 7 punkte nurodytais profesiniais pažeidimais. Siūlome šį punktą dėstyti taip:</p> <p>“3) yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą (išskyrus nurodytą šio įstatymo 46 straipsnio 4 dalies 7 punkte), dėl kurio perkančioji organizacija abejoja tiekėjo sąžiningumu ir tai gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis. Perkančioji organizacija gali pirkimo dokumentuose apibrėžti sąlygas ar kriterijus, kuriais vadovaujantis ji taikys šį pašalinimo pagrindą. Šiuo pagrindu perkančioji organizacija gali pašalinti tiekėją iš pirkimo procedūros, jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai.</p>
6.	9 str.	46 str. 10 d. (nauja)	<p>Siūlome šią dalį, derinant su Direktyvos 57 straipsnio 7 dalimis, dėstyti taip:</p> <p>“10. Kai galutiniu teismo sprendimu tiekėjui yra nustatytas šio straipsnio 1, 2, 4 ir 6 dalyse nurodytų pašalinimo pagrindų laikotarpis, perkančioji organizacija, atmesdama pasiūlymą, vadovaujasi teismo sprendime nurodytu laikotarpiu.” Tiekėjui netaikomi šiame straipsnyje nustatyti tiekėjo pašalinimo iš pirkimo</p>

¹ 2019 m. spalio 3 d. sprendimo byloje Delta Antreprizá, C-267/18 25-29 p.; ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas byloje Meca, C-41/18.

² Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES 2014 m. vasario 26 d. dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/EB.

			~~procedūros terminai, kai jis priimtu ir įsiteisėjusiu teismo sprendimu pašalintas iš pirkimo ar koncesijos suteikimo procedūrų. Tokiu atveju perkančioji organizacija tiekėją iš pirkimo procedūros šalina teismo sprendime nurodytą laikotarpį³~~
7.	10 str.	50 str. 5 d.	Siūlome palikti nuostatą dėl tiekėjų informavimo, kadangi toks tiekėjų informavimas nesukuria didelės administracinės naštos, o nuostatos atsisakius, gali būti sukuriamos situacijos, kai laiku neinformavus tiekėjo, sudėtinga grįžti į procedūros pradžią, pvz., riboto konkurso metu jau būtų pateikti ir įvertinti pasiūlymai (o tiekėjas neinformuotas apie paraiškos atmetimą), arba perkančioji organizacija pašalins tiekėją, nustačiusi, kad jis neatitinka pašalinimo pagrindo, nepriklausomai nuo to, kaip pažymėjo tiekėjas ir, priėmusi sprendimą jį įtraukus Nepatikimų/melagingų tiekėjų sąrašą.
8.	12 str.	55 str. 9 d.	Manome, kad keičiama nuostata padidins administracinę naštą perkančiajai organizacijai, kadangi ji turės nagrinėti pasiūlymą korektūros klaidų požiūriu ir kreiptis į tiekėjus dėl jų ištaisymo, todėl siūlome nenustatyti prievolės, o suteikti teisę kreiptis į tiekėją dėl korektūros klaidos ištaisymo, pavyzdžiui, kai tokios klaidos neištaisius perkančioji organizacija negali įvertinti pasiūlymo. Manome, kad problema, taikant VPĮ nuostatas, kyla ne dėl redakcinio pobūdžio klaidų, o dėl pasiūlymo paaiškinimo apimtys – kuriuo atveju pasiūlymo paaiškinimas traktuotinas pasiūlymo pakeitimu.
9.	17 str.	79 str. 5 d. 2 p.	Kadangi VPĮ 22 straipsnio 10 dalyje (atitinkamai Direktyvos 2018/24/ES ³ 34 straipsnio 3 dalyje ir Direktyvos 2018/24/ES 22 straipsnio 3 dalyje) nustatyta, kad su paraiškų turiniu galima susipažinti tik pasibaigus jų pateikimo laikotarpiui, siūlome paraiškų vertinimo laikotarpio pradžią nustatyti skirtingai, kai yra teikiamos pirminės paraiškos ir paraiškos dinaminės pirkimų sistemos galiojimo laikotarpiu.
10.	23 str.		Siūlome VPĮ pakeitimo projekte numatytų pakeitimų netaikyti dinaminėse pirkimų sistemose vykstančioms pirkimų procedūroms ir 23 straipsnio 3 dalį išdėstyti taip: „Iki 2021 m. birželio 30 d. pradėtos pirkimų procedūros tęsiamos, sudarytų preliminarųjų sutarčių pagrindu atnaujintas tiekėjų varžymasis atliekamas, sukurtose dinaminėse pirkimo sistemose pirkimo procedūros atliekamos , pradėtų pirkimų ataskaitos teikiamos pagal iki 2021 m. birželio 30 d. galiojusias Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo nuostatas.
11.		28 str. 2 d.	Siūlome VPĮ 28 straipsnio 2 dalį papildyti nuostata, kad skaidymas neprivalomas, kai atliekamas pirkimas naudojantis centrinės perkančiosios organizacijos (arba ir bet kurios kitos perkančiosios organizacijos) sukurta dinamine pirkimo sistema ar preliminarąja sutartimi, kurio numatoma vertė yra mažesnė nei tarptautinio pirkimo vertės riba.

³Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/24/ES 2014 m. vasario 26 d. dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama direktyva 2004/18/EB

12.		83 str. 1 d.	Siūlome VPĮ 83 straipsnio 1 dalyje įtvirtinti nuostatą, leidžiančią įgalioti kitą perkančiąją organizaciją viešinti pirkimo sutartis.
-----	--	--------------	---

Dėl PĮ pakeitimo projekto:

Pastabos, pasiūlymai – analogiški pasiūlymams dėl VPĮ pakeitimo projekto.

Dėl KĮ pakeitimo projekto:

Pastabų ir pasiūlymų pagal kompetenciją neturime.

Direktorius

Darius Vedrickas

LIETUVOS RESPUBLIKOS KONKURENCIJOS TARYBA

Biudžetinė įstaiga, Jogailos g. 14, LT-01116 Vilnius, tel. (8 5) 262 7797, faks. (8 5) 212 6492, el. p. taryba@kt.gov.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188668192

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerijai
El. p. kanc@eimin.lt

2020-09- Nr. (2.30-35) 6V-
Į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

(1) Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba įvertino išvadoms gautus Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Įstatymas) projektus (toliau – Projektai) Nr. 20-12562 ir pagal kompetenciją teikia pastabas dėl Įstatymo projekto.

(2) Įstatymo projektu, be kita ko, siūloma Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymą papildyti 10¹ straipsniu numatant, jog šio įstatymo reikalavimai netaikomi sandoriams, kuriuos suteikiančioji institucija sudaro su kita suteikiančiąja institucija ir kurie, esant visoms numatytoms sąlygoms¹ kartu, yra laikomi vidaus sandoriais.

(3) Įstatymo projekto rengėjai nurodo, kad Koncesijų įstatyme nėra įtvirtintos galimybės savivaldybėms sudaryti vidaus sandorius, nors Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas nustato atvejus, kuomet savivaldybė gali steigti naujus viešųjų paslaugų teikėjus ir (ar) Koncesijų įstatymo nustatyta tvarka pavesti viešosios paslaugos teikimą jau įsteigtam viešųjų paslaugų teikėjui, todėl Įstatymą būtina papildyti nuostatomis dėl vidaus sandorio išimties taikymo.

(4) Be to, aiškinamajame rašte teigiama, kad koncesijų taisyklių taikymas neturėtų riboti viešųjų institucijų laisvės vykdyti joms pavestas viešųjų paslaugų teikimo užduotis naudojantis savo ištekliais, įskaitant galimybę bendradarbiauti su kitomis viešosiomis institucijomis: „*Vietos savivaldos įstatymas nustato, kad savivaldybė administruodama viešųjų paslaugų teikimą gali steigti juridinius asmenis šiame įstatyme išvardintų viešųjų paslaugų teikimui, tačiau Koncesijų įstatymas nenumato galimybės tiesiogiai sudaryti sutartis su įsteigtu juridiniu asmeniu*“.

(5) Pagal Koncesijų įstatymo 3 straipsnio 10 punktą koncesija yra suprantama kaip suteikiančiosios institucijos suteikiamas leidimas koncesininkui vykdyti ūkinę komercinę veiklą, apimančią paslaugų teikimą ir (ar) darbų vykdymą, ir (ar) viešųjų paslaugų teikimą; šio įstatymo

¹ Kai suteikiančioji institucija kitą suteikiančiąją instituciją kontroliuoja kaip savo pačios struktūrinį padalinį; kai kontroliuojamos institucijos gautos pajamos per paskutinius 3 finansinius metus iš sutarčių su suteikiančia institucija yra daugiau 80 procentų; kai nėra tiesioginio privataus kapitalo dalyvavimo; įsigyjamos viešosios paslaugos administruojamos vadovaujantis Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnio 2 dalimi.

14 straipsnio 2 dalis nustato, jog koncesijos suteikiamos šio įstatymo III skyriaus pirmajame skirsnyje numatytu konkurso būdu. Taigi, bendra taisyklė ta, jog koncesijos sutartis skirta įgyvendinti viešojo ir privataus sektoriaus partnerystę, koncesijos projektą vykdantį subjektą parenkant konkurso būdu.

(6) Konkurencijos tarybos nuomone, Įstatymo projekto papildymas vidaus sandoriu gali būti nesuderinamas su sąžiningos konkurencijos laisvės užtikrinimu dėl toliau pateikiamų priežasčių.

(7) Visų pirma, Konkurencijos tarybos nuomone, vidaus sandoris gali būti sudaromas tik išimtinu atveju, kai vykdant konkurencingą paslaugos teikėjo parinkimo procedūrą neįmanoma užtikrinti paslaugos teikimo nepertraukiamumo, geros kokybės ir prieinamumo. Konkurencijos taryba nuosekliai laikosi pozicijos², jog vidaus sandorių liberalizavimas ne tik neužtikrina sąžiningos konkurencijos laisvės, lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo principų, bet ir didina korupcijos pasireiškimo tikimybę bei nesudaro sąlygų racionaliai ir efektyviai naudoti viešąsias lėšas.

(8) Antra, įvertinus Įstatymo projekto siūlymus dėl vidaus sandorio įtvirtinimo ir jų pagrindimą, nėra aiškus santykis tarp vidaus sandorio instituto ir Koncesijų įstatymo taikymo, t. y. ar sudarius sutartį pagal vidaus sandorį tai tebebūtų laikoma koncesija, kuriai taikomos ir kitos šio įstatymo nuostatos, ar tai jau nebūtų koncesija. Atsižvelgiant į vidaus sandorio reglamentavimą Viešųjų pirkimų įstatyme, manytina, kad ir koncesijų atveju tai būtų vidaus sandoris, kuriam Koncesijų įstatymo nuostatos jau būtų nebetaikomos. Taigi, susidarius situacijai, kai vidaus sandoriui nėra taikomas nei Viešųjų pirkimų įstatymas, nei Koncesijų įstatymas, nėra paaiškinta, kokios teisės normos šiam institutui yra taikomos, bei kas atsakingas už tinkamą jų įgyvendinimo priežiūrą.

(9) Trečia, Vietos savivaldos įstatymo 9 straipsnyje nustatytas reguliavimas įtvirtina taisyklę, jog vidaus sandorio išimtis taikoma ir tais atvejais, kai teikiant (1) viešąsias paslaugas (2) turi būti valdomas ir naudojamas savivaldybių ar savivaldybių juridinių asmenų nekilnojamasis turtas ir (3) kitas ūkio subjektas tokios paslaugos negalėtų teikti savo patalpose.

(10) Atsižvelgiant į tai, jog koncesijos yra susijusios su valstybės ar savivaldybių turtu (žeme, pastatais), manytina, kad savivaldybei nusprendus koncesininku parinkti savo įmonę, ji visada atitiktų minėtas sąlygas ir dėl to savivaldybei nereikėtų organizuoti konkurso bei taikyti kitų Koncesijos įstatymo nuostatų. Taigi, tais atvejais, kai infrastruktūros koncesininku siektų būti savivaldybės įmonė, konkurencija savivaldybių lygmenyje iš esmės būtų panaikinta, kadangi savivaldybių įmonėms teisė tapti koncesininku būtų suteikiama be konkurencingos procedūros.

(11) Papildomai pažymėtina, jog tokių nuostatų įtvirtinimas Koncesijų įstatyme gali paskatinti savivaldybes steigti savo įmones tam, kad būtų joms galima tiesiogiai perduoti naujai sukurtą turtą.

(12) Ketvirta, nors Įstatymo projekte numatyta, jog straipsnyje dėl vidaus sandorio nustatyti reikalavimai taikomi visu vidaus sandorio galiojimo laikotarpiu, Įstatymo projekte nustatomos tam tikros pareigos suteikiančiajai institucijai, bet nėra numatyta saugiklių dėl siūlomų nuostatų tinkamo įgyvendinimo – niekur nėra detalizuota atsakomybė už netinkamą šios nuostatos taikymą, nenurodyta institucija, galinti imtis atitinkamų priemonių netinkamai ją įgyvendinant bei galimos sankcijos. Todėl pareiga užtikrinti vidaus sandorio sąlygas visu jo galiojimo laikotarpiu laikytina deklaratyvi, o ne turinti realų poveikį.

(13) Apibendrinus, manome, kad esamas Koncesijų įstatymo reglamentavimas užtikrina sąžiningos konkurencijos laisvę, o priėmus teikiamus siūlymus poveikis konkurencijai būtų neigiamas, nes dėl konkurencijos ribojimo ir neproporcingos savivaldybių įmonių plėtros galėtų mažėti privataus kapitalo investavimo galimybės, atitinkamai, galėtų mažėti paslaugų teikimo efektyvumas, paslaugų įvairovė ir kokybė, naujovių diegimas, o dėl to nukentėtų vartotojų gerovė.

---

² Konkurencijos tarybos 2019 m. rugsėjo 5 d. raštas Lietuvos Respublikos Seimui Nr. (2.11-35) 6V-1774

Prieiga per internetą:

<https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/lt/TAK/40888e80cfcc11e9a4c8c3d3af57ad27?jfwid=-qxrwl9wt8>

Konkurencijos tarybos 2019 m. lapkričio 5 d. raštas Nr. (2.30-35) 6V-2071 Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai.

(14) Taip pat atkreipiame dėmesį, jog vadovaujantis Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsniu, kai nustatomas, keičiamas ar panaikinamas reguliavimas, privaloma atlikti numatomo teisinio reguliavimo poveikio konkurencijai vertinimą, kurį rekomenduojame atlikti taikant Konkurencijos tarybos parengtas „Sprendimų poveikio konkurencijai vertinimo gaires“.³

(15) Atsižvelgdami į tai, kad Įstatymo projektu nustatomas, keičiamas ar panaikinamas reguliavimas, susijęs su viešųjų pirkimų ir koncesijų klausimais, kaip numatyta Konkurencijos įstatymo 4¹ straipsnio 1 dalies 17 punktu, Projekto rengėjai privalo atlikti poveikio konkurencijai vertinimą, be kita ko, aptariant šio rašto (13) dalyje nurodytas rizikas.

(16) Jeigu Jums kiltų klausimų dėl šiame rašte pateiktos nuomonės, maloniai prašome kreiptis į mūsų instituciją.

Tarybos narė

Medeina Augustinavičienė

Laura Gintilienė, tel. (8 5) 262 6658, el. p. laura.gintiliene@kt.gov.lt

---

³ Prieiga per internetą: <http://www.kt.gov.lt/uploads/documents/files/news_2012-06-11_gaires.pdf>.

CENTRINĖ PROJEKTŲ VALDYMO AGENTŪRA

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų
ministerija

2020-09-

N 2020/2-
r.

El. p. dovile.sacikauske@eimin.lt

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO NR. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 100 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS PIRKIMŲ, ATLIEKAMŲ VANDENTVARKOS, ENERGETIKOS, TRANSPORTO AR PAŠTO PASLAUGŲ SRITIES PERKANČIŪJŲ SUBJEKTŲ, ĮSTATYMO NR. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR 106 STRAIPSNIO PRIPAŽINIMO NETEKUSIU GALIOS ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS KONCESIJŲ ĮSTATYMO NR. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO, ĮSTATYMO PAPILDYMO 10-1 IR 46-1 STRAIPSNIAIS IR 71 STRAIPSNIO, III SKYRIAUS ANTRŲJŲ SKIRSNIO IR 6 PRIEDO PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS ĮSTATYMO PROJEKTŲ PATEIKIMO LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMUI LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŪJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO 6, 7, 9, 18, 22, 24, 28, 33, 35, 39, 85, 86, 87, 90 IR 941 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO DERINIMO

VšĮ Centrinė projektų valdymo agentūra (toliau – CPVA) susipažino su Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimais ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimais ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo (toliau – Pirkimų įstatymo pakeitimo projektas) ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimais, įstatymo papildymo 10-1 ir 46-1 straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo (toliau – Koncesijų įstatymo pakeitimo projektas) projektų (toliau – Projektai) pateikimo Lietuvos Respublikos Seimui ir teikia jiems šias pastabas bei pasiūlymus:

Pastabos ir pasiūlymai Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projektui:

1. Siūlome Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsnio 1 dalies 19 straipsnio pavadinimo nekeisti į „Pirkimą atliekantys asmenys“ paliekant Viešųjų pirkimų įstatymo 19 straipsnio pavadinimą „Viešojo pirkimo komisija, ekspertai, stebėtojai“, nes ekspertai ir stebėtojai nėra pirkimą atliekantys asmenys;

2. Praktikoje perkančiosioms organizacijos kyla neaiškumų, kaip taikyti keičiamą Viešųjų pirkimų įstatymo 55 straipsnio 9 dalies nuostatą, kai kainos apskaičiavimui taikomi fiksuoti įkainiai arba mišri kainodara, tačiau kadangi įkainių yra daug (vertinamas ne vienas įkainis), susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuojami ne atskiri įkainiai, bet bendra preliminari pasiūlymo kaina. Viešųjų pirkimų tarnyba savo tinklapyje yra pateikusi paaiškinimą, kad: „Jei pirkimo objektas susideda iš sudėtinių dalių ir pirkimo vykdytojas pirks skirtingus prekių kiekius ir (ar) paslaugų apimtį, vertinant pasiūlymą, vertinama įkainių, padaugintų iš maksimalių ar apytiksliai numatomų įsigyti kiekių ir (ar) apimčių arba lyginamųjų koeficientų, suma. Atsižvelgiant į Kainodaros metodikos nuostatą, svarbiausias yra pasiūlytas įkainis, todėl šiuo atveju, taisant klaidas neturėtų būti keičiamas pradinis pasiūlytas įkainis, tačiau gali būti patikslinta bendra pasiūlymo palyginamoji kaina“. Siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir praktikoje išvengti nepakankamai aiškios normos sukeltų ginčų, siūlytina atitinkamai (pagal Viešųjų pirkimų tarnybos paaiškinimą) tikslinti įstatymo 55 straipsnio 9 dalį, aiškiai numatant, kad fiksuoto įkainio atveju negalima tikslinti fiksuoto įkainio, o ne bendros palyginamosios kainos;

3. Atkreipiame dėmesį į tai, kad pirkimų priežiūra **administruojant valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas programas skirtingais įstatymais** yra priskirta ne tik valstybės institucijoms, **bet ir kitiems viešiesiems juridiniams asmenims**, pvz. Kelių priežiūros ir plėtros programos finansavimo įstatymo 9 (1) straipsniu CPVA yra priskirtos su pirkimų priežiūra susijusios funkcijos įgyvendinant Kelių priežiūros ir plėtros programą. Atsižvelgiant į tai, siekiant užtikrinti teisinį aiškumą, siūlytina keisti Viešųjų pirkimų įstatymo 92 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip: „Pirkimų priežiūrą atlieka Viešųjų pirkimų tarnyba ir kitos valstybės institucijos pagal savo kompetenciją, **taip pat įstatymu ar Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu įgalioti Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšomis finansuojamas programas**, Europos Sąjungos ar atskirų valstybių finansinę paramą administruojantys viešieji juridiniai asmenys pagal savo kompetenciją“.

Taip pat teikiame papildomus siūlymus keisti Viešųjų pirkimų įstatymą:

4. Siekiant užtikrinti teisinį aiškumą ir išvengti dviprasmiškos teisės normos sąlygotų ginčų, šiuo Viešųjų pirkimų įstatymo pakeitimu taip pat siūlome keisti įstatymo 47 straipsnio 6 dalį **ir reikalavimą dėl interesų konflikto formuluoti kaip tiekėjo pašalinimo pagrindą, o ne tiekėjo pajėgumo (kvalifikacijos) reikalavimą**. Atkreipiame dėmesį į tai, kad ir Viešųjų pirkimų įstatymo komentatoriai nurodo, kad „aptariama interesų konflikto situacija yra reguliuojama netinkamoje vietoje, kadangi pagal savo esmę tai yra ne pajėgumo (kvalifikacijos) reikalavimas, bet yra pašalinimo pagrindas“. Perkančiosioms organizacijoms, taikant šią įstatymo normą kyla daug neaiškumų, pvz. kaip toks kvalifikacijos reikalavimas turėtų būti suformuluotas pirkimo dokumentuose; ar gavus kompetentingos institucijos atsakymą, kad tiekėjas i/ar jo pasitelkiami subtiekiejai turi interesų, galinčių kelti grėsmę nacionaliniam saugumui, ir tiekėjui, gavusiam perkančiosios organizacijos prašymą paaiškinti kilusius įtarimus, pateikus paaiškinimą ar pvz. pakeitus netinkamą subtiekieją tinkamu, perkančioji organizacija gali priimti sprendimą pati ar privalo vėl kreiptis į kompetentingą instituciją, kad pastaroji priimtų galutinį sprendimą dėl tiekėjo atitikties nacionaliniam saugumui;

5. Viešųjų pirkimų įstatyme minima sąvoka „Perkančioji organizacija, veikianti gynybos srityje“, tačiau nėra apibrėžiama, kokios perkančiosios organizacijos, laikytinos veikiančiomis gynybos srityje. Siekiant užtikrinti teisinį aiškumą, siūlytina įstatyme tai nurodyti.

Pastabos ir pasiūlymai Koncesijų įstatymo pakeitimo projektui

6. Atsižvelgiant į tai, kad koncesijos skelbimo paskelbimo vertė neturi jokios įtakos koncesijos vertei, siūlytume Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 2 straipsnio 3 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 5 straipsnio 4 dalyje vietoj formuluotės: „Jeigu koncesijos suteikimo metu koncesijos vertė padidėja daugiau kaip 20 procentų negu **koncesijos skelbimo paskelbimo vertė** koncesijos vertė laikoma ta vertė, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu“ įrašyti formuluotę: „Jeigu koncesijos suteikimo metu koncesijos vertė padidėja daugiau kaip 20 procentų negu koncesijos

vertė, **nurodyta koncesijos skelbime**, koncesijos vertė laikoma ta vertė, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu.“

7. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsniu papildomo Koncesijos įstatymo 10¹ straipsnyje vartojamas sąvokas „koncesininkas“ ir „koncesijos sutartis“ siūlome keisti kitomis sąvokomis, kadangi vidaus sandorio atveju Koncesijų įstatymas netaikomas ir koncesijos sutartis nėra sudaroma.

8. CPVA nepritaria Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsniui, kuriuo Koncesijų įstatyme įtvirtinama galimybė netaikyti Koncesijų įstatymo sudarant vidaus sandorius. Vidaus sandoriais neužtikrinama konkurencija, o tai lemia prastesnę paslaugų kokybę ir didesnes kainas. Jeigu vis dėlto būtų pritarta vidaus sandorių atsiradimui Koncesijų įstatyme, Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 3 straipsniu keičiamo Koncesijų įstatymo 10¹ straipsnyje siūlytina reglamentuoti, kad prieš priimant sprendimą dėl vidaus sandorio sudarymo, turi būti išnagrinėtos visos galimos alternatyvos ir atlikta detali kaštų - naudos analizė. Suteikiančioji institucija turėtų pasirinkti socialiniu ir ekonominiu pažiūriu naudingiausią alternatyvą.

Kadangi siūlomu reglamentavimu būtų įteisinta vietos savivaldos teisė sudaryti vidaus sandorius su jų kontroliuojamais juridiniais asmenimis, manome, kad tokių nuostatų įteisinimas nemotyvuoja žmonių gyventi, dirbti ir kurti su dideliais ekonominiais iššūkiais susiduriančiuose regionuose. Be to, siūlomas reglamentavimas prieštarauja Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programoje iškeltiems ambicingiems ilgalaikiams tikslams, iš kurių vienas – formuoti darnią, atsakingą ir konkurencingą ūkio politiką. Įgyvendinant šį tikslą, Vyriausybė numatė rūpintis tarptautinių ir vietos investicijų pritraukimu, užtikrinti mokesčių bei darbo rinkos reguliavimo sąlygų tobulinimą ir įsipareigojo siekti investicinės bei verslo aplinkos gerinimo srityje tapti konkurencingusia šalimi regione. Be to, Vyriausybė yra įsipareigojusi skatinti smulkaus ir vidutinio verslo plėtrą, bei užtikrinti verslo ir gyventojų prieigą prie rinkų ir išteklių bei nešališką ir kompetentingą reguliavimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, siūlome pakartotinai įvertinti vidaus sandorių įteisinimą.

9. Siekiant aiškumo, siūlytume Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 7 straipsniu keičiamo Koncesijų įstatymo 17 straipsnio 2 dalyje vietoj formuluotės: „Ilgiau nei penkerius metus trunkančių koncesijų atveju maksimali koncesijos trukmė neturi viršyti laikotarpio, kurio, tikėtina, koncesininkui galėtų pagrįstai prireikti, kad būtų atgautos investicijos, skirtos darbams vykdyti ar paslaugoms teikti, ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas, būtinas konkretiems tikslams pasiekti. Investicijos, į kurias atsižvelgiama apskaičiavimo tikslais, turi apimti pradines investicijas ir investicijas, padarytas koncesijos vykdymo metu“ įrašyti formuluotę: „Ilgiau nei penkerius metus trunkančių koncesijų atveju maksimali koncesijos trukmė neturi viršyti laikotarpio, per kurį koncesininkas pagrįstai gali tikėtis atgauti investicijas, skirtas darbams vykdyti ar paslaugoms teikti, ir būtų gauta investuoto kapitalo grąža, atsižvelgiant į investicijas, būtinas konkretiems tikslams pasiekti. Investicijos, į kurias atsižvelgiama apskaičiavimo tikslais, turi apimti pradines investicijas ir investicijas, padarytas koncesijos vykdymo metu.“

10. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 8 straipsniu Koncesijų įstatymo 20 straipsnį norima papildyti nauja dalimi, numatančia suteikiančiosios institucijos pareigą paskirti asmenis (asmenį) atsakingus už koncesijos sutarties vykdymą ir koncesijos sutarties ir jos pakeitimų paskelbimą. Pažymėtina, kad Koncesijų įstatymo 20 straipsnis reglamentuoja klausimus, susijusius su koncesijos suteikimo komisija, todėl siūlytina Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 8 straipsnio nuostata papildyti ne Koncesijų įstatymo 20 straipsnį, o Koncesijų įstatymo 60 straipsnį, reglamentuojantį koncesijos sutarties klausimus.

11. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 10 straipsniu keičiamoje Koncesijų įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje išbraukiamas sakinys: „Suteikiančiosios institucijos ar įgaliotosios institucijos darbuotojai, Komisijos nariai ar ekspertai, dalyvaujantys koncesijos suteikimo procedūroje ar galintys daryti įtaką jos rezultatams, patekę į interesų konflikto situaciją, privalo nusišalinti nuo su atitinkama

koncesija susijusių sprendimų priėmimo.“ Atsižvelgiant į tai, jog VTEK patvirtintas perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovų, pirkimo komisijos narių, asmenų, perkančiosios organizacijos ar perkančiojo subjekto vadovo paskirtų atlikti supaprastintus pirkimus, pirkimų procedūrose dalyvaujančių ekspertų ir pirkimų iniciatorių nusišalinimo tvarkos aprašas netaikomas Koncesijų įstatymui, pačiame įstatyme turėtų būti aiškiai įvardyta, kuriais atvejais asmenys, dalyvaujantys koncesijos suteikimo procedūroje, privalo nusišalinti, todėl siūlytina minėtą sakinį palikti.

12. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 12 straipsniu keičiamo Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 4 dalies 6 punktą prieš žodžius „suteikiančiosios institucijos sprendimas, kad dalyvis sutartyje nustatytą esminę sutarties sąlygą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais ir dėl to buvo pritaikyta sutartyje nustatyta sankcija“, turėtų būti papildomas žodžiais „perkančiosios organizacijos, perkančiojo subjekto“.

13. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 12 straipsnio 6 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 6 dalies 3 punkte kaip neprivalomas atmetimo pagrindas nurodoma: „yra padaręs rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio suteikiančioji institucija abejoja koncesininko sąžiningumu ir tai gali įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis. Šiuo pagrindu suteikiančioji institucija gali pašalinti dalyvį, jei nuo pažeidimo padarymo dienos praėjo mažiau kaip vieni metai.“ Pažymėtina, kad nėra aišku kas bus laikoma rimtu profesiniu pažeidimu, kadangi ši sąvoka Koncesijų įstatyme nėra apibrėžta. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad „siūloma atsisakyti konkrečių teisės aktų pažeidimų, kurie laikomi rimtu profesiniu pažeidimu, išvardinimo ir rimto profesinio pažeidimo įrodymo nebesieti su priimtais institucijų/teismų sprendimais. Įgyvendinant Direktyvos 2014/23/ES tikslus ir nuostatas, suteikiama diskrecijos teisė suteikiančiajai institucijai, įvertinus turimą informaciją apie rimtą profesinį pažeidimą, dėl kurio ji abejoja dalyvio sąžiningumu, spręsti, ar dalyvį šalinti iš pirkimo procedūros, ar ne. Svarbu pažymėti, kad priemonės, kuriomis suteikiančioji institucija gali įrodyti minėto pagrindo buvimą, nėra išimtinai siejamos su teismo ar kitos institucijos sprendimu, o paliekama teisė pačiai institucijai bet kokiomis tinkamomis priemonėmis įrodyti turimą informaciją.“ Atkreiptinas dėmesys, kad suteikiančiosios institucijos neatlieka teisėsaugos ar kitų kompetentingų institucijų (pavyzdžiui, Valstybinės darbo inspekcijos) funkcijų, todėl Koncesijų įstatymo pakeitimo projektu keičiamas reglamentavimas įneštų begalę neaiškumų suteikiančiosioms institucijoms tikrinant dalyvių pašalinimo pagrindų nebuvimą. Toks reglamentavimas gali lemti situacijas, kai suteikiančiosios institucijos, pritrūkusios įrodymų ir (ar) bijodamas prisiimti atsakomybę dėl neteisingų sprendimų, neatmes dalyvių, kurie iš tiesų yra padarę rimtus profesinius pažeidimus. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, Koncesijų įstatyme siūlytina apibrėžti, kas laikytina rimtu profesiniu pažeidimu.

14. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 12 straipsnio 7 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 7 dalyje siūlytina braukti žodžius „kuri atitinka šio įstatymo 15 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus“, kadangi bet kuriai suteikiančiajai institucijai, kuri atitinka Koncesijų įstatymo 15 straipsnyje nustatytus kriterijus, suteikta teisė pašalinti koncesijos dalyvį bet kuriame koncesijos suteikimo procedūros etape, jeigu paaiškėja Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 7 dalyje nurodytos aplinkybės.

15. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 12 straipsnio 9 dalimi papildomo Koncesijų įstatymo 26 straipsnio 10 dalyje turėtų būti nurodyta, kokiose Koncesijų įstatymo 26 straipsnio dalyse, jų punktuose nustatyti pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros terminai netaikomi (o taikomi teismo sprendime nurodyti pašalinimo terminai), kadangi atsižvelgiant į Direktyvos 2014/23/ES 38 straipsnį šio naujo punkto nuostatos turėtų būti siejamos tik su „savaiminio apsisvalymo“ mechanizmu.

16. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 17 straipsnio 2 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje nebelineka termino, per kurį suteikiančioji institucija privalo patikslinti koncesijos skelbimą. Siūlytina palikti dabar galiojančiame Koncesijų įstatymo 33 straipsnio 5 dalyje nurodytą 5 dienų terminą.

17. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 18 straipsnio 1 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 36 straipsnio 2 dalyje numatomas minimalus paraiškų pateikimo terminas supaprastintos

koncesijos procedūros atveju. Siekiant koncesijos suteikimo procedūrų paprastumo ir lankstumo esant supaprastintai koncesijai, siūlytina atsisakyti minėto termino.

18. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 23 straipsniu keičiamo Koncesijų įstatymo 51 straipsnyje vietoj žodžių “skelbia kvietimą” turėtų būti įrašytas žodis “kviečia”, kadangi šiuo atveju kvietimo pateikti pasiūlymą skelbti viešai nereikia.

19. Koncesijų įstatymo pakeitimo projekto 26 straipsnio 1 dalimi keičiamo Koncesijų įstatymo 60 straipsnio 6 dalies 4 punktą vietoj formuluotės: “koncesijos sutarties terminai, laikantis šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytų sąlygų, įskaitant terminą, kuris pasibaigia pasiekus koncesijos vertę atsižvelgiant į visus koncesijos sutarties pakeitimus” siūlome įrašyti formuluotę: „koncesijos sutarties terminai, laikantis šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytų sąlygų. Koncesijos sutartyje taip pat privalo būti nurodoma, kad koncesijos sutartis pasibaigia, kai pasiekama koncesijos vertė arba atgaunama investuoto kapitalo grąža“, kadangi koncesijos sutartis pasibaigia ne tik tuo atveju, kai pasiekama koncesijos vertė, bet ir tuo atveju, kai atgaunama investuoto kapitalo grąža.

20. Koncesijų įstatymo pakeitimo projektu siūlytina papildyti Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalį patikslinant atvejus, kuomet koncesijos procedūra laikytina neužtikrinanti konkurencijos ir todėl gali būti nutraukiama. Siūlytina tokia Koncesijų įstatymo 28 straipsnio 3 dalies formuluotė: „Suteikiančioji institucija bet kuriuo metu iki koncesijos sutarties sudarymo turi teisę nutraukti koncesijos suteikimo procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti ir kurios iš esmės keičia koncesijos objektą arba tolesnę koncesijos suteikimo procedūra neužtikrina konkurencijos (dalyvauti konkurse norą pareiškia mažiau kaip 3 dalyviai **arba tik vienas dalyvis pateikė pasiūlymą, atitinkantį koncesijos dokumentuose nustatytus reikalavimus**), arba dėl kurių koncesijos sutartis negali būti įgyvendinama, arba koncesijos sutartimi prisiimami finansiniai įsipareigojimai viršija suteikiančiosios institucijos galimybes.“

Direktore

Lidija Kašubienė

Ieva Dženkauskaitė, tel. (8 5) 219 1561, el. p. i.dzenkauskaite@cpva.lt

L. Juškaitė-Pečiul, tel. (8 5)251 2728, el. p.: l.juskaite-pecul@cpva.lt

D.Vinklerė tel. (8 5) 219 13 38, el. p.: d.vinklere@cpva.lt

B.Meržvinskienė tel. (8 5)219 15 89 el. p.: b.merzvinskiene@cpva.lt

LIETUVOS SAVIVALDYBIŲ ASOCIACIJA

Kodas 124111348, T. Vrublevskio g. 6, LT-01143 Vilnius, tel. (8 5) 261 6063, faksas (8 5) 261 5366,
el. p. bendras@lsa.lt, atsisk. sąsk. LT287044060001377867 AB SEB bankas, banko kodas 70440

Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2020-09- Nr. (11)-SD-
į 2020-09-15 Nr. 4.5-82-3-3678

DĖL PROJEKTŲ

Lietuvos savivaldybių asociacija išnagrinėjo Jūsų pateiktus derinti Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projektus.

Teikiame šiuos pasiūlymas bei pastabas dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto:

1. Siūlome apsvarstyti galimybę atsisakyti siūlymo papildyti Viešųjų pirkimų įstatymo 19 str. 7 d., nes iš esmės analogiškas reikalavimas yra šio įstatymo 87 str. 1 d. 12 p. Svarstyтина, ar nepakaktų, jog perkančioji organizacija savo patvirtintoje pirkimų proceso organizavimo ir vidaus kontrolės tvarkoje numatytų tokių asmenų skyrimo/pavadavimo tvarką, atsakomybę.

2. Atsižvelgdami į tai, kad nuo laimėtojo nustatymo iki dienos, kai tiekėjams bus pranešta apie nustatytą laimėtoją, yra laiko tarpas (5 d. d.), siūlome patikslinti projektu keičiamo 20 str. 4 d. ir ją išdėstyti taip: „Nuo Perkančiosios organizacijos pranešimo apie nustatytą laimėtoją pateikimo dalyviams dienos...“.

3. Siūlomo 46 straipsnio papildymo 10 dalimi formuluotė nėra aiški. Iš siūlomos nuostatos, manytina, kad šiuo papildymu siekiama suteikti teismui diskreciją, priimant sprendimus nustatyti pašalinimo iš pirkimo procedūros terminus kitokius, nei nustatyti šiame straipsnyje (juos padidinti ar sumažinti), ir tokiu atveju perkančioji organizacija tiekėją iš pirkimo procedūros turėtų pašalinti teismo sprendime nurodytu laikotarpiu. Todėl siūlome ją išdėstyti taip: „10. Teismui, priimtu ir įsiteisėjusiu sprendimu, nustačius kitus, nei nustatyti šiame straipsnyje, pašalinimo iš pirkimo procedūros terminus, perkančioji organizacija tiekėją iš pirkimo procedūros šalina teismo sprendime nurodytu laikotarpiu.“

4. Dėl projektu keičiamų 52 ir 91 str. Nurodyta, kad PO turi skelbti melagingų ir nepatikimų tiekėjų sąrašus, pradėdant nuo savo priimtų sprendimų datos, neatsižvelgiant į tai, ar toks sprendimas neapskųstas. 52 str. 5 dalyje nurodytas informacijos paskelbimo tikslas: „...informuoti perkančiąsias organizacijas, perkančiuosius subjektus ar suteikiančiąsias institucijas apie galimą tiekėjo pašalinimo iš pirkimo procedūros ar dalyvio pašalinimo iš koncesijos suteikimo procedūros pagrindą.“

Pakeitus nuostatas, neaišku, kaip turės elgtis PO, t. y., kokius konkrečius sprendimus turės priimti ir, ar iš viso galės priimti (tai ypač aktualu, kai tiekėjus į minėtus sąrašus bus įtraukusios

kitos PO), tuo atveju, kai nėra pasibaigęs PO priimto sprendimo apskundimo laikas arba tiekėjas jį yra apskundęs teismui, tačiau teismas dar nėra priėmęs sprendimo ir (ar) priimtas sprendimas dar nėra įsiteisėjęs. Be to, tikėtina, kad teismui tenkinus tiekėjo ieškinį (dėl jo įtraukimo į sąrašus nepagrįstumo) ir panaikinus perkančiosios organizacijos sprendimą, tiekėjai gali pradėti kelti žalos klausimus (pvz., dėl reputacijos gynimo, neturtinės žalos atlyginimo). Informacijos paskelbimo terminas turėtų būti nustatytas įvertinant apskundimo terminus.

Taip pat šiuose straipsniuose nurodyta, kad VPT pašalins paskelbtą informaciją iš CVP IS per 1 m. /3 m. nuo PO sprendimo datos, o 46 str. 4 d. 4 p. nuostatoje yra 2 pašalinimo trukmės atvejai: per vienus metus nuo pašalinimo iš procedūrų ar per vienus metus nuo priimto ir įsiteisėjusio teismo sprendimo Manome, kad nuostatos, dėl paskelbtos informacijos pašalinimo, turi būti suvienodintos.

Todėl siūlome patikslinti 52 ir 91 straipsnius arba susijusius 46 str. 4 d. 4 p. ir 6 p.

5. Siūlome atsisakyti projektu keičiamos 97 straipsnio 2 dalies nuostatos arba numatyti, kad bus parengta pavyzdinė tvarka, siekiant visoms PO vienodai traktuoti tiek asmenų (padalinių) funkcijas, tiek ypač vidaus kontrolę. Siūlomos tvarkos rengimas yra papildoma administracinė našta. Mažesnėms PO toks reikalavimas gali sukelti problemų, nebent būtų parengta pavyzdinė, realiai įgyvendinama, per daug neapsunkinanti papildomais biurokratiniais reikalavimais tvarka. Abejonių dėl tvarkos būtinumo kelia ir tai, kad pirkimo procedūros gana detalai reglamentuotos.

Taip pat teikiame šiuos pasiūlymas bei pastabas dėl Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 10¹ ir 46¹ straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto:

1. Dėl projektu keičiamo 5 str. Nėra aišku, koku tikslu siekiama padaryti, kad koncesijos vertei koncesijos suteikimo metu sumažėjus daugiau kaip 20 procentų nei paskelbimo vertė vis tiek reiktų laikyti, kad koncesijos vertė yra koncesijos skelbimo paskelbimo vertė. Padarius tokią pataisą koncesijos vertė neatitiktų konkurso metu nustatytos ženkliai mažesnės vertės. Tuo pačiu koncesijos suteikimo metu koncesijos vertei padidėjus daugiau kaip 20 procentų nei paskelbimo vertė koncesijos verte laikoma ta vertė, kuri apskaičiuota koncesijos suteikimo metu. Todėl nesuprantama dėl ko skirtingai būtų vertinami konkurso rezultatai. Laikant, kad koncesijos vertė yra ne koncesijos suteikimo metu sumažėjusi daugiau kaip 20 procentų vertė, bet paskelbimo vertė, taptų praktiškai neįmanoma užtikrinti, kad nebūtų viršyta Koncesijų įstatymo 17 str. 2 d. nurodyta maksimali koncesijos trukmė. Pagal keičiamą Koncesijų įstatymo 60 str. 6 d. 4 p. koncesijos sutartyje be kita ko turi būti nurodyti „koncesijos sutarties terminai, laikantis šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytų sąlygų, įskaitant terminą, kuris pasibaigia pasiekus koncesijos vertę atsižvelgiant į visus koncesijos sutarties pakeitimus“. Konkurso laimėtojas, pasiūlęs savo mažesnę vertę, pagal kurią jis tikisi, kad atgaus investicijas, skirtas darbams vykdyti ar paslaugoms teikti, ir gaus investuoto kapitalo grąžą, vėliau pagal siūlomas tokias pataisas turės pagrindą ir ilgesnei nei nustatyta įstatyme koncesijos sutarties trukmei, nes jis dar bus nepasiekęs „laikomos koncesijos vertės“ – „koncesijos skelbimo paskelbimo vertės“.

2. Dėl projektu keičiamo 14 str. (siūloma pakeisti tik 14 str. 2 d.). Galiojančio Koncesijų įstatymo 14 str. 11 d. nustatyta, kad suteikiančioji institucija Vyriausybės nustatyta tvarka privalo gauti viešosios įstaigos Centrinės projektų valdymo agentūros išvadą, nurodytą šio įstatymo 66 straipsnio 2 dalies 1 punkte, ir Lietuvos Respublikos finansų ministerijos išvadą dėl koncesijos sutarties projekto finansinių sąlygų vertinimo fiskalinės drausmės reikalavimų požiūriu. Galiojančio Koncesijų įstatymo 66 str. 2 d. 1 p. nurodoma, kad viešojo įstaiga Centrinė projektų valdymo agentūra Vyriausybės nustatyta tvarka teikia išvadą suteikiančiosioms institucijoms dėl koncesijos projekto socialinės ir ekonominės naudos.

Organizuojant koncesijų suteikimą ir sudarant koncesijos sutartis dažnai suteikiančioji institucija koncesininkui atlygio mokėti neplanuoja arba planuoja gauti koncesijos mokesį iš koncesininko. Visiškai akivaizdu, kad finansinės sąlygos kur nieko nemokama iš savivaldybės biudžeto ar net gaunamos į biudžetą pajamos net teoriškai negali pažeisti fiskalinės drausmės reikalavimų. Tokiu atveju ir išvada dėl koncesijos projekto socialinės ir ekonominės naudos irgi visiškai nereikalinga, nes praktiškai visada ta nauda skaičiuojama grynai iš teorinių samprotavimų, dažniausiai neturinčių nieko bendro su realybe.

Siekiant sumažinti administracinę naštą siūlome apsvaistyti galimybę papildomai pakeisti ir Koncesijų įstatymo 14 str. 11 d., nurodant, kad šių išvadų nereikia gauti, kai suteikiant koncesiją ir sudarant koncesijos sutartį suteikiančioji institucija koncesininkui atlygio mokėti neplanuoja ar planuoja gauti koncesijos mokestį iš koncesininko.

3. Dėl projektu keičiamo 23 straipsnio.

2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/55/ES preambulės 35 p. nustatyta, kad „priimti ir apdoroti elektronines sąskaitas faktūras šia direktyva turėtų būti įpareigojami tik faktūrų gavėjai <.>. Ši direktyva neturėtų daryti poveikio sąskaitos faktūros siuntėjo teisei pasirinkti, ar sąskaitą faktūrą pateikti pagal Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, ar pagal nacionalinius arba kitus techninius standartus, ar popierine forma.“. Koncesijų įstatymo 23 str. nuostatos daro poveikį sąskaitos faktūros siuntėjo teisei pasirinkti kaip pateikti sąskaitą faktūrą.

2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/55/ES 1 str. nustatyta, kad „Ši direktyva taikoma elektroninėms sąskaitoms faktūroms, išrašytoms vykdant sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2009/81/EB, Direktyva 2014/23/ES, Direktyva 2014/24/ES arba Direktyva 2014/25/ES.“. Nors šios direktyvos reikalavimai neturi būti taikomi koncesijų sutartims, kurios buvo sudarytos iki įsigaliojant šiai direktyvai, tačiau keičiamo Koncesijų įstatymo 23 str. nuostatos nenurodo išimčių ir siekia šios direktyvos taikymą pritaikyti „atgaline data“, t. y. ir sutartims, kurios buvo sudarytos iki šios direktyvos.

Siūlome 23 str. keisti taip:

„1. Pakeisti 23 straipsnio 6 dalį ir ją išdėstyti taip:

6. Sąskaitos faktūros, teikiamos elektroniniu būdu, **jei sąskaitos faktūros siuntėjas nepasirinko kitokių pateikimo priemonių**. Elektroninės sąskaitos faktūros, atitinkančios Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą, kurio nuoroda paskelbta 2017 m. spalio 16 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2017/1870 dėl nuorodos į Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartą ir sintaksių sąrašo paskelbimo pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/55/ES (toliau – Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standartas), teikiamos koncesininko pasirinktomis priemonėmis. Europos elektroninių sąskaitų faktūrų standarto neatitinkančios elektroninės sąskaitos faktūros gali būti teikiamos **koncesininko pasirinktomis priemonėmis**. Suteikiančioji institucija elektronines sąskaitas faktūras priima ir apdoroja naudodamasi informacinės sistemos „E. sąskaita“ priemonėmis, išskyrus šio straipsnio 8 dalyje nustatytus atvejus. Šiame straipsnyje elektroninė sąskaita faktūra suprantama kaip sąskaita faktūra, išrašyta, perduota ir gauta tokiu elektroniniu formatu, kuris sudaro galimybę ją apdoroti automatiškai ir elektroniniu būdu.

2. Papildyti 23 straipsnį 9 dalimi:

„9. Šio straipsnio 6 dalis netaikoma vykdant koncesijų sutartis, kurios sudarytos pagal teisės aktus, kuriuose netaikytos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/23/ES dėl koncesijos sutarčių suteikimo ir 2014 m. balandžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/55/ES dėl elektroninių sąskaitų faktūrų naudojimo viešuosiuose pirkimuose nuostatos.“

4. Dėl projektu keičiamo 26 straipsnio 6 dalies. Pakeitimu siūloma suteikiančiosioms institucijoms suteikti daugiau galimybių pašalinti keliančius pagrįstų abejonių dalyvius iš koncesijos suteikimo procedūros, tačiau tuo pačiu 26 str. 6 d. 2 p. paliekama imperatyvi nuostata, kad nemokaus ar net bankrutuojančio dalyvio negalima pašalinti be jokių papildomų ginčų (negalima pašalinti dalyvio iš koncesijos suteikimo procedūros, jeigu jis pateikė pagrįstų įrodymų, kad sugebės tinkamai įvykdyti koncesijos sutartį).

Siūlome apsvaistyti galimybę atsisakyti šios nuostatos.

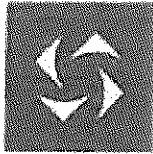
Koncesijų įstatymo 26 str. reglamentuoja kada suteikiančioji institucija savo diskrecijos teise gali pašalinti dalyvį iš koncesijos suteikimo procedūros. Koncesijų įstatymo 26 str. 6 d. 2 p. nurodytas subjektas jau turi didelių finansinių sunkumų, jo veikla ribota ir bet kuriuo metu gali būti nutraukta. Bet suteikiančiajai institucijai nesuteikiama galimybės tokį dalyvį iš karto pašalinti, įpareigojama veltis į ginčus dėl tokių dalyvių pateiktų įrodymų apie galimus sugebėjimus ateityje vykdyti (dažniausiai labai ilgu laikotarpiu) koncesijos sutartį vertinimo.

Koncesijose perduodama ne tik teisė į ilgalaikį veiklos vykdymą, bet dažnai ir labai didelės vertės turtas. Tokia nuostata apriboja suteikiančiosioms institucijoms diskrecijos teisę pačioms

rinktis, ar sudarinėti ilgalaikes koncesijos sutartis su faktiškai jau neveiksniais subjektais bei perduoti jiems naudotis didelės vertės suteikiančiosios institucijos turta, taip sukeliant grėsmę tiek dėl tinkamos turto priežiūros, tiek dėl pačios sutarties vykdymo. Už koncesijos sutarties sudarymą, jos sąlygų vykdymą yra atsakinga suteikiančioji institucija, todėl tik suteikiančioji institucija ir turėtų turėti teisę spręsti ar ji sutinka, kad koncesijos suteikimo procedūrose dalyvautų ir Koncesijų įstatymo 26 str. 6 d. 2 p. apibūdinti, didelių finansinių sunkumų turintys, subjektai.

Direktorė

Roma Žakaitienė

LIETUVOS
PROFESINIŲ
SAJUNGŲ
KONFEDERACIJA

J.Jasinskio 9, LT- 01112, Vilnius,
tel. (8 5) 2496921, el.p. info@lpsk.lt, www.lpsk.lt.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre,
jūn. kodas 195752790

Lietuvos Respublikos ekonomikos ir
inovacijų ministerijai

2020-09-24 Nr. 88

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VIEŠŲJŲ PIRKIMŲ ĮSTATYMO PAKEITIMO PROJEKTO

Lietuvos profesinių sąjungų konfederacija (toliau – LPSK) išnagrinėjo Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas) ir pagal kompetenciją teikia savo išvadas.

Įstatymo projekto aiškinamajame rašte nurodoma, kad Ekonomikos ir inovacijų ministerija, siekdama įvertinti poreikį keisti viešųjų pirkimų reguliavimą, organizavo grupines (su didelėmis ir mažomis perkančiosiomis organizacijomis, tiekėjais, 2014–2020 metų Europos Sąjungos fondų investicijų veiksmų programos įgyvendinančiomis institucijomis) diskusijas, kuriose svarstyti viešųjų pirkimų supaprastinimo ir vidaus kontrolės klausimai. Įvertinus išsakytus siūlymus ir sunkumus, siūlomos viešuosius pirkimus supaprastinančios ir vidaus kontrolę stiprinančios nuostatos. LPSK atkreipia dėmesį, kad į šį procesą nebuvo įtraukti profesinių sąjungų atstovai, kurie nuosekliai ir sistemingai teikia pasiūlymus viešųjų pirkimų sistemai tobulinti.

LPSK nuomone, viešieji pirkimai – viena iš jautriausių ir labiausiai probleminių sričių. LPSK atkreipia dėmesį, kad Viešųjų pirkimų tarnyba kartu su Specialiųjų tyrimų tarnyba ir „Transparency International“ Lietuvos skyriumi atliko viešųjų pirkimų skaidrumo tyrimą, kurio rezultatai rodo, kad Lietuvos viešųjų pirkimų skaidrumo problemos iš esmės išliko tos pačios kaip ir prieš trejus metus ir apčiuopiamos pažangos nėra. Korupcijos mažinimas ir pirkimų skaidrinimas būtinas, siekiant užtikrinti tinkamą Valstybės lėšų panaudojimą. Atkreiptinas dėmesys, kad skaidrumas ir griežtesnis reguliavimas turi būti orientuotas tiek į perkančiąją organizaciją, tiek ir į tiekėją, aiškiai apibrėžiant viešųjų pirkimų subjektų teisių ribas ir atsakomybes. Kaip vieną iš priemonių, LPSK mato profesinių sąjungų ir kolektyvinių sutarčių įtraukimą į viešųjų pirkimų procesus. Atsižvelgiant į tai, kad profesinės sąjungos gali užtikrinti papildomą priežiūrą ir kontrolę, būtina išnaudoti šias galimybes ir viešųjų pirkimų srityje.

LPSK nuomone, norint pasiekti viešųjų pirkimų proceso skaidrumo tikslą, būtina nustatyti, papildomą socialinį kriterijų galimam tiekėjui. Socialinio kriterijaus turinį reglamentuojant taip, kad jį atitiktų tik tas tiekėjas ar subtiekėjas, pas kuriuos yra darbdavio lygmeniu veikianti profesinė sąjunga, su kuria yra pasirašyta ir galiojanti kolektyvinė sutartis. Pažymėtina, kad tik profesinės sąjungos, kaip darbuotojų atstovai, turi priemones tikrinti ir kontroliuoti darbdavį, kaip jis laikosi

įstatymų reikalavimų. LPSK mano, kad veikiančios profesinės sąjungos ir galiojančios kolektyvinės sutarties kriterijus turėtų būti ne kaip vienas iš galimų kriterijų, o pagrindinis kriterijus, sprendžiant apie tiekėjo socialinę atsakomybę. Vertinant tiekėjų pateiktus dokumentus, galima būtų numatyti papildomų balų skyrimą, jei tiekėjas bendradarbiauja su profesine sąjunga ir turi veikiančią ir vykdomą kolektyvinę sutartį.

LPSK siūlo numatyti dar vieną kriterijų, kuris įpareigotų perkančiąją organizaciją įvertinti, kiek tiekėjų ir jų pasitelkiamų subtiekiejų siūlomo darbo užmokesčio vidurkis, sutartį vykdysiantiems ir perkančiosios organizacijos nurodytas užduotis atliksiantiems darbuotojams, viršija Lietuvos Respublikoje nustatytą minimalų darbo užmokestį. Taip būtų užtikrintos pas tiekėjus dirbančių darbuotojų teisės į tinkamą darbo užmokestį, kadangi šiuo metu, naudojant mažiausios kainos kriterijų, tiekėjai pateikia paraiškas dalyvauti viešajame pirkime sumažinę darbo užmokesčio kaštus.

LPSK atkreipia dėmesį, kad galiojančiame Viešųjų pirkimų įstatyme yra numatyta perkančiosios organizacijos teisė vertinti darbo užmokestį „į ateitį“, t.y. vertinamas tiekėjo teoriškai deklaruotas užmokestis, kurį jis žada mokėti ateityje. Toks vertinimo modelis sudaro galimybes piktnaudžiauti nurodant nerealius darbo užmokesčius, o perkančioji organizacija neturi jokio ekonominio intereso sutarties įgyvendinimo metu sekti, ar tiekėjas laikosi deklaruoto darbo užmokesčio. LPSK nuomone tinkamesnė alternatyva būtų numatyti darbo užmokesčio vertinimo galimybę „už praeitį“, pvz. už paskutinius 12 mėnesių. Taikant šį modelį, tiekėjams nėra galimybės piktnaudžiauti deklaruojant nerealius darbo užmokesčius, kadangi vertinami faktiniai duomenys apie jau išmokėtą užmokestį.

Įstatymo projektu keičiamas Viešųjų pirkimų įstatymo 19 str., kuriuo reglamentuojama, kaip ir kas turi sudaryti viešo pirkimo komisiją. LPSK atkreipia dėmesį, kad paliekamas gana lankstus komisijos sudarymo modelis. LPSK siūlo numatyti, kad ne mažiau kaip vienas komisijos narys būtų skiriamas darbdavio lygmeniu veikiančios profesinės sąjungos.

LPSK siūlo svarstyti galimybę, numatyti kitokį viešųjų pirkimų vykdymo teisinį reguliavimą įstaigose, kuriose yra veikiančios profesinės sąjungos ir sudaryta darbdavio lygmens kolektyvinė sutartis.

LPSK nuomone, mažiausios kainos kriterijus vyraujantis viešuosiuose pirkimuose yra žalingas tiek perkančiajai organizacijai, tiek Valstybei. Atkreiptinas dėmesys, kad racionalus Valstybės ir ES lėšų naudojimas nereiškia pareigos pirkti už mažiausią kainą. Dėl šios priežasties, būtina sukurti kvalifikacinių reikalavimų ir ekonominio naudingumo kriterijų katalogą ir įvesti papildomų saugiklių.

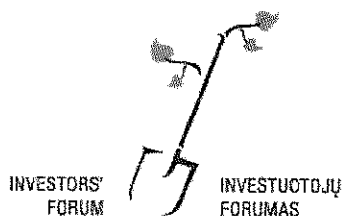
Siekiant užtikrinti tiekėjų atsakomybę, LPSK siūlo nustatyti tokį teisinį reguliavimą, kuris uždraustų kelių metų laikotarpiui įmonėms dalyvauti viešuose pirkimuose, kuriose buvo nustatyta, kad darbdaviai nors kartą pažeidė darbuotojų darbų saugos, darbo ir poilsio laiko reikalavimus,

mokėjo atlyginimus vokeliuose, laiku nesumokėjo atlyginimo, padarė kitus su darbo santykiais susijusius pažeidimus. Atitinkamai numatyti, jeigu perkančiajai organizacijai kyla abejonių dėl tiekėjo tinkamumo, ji turi teisę kreiptis į kompetentingas institucijas, kad gautų visą reikiamą informaciją. Jeigu reikalinga informacija yra susijusi su tiekėju iš kitos valstybės negu perkančioji organizacija, ji turi kreiptis į atitinkamas tos valstybės kompetentingas institucijas.

Pirmininkė

Inga Ruginienė

Lietuvos
pramonininkų
konfederacija

LR Ekonomikos ir inovacijų ministerijai

2020-10-01

Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491, Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 pakeitimų projektų

Lietuvos pramonininkų konfederacija ir asociacija „Investors' Forum“ (toliau kartu – Asociacijos) šiuo raštu teikia savo pastabas ir pasiūlymus dėl Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijos (toliau – Ministerija) parengtų Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – VPĮ projektas), Lietuvos Respublikos pirkimų, atliekamų vandentvarkos, energetikos, transporto ar pašto paslaugų srities perkančiųjų subjektų, įstatymo Nr. XIII-328 2, 31, 32, 33, 41, 48, 49, 55, 63, 64, 69, 79, 80, 85, 87, 94, 99, 100, 103 straipsnių pakeitimo ir 106 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – KS įstatymo projektas) ir Lietuvos Respublikos koncesijų įstatymo Nr. I-1510 3, 5, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 26, 28, 29, 30, 31, 32, 36, 40, 47, 50, 51, 58, 60, 62, 64, 65, 66, 67, 68 straipsnių pakeitimo, įstatymo papildymo 101 ir 461 straipsniais ir 71 straipsnio, III skyriaus antrojo skirsnio ir 6 priedo pripažinimo netekusiais galios įstatymo projekto (toliau – KĮ projektas) (toliau kartu – Įstatymų projektai).

Pažymime, kad ta apimtimi, kiek VPĮ projekto nuostatos savo turiniu iš esmės sutampa su KS įstatymo projekto ir (ar) KĮ projekto nuostatomis, koncentracijos tikslu, toliau pasisakoma tik dėl VPĮ projekto nuostatų. Tačiau tokios pastabos ir pasiūlymai dėl VPĮ projekto turėtų būti suprantami, kaip kartu teikiami ir atitinkamoms KS įstatymo ir (ar) KĮ nuostatoms.

Dėl VPĮ projekto 5 str. ir 16 str. (VPĮ 21 ir 77 str. pakeitimų)

VPĮ projekto 5 str. siekiama perkančiosios organizacijos ar pagalbinės pirkimų veiklos paslaugų teikėjo darbuotojams, pirkimo iniciatoriams, viešojo pirkimo komisijos nariams ar ekspertams, stebėtojams, dalyvaujantiems pirkimo procedūroje ar galintiems daryti įtaką jos rezultatams netaikyti reikalavimo pasirašyti nešališkumo deklaraciją, jeigu privatūs interesai deklaruojami Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka. Analogiškai siekiama pakeisti ir VPĮ 77 str. 3 d., nurodant, kad vykdant projekto konkursą vertinimo komisijos pirmininku ir nariais skiriami tik nepriekaištingos reputacijos asmenys, pasirašę nešališkumo deklaraciją, išskyrus atvejus, kai privatūs interesai deklaruojami Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka. VPĮ projekto aiškinamajame rašte tokie pakeitimai yra motyvuojami siekiu sumažinti administracinę naštą atsisakant besidubliuojančių reikalavimų.

Nors ir sutiktina, kad tokiais VPĮ pakeitimais būtų sumažinta administracinė našta perkančiosioms organizacijoms, tačiau jais iš dalies paneigiamas tikslas užkirsti kelią pirkimuose kylantiems interesų konfliktams. Privatūs interesai Viešųjų ir privačių interesų derinimo įstatymo nustatyta tvarka yra deklaruojami bendrai, išviešinant privačiuosius interesus, tačiau jų nesiejant su konkrečiu pirkimu, pirkimo objektu ar potencialiais jo dalyviais. Tuo tarpu nešališkumo deklaracija yra viešojo pirkimo komisijos nario ar eksperto arba kito asmens pareiškimas raštu, kad jis yra nešališkas tiekėjams (VPĮ 2 str. 19 d.), tai yra deklaruojamas asmens nešališkumas konkretaus viešojo pirkimo atveju. Atsižvelgiant į tai, siūlytume apsvarstyti, ar tokie siūlomi pakeitimai praktikoje būtų suderinami su Įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose deklaruojamais tikslais, be kita ko, tikslu stiprinti perkančiųjų organizacijų vidaus kontrolę.

Dėl VPĮ projekto 6 str. (VPĮ 29 str. 3 d. pakeitimu)

VPĮ projekto 6 str. keičiama VPĮ 29 str. 3 d. nuostata, suteikiant perkančiajai organizacijai teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas.

Sutiktina, kad vieno pirkime dalyvaujančio tiekėjo problema Lietuvos viešųjų pirkimų srityje egzistuoja ir yra spręstina. Tačiau, Asociacijų įsitikinimu, siūlomas VPĮ 29 str. 3 d. pakeitimas yra netinkamas būdas šiai problemai spręsti. Tokiu pakeitimu nėra siekiama pašalinti problemos esmės – kodėl pirkime / konkurse dalyvauja tik vienas tiekėjas, o sprendžiamas tik atsiradusių pasekmių klausimas tokį pirkimą nutraukiant. Be to, akcentuotina, kad VPĮ projektu pasekmių klausimas yra sprendžiamas tiekėjų sąskaita, t. y. pažeidžiant pirkime dalyvaujančio tiekėjo teisėtus lūkesčius sudaryti viešojo pirkimo sutartį ir ignoruojant tiekėjo kaštus, patirtus rengiantis pirkimui bei teikiant pasiūlymą.

Pirma, vieno pirkime dalyvaujančio tiekėjo problema yra dažnai susijusi su nepakankamu ir (ar) netinkamu perkančiosios organizacijos pasirengimu pirkimui. Šiuo metu VPĮ numato įvairias priemones, skirtas perkančiosioms organizacijoms rengiantis pirkimui, t. y. perkančioji organizacija paskelbia pirkimų planus (VPĮ 26 str.), turi teisę prašyti suteikti ir gauti nepriklausomų ekspertų, institucijų arba rinkos dalyvių konsultacijas, konsultuotis su visuomene (VPĮ 27 str. 1 d. 1) p.), CVP IS paskelbti techninių specifikacijų projektus ir gauti dėl jų rinkos dalyvių pastabas (VPĮ 27 str. 1 d. 1) p.), gali pirkimo dokumentus pristatyti susitikimuose su potencialiais tiekėjais (VPĮ 36 str. 7 d.). Visos šios priemonės yra skirtos būtent atlikti rinkos tyrimą, nusistatyti potencialių tiekėjų skaičių, jų geografiją, gauti rinkos dalyvių pastabas dėl pirkimo objekto, techninės specifikacijos projekto ar sutarties vykdymo sąlygų. Perkančiajai organizacijai atsižvelgus į racionalius potencialių dalyvių siūlymus, tikėtina, kad pirkimas sudomins daugiau dalyvių.

Antra, vieno pirkime dalyvaujančio tiekėjo problema yra neretai susijusi su esama technine / programine perkančiosios organizacijos valdoma infrastruktūra ar perkančiosios organizacijos negebėjimu (ar nenoru) priimti lygiaverčius sprendimus. Taigi, VPĮ projektu siūloma perkančiosios organizacijos teisė nutraukti pirkimą, kuriame pasiūlymą pateikė tik vienas tiekėjas, visiškai nesprenžia tikrosios problemos – poreikio paruošti tinkamus pirkimo dokumentus.

Trečia, perkančiosios organizacijos teisė nutraukti pirkimo procedūras dėl aplinkybės, kad pasiūlymą pirkime pateikė vienas tiekėjas, pažeidžia pirkimo dalyvio, pateikusio pasiūlymą, teisėtus lūkesčius sudaryti viešojo pirkimo sutartį. Vien tai, kad pirkime buvo gautas vieno tiekėjo pasiūlymas savaime neindikuoja, kad jis būtų netinkamas, pasiūlymo kaina neracionali ar pan.

Primintina, kad netinkamo tiekėjo pasiūlymo kontrolė yra užtikrinama per (i) pasiūlymo objekto atitiktį techninės specifikacijos reikalavimams bei (ii) pasiūlymo kainos atitiktį perkančiosios organizacijos nustatytam pirkimo biudžetui.

Ketvirta, VPĮ projektu paneigiami ir ignoruojami tiekėjo tiesioginiai ir netiesioginiai kaštai, rengiantis dalyvauti pirkime, t. y. analizuojant pirkimo dokumentus, komunikuojant su potencialiais partneriais, subtiekejais, sudarant susitarimus bei rengiant pasiūlymą pirkime. Tokie sąžiningai veikiančio tiekėjo kaštai, pirkimo nutraukimo atveju, tiekėjui nėra kompensuojami.

Apibendrinant, VPĮ projektu siekiama ne didinti pirkimų kokybę naudojant šiuo metu VPĮ įtvirtintus įrankius – rinkos konsultacijas, rinkos tyrimus, techninių specifikacijų projektų paskelbimą, konkrečių tiekėjų kvietimą dalyvauti – o sudaroma galimybė, būtent, tiekėjų sąskaita šalinti nekokybiškai vykdyto pirkimo pasekmes. Tai gali turėti priešingą nei siekiama rezultatą – mažinti pajėgių tiekėjų susidomėjimą dėl tiekėjo absoliučiai nevaldomos rizikos.

Dėl VPĮ projekto 7 ir 13 str. (VPĮ 35 str. 2 d. ir 59 str. 3 bei 5 d. pakeitimų)

VPĮ projekto 7 ir 13 str. siekiama papildyti VPĮ 35 str. 2 d. nauju 33 p. bei papildyti VPĮ 59 str. 3 d. nauju 4 p., taip pat pakeisti VPĮ 59 str. 5 d. Visi šie VPĮ projektu siūlomi pakeitimai yra susiję su siekiu įtvirtinti galimybę perkančiosioms organizacijoms derėtis supaprastintų pirkimų atveju pirkimą atliekant atviro konkurso būdu ir kai tai nustatyta pirkimo dokumentuose.

Nors suprantamas siekis supaprastinti ir pagreitinti supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymą, tačiau abejotina, ar siekiami įtvirtinti pakeitimai užtikrins tinkamą viešųjų pirkimų principų įgyvendinimą.

Visų pirma, pirkimai priskiriami tarptautiniams, supaprastintiems arba mažos vertės pirkimams pagal pirkimų vertės ribas. Toks skirstymas yra aktualus dėl vykdomo viešojo pirkimo teisinio reguliavimo. Pavyzdžiui, mažos vertės pirkimams yra taikoma lankstesnė tvarka, kadangi mažos vertės pirkimai dėl savo specifikos bei mažos vertės iš esmės nedaro įtakos ūkio subjektų varžymuisi bendrojoje Europos Sąjungos rinkoje, išskyrus atvejus, jei egzistuoja tarptautinis interesas¹. Būtent dėl to mažos vertės pirkimai gali būti atliekami paprastesniu, greitesniu derybų būdu.

Šiuo atveju VPĮ pakeitimai, kuriais siekiama įtvirtinti galimybę vykdant supaprastintus pirkimus atviro konkurso būdu perkančiosioms organizacijoms derėtis, grindžiami tik poreikiu pagreitinti supaprastintų viešųjų pirkimų vykdymą. Tačiau toks siekis neturėtų būti prioritetas ir laikomas pakankamu pagrindu leisti perkančiosioms organizacijoms visais supaprastintų pirkimų atvejais derėtis, t. y. pirkimus vykdyti derybų būdu. 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB, (toliau – Direktyva) preambulės 24 p. nustato, jog valstybės narės turėtų galėti numatyti konkurso procedūrą su derybomis arba konkurencinį dialogą, taikomus įvairiais atvejais, jeigu tikėtina, kad atviri ar riboti konkursai be derybų neduos tenkinančių pirkimo rezultatų. Šiuo atveju VPĮ projektu atitinkama galimybė derėtis supaprastintuose pirkimuose atviro konkurso būdu nėra grindžiama tuo, jog derybų būdu vykdant supaprastintus pirkimus bus pasiekiami geresni pirkimo rezultatai.

Antra, pažymėtina, jog šiuo metu VPĮ įtvirtina galimybę atskirais atvejais supaprastintus pirkimus vykdyti derybų būdu. Šiuo metu galiojantis VPĮ 63 str. 2 d. nustato, jog perkančioji organizacija visais atvejais gali pasirinkti skelbiamų derybų būdą, kai atliekamas supaprastintas pirkimas ar

¹ ESTT 2001-12-03 nutartis byloje Vestergaard, C-59/00.

perkamos VPĮ 2 priede nurodytos socialinės ir kitos specialiosios paslaugos. VPĮ 71 str. 6 d. taip pat įtvirtina atvejus, kada prekės ar paslaugos gali būti perkamos supaprastintų pirkimų atvejais neskelbiamų derybų būdu. Manytina, kad šios šiuo metu galiojančios VPĮ nuostatos padeda užtikrinti supaprastintą ir greitą viešųjų pirkimų vykdymą būtent tais atvejais, kai tai yra reikalinga, o konkursai be derybų neduotų tenkinančių pirkimo rezultatų. Atsižvelgiant į tai, iš siūlomų nuostatų ir Įstatymų projektų aiškinamojo rašto nėra aišku, kokią pridėtinę vertę praktikoje sukurtų ir kodėl yra reikalingi siekiami įtvirtinti pakeitimai.

Dėl VPĮ projekto 8 str. (VPĮ 42 str. 1 d. pakeitimų)

VPĮ projekto 8 str. siekiama pakeisti VPĮ 42 str. 1 d., numatant, kad perkančioji organizacija neprivalo prašyti pasiūlymo užtikrinimo darbų tarptautinių pirkimų atvejais, o perkančioji organizacija dėl to sprendimų kiekvienu atveju individualiai.

Asociacijos pritaria VPĮ projektu siūlomiems pakeitimams, taip pat mano, kad VPĮ projektu tikslinga dar labiau supaprastinamas tiekėjų pasiūlymų užtikrinimo reguliavimą, konkrečiai numatant, kad mažos vertės, supaprastintuose ir (ar) atitinkamos vertės nesiekiančiuose pirkimuose perkančioji organizacija negali reikalauti tiekėjų pasiūlymų užtikrinimo. Paaiškiname, kad (i) pasiūlymo užtikrinimas tiekėjams kainuoja ir tuo didina pasiūlymo kainą, (ii) pasiūlymo pateikimo terminai mažos vertės bei supaprastintuose pirkimuose yra itin trumpi, todėl kredito įstaigos ar draudimo bendrovės nespėja laiku išduoti pasiūlymo užtikrinimo dokumento, todėl tiekėjai, siekdami parengti pirkimo dokumentų reikalavimus atitinkančius pasiūlymus, privalo įsaldyti savo apyvartines lėšas, (iii) pasiūlymo užtikrinimo suma sudaro apie 5-15 proc. sutarties vertės, o kadangi pasiūlymai neretai yra vertinami ilgą laiką, tiekėjų lėšos netikslingai yra įsaldomos ilgam laikotarpiui.

Dėl VPĮ projekto 9, 11 ir 19 str. (VPĮ 46, 52 ir 91 str. pakeitimų)

Įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nurodyta, kad VPĮ projekto 9, 11, 19 str. numatytais pakeitimais yra siekiama tinkamai įgyvendinti Direktyvų nuostatas dėl rimto profesinio pažeidimo ir Europos Sąjungos Teisingumo Teismo (toliau – ESTT) 2019 m. birželio 19 d. sprendimą byloje *Meca*, C-41/18. Sveikintinas Ministerijos siekis užtikrinti VPĮ nuostatų suderinamumą su Europos Sąjungos (toliau – ES) teise. Tačiau, Asociacijų įsitikinimu, Įstatymų projektuose numatyti pakeitimai ne tik tokio suderinamumo neužtikrintų, bet ir prieštarautų ESTT išaiškinimams, taip pat VPĮ įtvirtintą reglamentavimą dėl pašalinimo pagrindų padarytų dar labiau neaiškų ir dviprasmišką, prieštarautų esminiams viešųjų pirkimų ir teisėkūros principams.

Pirma pažymėtina, kad ESTT sprendime *Meca*, C-41/18 pasisakyta būtent ir išimtinai tik dėl Direktyvos 57 str. 4 d. c ir g punktų,² t. y. tik dėl nuostatų, reglamentuojančių tiekėjų pašalinimo

---

² Direktyvos 57 straipsnyje „Pašalinimo pagrindai“ nustatyta:

„<...>

4. Perkančiosios organizacijos gali pašalinti arba gali būti valstybių narių įpareigotos pašalinti iš dalyvavimo pirkimo procedūroje ekonominės veiklos vykdytojams esantiems bet kurioje iš šių situacijų:

<...>

c) kai perkančioji organizacija gali tinkamomis priemonėmis įrodyti, kad ekonominės veiklos vykdytojas yra kaltas dėl sunkaus profesinio nusižengimo, dėl kurio galima abejoti jo sąžiningumu;

<...>

g) kai ekonominės veiklos vykdytojas vykdydamas ankstesnę viešąją sutartį, ankstesnę sutartį su perkančiuoju subjektu arba ankstesnę koncesijos sutartį, nustatytą esminį reikalavimą vykdė su dideliais arba nuolatiniiais trūkumais

pagrindus dėl sunkaus (rimto / šiurkštaus) profesinio pažeidimo bei dėl ankstesnės viešojo pirkimo / pirkimo / koncesijos sutarties esminio pažeidimo. Tačiau įstatymų projektuose numatyti pakeitimai yra susiję ne tik su tokiais ESTT aptartais pašalinimo pagrindais, o apima platesnį ratą pašalinimo pagrindų. Atitinkamai, nėra aišku, kuo grindžiami tie įstatymų projektuose numatyti pakeitimai, kurie yra nesusiję su *Meca*, C-41/18 byloje aptartais pašalinimo pagrindais (pvz., siūlomi VPĮ 46 str. 4 d. 4 p., 6 d. 1 p., 9 d. ir 10 d., 52 str. ir kt.).

Antra, ESTT sprendime *Meca*, C-41/18 iš esmės buvo vertinamas tik klausimas, ar su Direktyvos 57 str. 4 d. c ir g punktais yra suderinama nacionalinė nuostata, pagal kurią vien tas faktas, kad ankstesnės viešojo pirkimo sutarties nutraukimas dėl tiekėjo padaryto esminio jos pažeidimo buvo užginčytas teisme, reiškė, kad kituose (naujuose) viešuosiuose pirkimuose perkančiosios organizacijos negalėjo vertinti tokio sutarties pažeidimo kaip galimai sudarančio pašalinimo pagrindą (tol, kol neįsiteisės galutinis teismo sprendimas).

Atitinkamai, tokiaime kontekste ESTT, be kita ko, pažymėjo, kad:

- (i) Būtent „perkančiosios organizacijos, o ne nacionalinis teismas turi įvertinti, ar ekonominės veiklos vykdytojas turi būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūros“;³
- (ii) „perkančiosios organizacijos teisė pašalinti konkurso dalyvį iš viešojo pirkimo procedūros visų pirma yra skirta tam, kad ji galėtų įvertinti kiekvieno konkurso dalyvio sąžiningumą ir patikimumą“;⁴
- (iii) „jei perkančioji organizacija būtų automatiškai saistoma trečiosios šalies atlikto vertinimo, jai tikriausiai būtų sunku taikant neprivalomus pašalinimo pagrindus skirti ypatingą dėmesį proporcingumo principui. <...> šis principas, be kita ko, reiškia, kad prieš nusprendama pašalinti ekonominės veiklos vykdytoją ši organizacija turėtų atsižvelgti į padarytų pažeidimų nereikšmingumą arba į nereikšmingų pažeidimų pasikartojimą“;⁵

Taigi ESTT sprendime *Meca*, C-41/18 pateiktų išaiškinimų esminė išvada yra ta, kad būtent pačios perkančiosios organizacijos, remdamosi proporcingumo principu ir atsižvelgdamos į atitinkamų pažeidimų pobūdį ar jų pasikartojimą, turi diskreciją nuspręsti, ar atitinkamas tiekėjo ankstesnis (rimtas / šiurkštus) profesinis pažeidimas ir (ar) ankstesnės sutarties esminis pažeidimas, yra tokio pobūdžio, kad dėl to kyla rimtų abejonių dėl šio tiekėjo patikimumo ir, atitinkamai, jis turėtų būti pašalinamas iš tos perkančiosios organizacijos vykdomo viešojo pirkimo Direktyvos 57 str. 4 d. c ir (ar) g p. numatytais pagrindais.

Asociacijos su tokiais išaiškinimais sutinka ir mano, kad jie pagrįsti Direktyvos tikslais ir principais. Tačiau įstatymų projektuose numatytas tokių išaiškinimų įgyvendinimo būdas su tokiais tikslais ir principais būtų nesuderinamas. Šiuo atžvilgiu pabrėžtina, kad ESTT sprendime *Meca*, C-41/18, be kita ko, akcentuota ir tai, kad:

---

ir dėl to ta ankstesnė sutartis buvo nutraukta anksčiau laiko, buvo pareikalauta atlyginti žalą ar taikomos kitos panašios sankcijos;

<...>.

³ ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas *Meca*, C-41/18, 28 p.

⁴ ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas *Meca*, C-41/18, 29 p.

⁵ ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas *Meca*, C-41/18, 32 p.

„draudžiama valstybėms narėms savo nacionalinėse nuostatose iškreipti tame straipsnyje įtvirtintus neprivalomus pašalinimo pagrindus arba nepaisyti tikslų ir principų, kuriais pagrįstas kiekvienas iš šių pagrindų“⁶.

Asociacijų įsitikinimu, siekiant suderinamumo su ESTT sprendimu *Meca*, C-41/18, nėra pagrįsta VPĮ 46 str. keisti tokia apimtimi, kaip numatyta VPĮ projekte. Iš esmės, pakaktų pašalinti tas VPĮ 46 str. nuostatų dalis, kurios yra susijusios su profesiniu pažeidimu ir (ar) ankstesnės sutarties esminiu pažeidimu ir kuriose perkančiosios organizacijos laisvė spręsti dėl tiekėjo patikimumo / pašalinimo pagrindo egzistavimo susiejama su atitinkamo teismo sprendimo įsiteisėjimu. Konkrečiai, pakaktų atitinkamai pakeisti VPĮ 46 str. 4 d. 6 ir 7 p. bei šio straipsnio 6 d. 3 p.

Trečia, Asociacijos negali sutikti su VPĮ 46 str. pakeitimais, kuriais perkančiosioms organizacijoms suteikiama teisė pašalinti tiekėją iš viešojo pirkimo, kai ji atitinkamą pažeidimą gali „įrodyti bet kokiomis tinkamomis priemonėmis“ (VPĮ projekte numatyti VPĮ 46 str. 4 d. 7 p., 6 d. 1 ir 3 p. pakeitimai). Tokia formuluotė, visų pirma, neatitinka Teisėkūros pagrindų įstatyme numatyto įstatyminiam reglamentavimui keliamo reikalavimo, kad teisinis reguliavimas turi būti suprantamas, tikslus, aiškus ir nedviprasmiškas. Nei iš VPĮ projekto aiškinamojo rašto, nei iš siūlomų pakeitimų turinio absoliučiai nėra aišku, kokios (kokio pobūdžio) priemonės turimos omenyje ir kam (kokiam subjektui) jos turėtų būti tinkamos. Jeigu šiuo atveju referuojama į būtent perkančiajai organizacijai tinkamas priemones, pažymėtina, kad tokiu būdu perkančiosioms organizacijos būtų suteikta iš esmės neribota diskrecija spręsti ne tik dėl to (i) ar tiekėjas yra padaręs atitinkamą pažeidimą, (ii) bet ir dėl to, kokias priemones / informaciją perkančioji organizacija laiko pakankamas tokiam pažeidimui konstatuoti. Tokiu būdu būtų reikšmingai, nepagrįstai ir išimtinai tik subjektyviai perkančiosios organizacijos nustatytais pagrindais ribojamas tiekėjų dalyvavimas Lietuvoje vykdomuose viešuosiuose pirkimuose. Taip pat būtų pažeidžiami teisinio tikrumo bei teisėtų lūkesčių principai, būtų sudaromos galimybės iš esmės analogiškas situacijas traktuoti skirtingai, atveriamas kelias galimam perkančiųjų organizacijų piktnaudžiavimui bei „užprogramuojami“ tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų ginčai.

Asociacijos supranta ir neginčija, kad atitinkama sąvoka – „tinkamomis priemonėmis įrodyti“ – yra vartojama ir Direktyvoje. Tačiau Direktyva nėra tiesioginio taikymo teisės aktas ir, atitinkamai, jos nuostatos neretai formuluojamos pakankamai plačiai ir neapibrėžtai. Būtent nacionaliniam įstatymų leidėjui kyla pareiga direktyvos nuostatas įgyvendinti (sukonkretinti) nacionalinėje teisėje, be kita ko, vadovaujantis teisėkūros principais ir nepažeidžiant įgyvendinamo teisės akto esminių tikslų ir principų. Aptariamu atveju tai nebūtų užtikrinta, nes dėl atitinkamos neaiškios ir neapibrėžtos formuluotės būtų ribojama sąžininga konkurencija ir būtų sudaromos sąlygos pažeisti lygiateisiškumo, nediskriminavimo, proporcingumo, skaidrumo ir kitus principus.

Ketvirta, siūlomi įstatymų projektai diskutuoti ir tuo aspektu, kad sukuriamas sudėtingas, tikėtina, tarpusavyje persidengiantis ir, bet kuriuo atveju, neaiškus reglamentavimas dėl tiekėjų pašalinimo pagrindų, susijusių su „rimtu profesiniu pažeidimu“. Visų pirma, neaišku, kodėl toks pažeidimas yra numatomas tiek kaip privalomas pašalinimo pagrindas (siūlomas VPĮ 46 str. 4 d. 7 p.), tiek ir kaip neprivalomas pašalinimo pagrindas (siūlomas VPĮ 46 str. 6 d. 3 p.). Šiuo atžvilgiu atkreiptinas dėmesys į tai, kad Direktyvos 57 str. 4 d. c p. pašalinimo pagrindas dėl sunkaus profesinio nusižengimo yra numatytas kaip vienas pašalinimo pagrindas, kurį nacionalinis įstatymų leidėjas gali numatyti kaip privalomą (privalomai numatytiną viešųjų pirkimų sąlygose) arba kaip neprivalomą (kai perkančiosios organizacijos gali pačios pasirinkti, ar atitinkamame

⁶ ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas *Meca*, C-41/18, 33 p.

pirkime jį numatyti). Direktyvoje nėra numatyta galimybė atitinkamą pašalinimo pagrindą numatyti ir kaip privalomą, ir kaip neprivalomą.

Atsižvelgiant į tai, kad (i) Įstatymų projektų aiškinamuosiuose raštuose nurodoma, jog siekiama atsisakyti konkrečių teisės aktų pažeidimų, kurie laikomi rimtu profesiniu pažeidimu, išvardinimo (nors tokie pažeidimai vis tik yra vardinami siūlomo VPĮ 46 str. 4 d. 7 p. ir tai turėtų būti patikslinta) ir (ii) siekiant užtikrinti teisinio tikrumo, teisėtų lūkesčių bei esminius viešųjų pirkimų principus, siūlytina rimtą profesinį pažeidimą numatyti kaip neprivalomą pašalinimo pagrindą ir leisti pačioms perkančiosioms organizacijoms kiekvieno konkretaus pirkimo atveju apsispręsti, ar tokį pagrindą taikyti bei, jeigu jis taikomas, pačioms nurodyti (bent pavyzdinį sąrašą), ką jos laikytų rimtu profesiniu pažeidimu. Tokiu būdu būtų užtikrinta ESTT sprendime *Meca*, C-41/18 nurodyta perkančiųjų organizacijų teisė dėl tiekėjo (ne)pašalinimo spręsti atsižvelgiant į kiekvieno konkretaus atvejo ir viešojo pirkimo aplinkybes.

Penkta, siekiant suderinamumo su ES teise ir viešųjų pirkimų principais, Įstatymų projektuose turėtų būti įtvirtinti ESTT praktikoje akcentuojami esminiai kriterijai, kuriais remiantis perkančiosios organizacijos turėtų vertinti, ar atitinkamu atveju buvo padarytas toks pažeidimas, kuris sudaro pagrindą pašalinti tiekėją iš viešojo pirkimo. Be kita ko, ESTT praktikoje akcentuojama, kad perkančiosios organizacijos turėtų atsižvelgti į proporcingumo principą, padarytų pažeidimų nereikšmingumą arba į nereikšmingų pažeidimų pasikartojimą⁷, taip pat į tai, ar būtent atitinkamas tiekėjas yra atsakingas už atitinkamus trūkumus (atitinkamą pažeidimą)⁸.

Šešta, nėra aišku, koku atveju būtų taikomos siūlomos VPĮ 46 str. 9 ir 10 dalys, t. y. iš kokios Lietuvoje galiojančio reglamentavimo nuostatos toks tiekėjo pašalinimas iš pirkimo teismo sprendime nurodytam laikotarpiui yra kildinamas. Nesant tokios nuostatos, neegzistuojant poreikiui įtvirtinti su ja susijusias aptariamą nuostatą, kurios būtų iš esmės nenaudojamos ir neveiksmingos.

Septinta, atkreipiame dėmesį į tai, kad Direktyvos nuostata (57 str. 1 d. paskutinioji pastraipa), kurią perkelia VPĮ 46 str. 2 d. 2 p., yra siejama tik su tais pašalinimo pagrindais, kurie yra įtvirtinti Direktyvos 57 str. 1 d. ir ją įgyvendinančioje VPĮ 46 str. 1 d. Tačiau pagal dabartinę VPĮ 46 str. 2 d. formuluotę tokia nuostata siejama ne tik su VPĮ 46 str. 1 d. numatytais pašalinimo pagrindais, bet ir su VPĮ 46 str. 3 d. Siekiant reglamentavimo aiškumo ir nuoseklumo, siūlytume VPĮ projekte numatyti pakeitimus, užtikrinančius, kad VPĮ aiškiai ir nedviprasmiškai įtvirtintų, jog VPĮ 46 str. 2 d. 2 p. yra aktualus vertinant VPĮ 46 str. 1 d. įtvirtintus pašalinimo pagrindus.

Galiausiai, pažymėtina, kad ir šiuo metu galiojantis reglamentavimas dėl pašalinimo pagrindų bei atskiros nuostatų formuluotės yra pakankamai neaiškios, dviprasmiškos ir kompleksinės. Atsižvelgdami į tai, vietoje to, kad būtų svarstomi nauji ir / ar iš ES teisės neišplaukiantys reglamentavimo modeliai / nuostatos, siūlytume tobulinti šiuo metu galiojantį reglamentavimą, jį ir, ypač atskiras nuostatų formuluotes, supaprastant, sustruktūrizuojant ir išgryninant nuostatų tarpusavio ryšius.

Be kita ko, siūlytume apsvarstyti, ar nebūtų tikslinga bent dalį VPĮ 46 str. 4 d. įtvirtintų privalomų pašalinimo pagrindų numatyti kaip neprivalomus pašalinimo pagrindus. Tokiu būdu pačios perkančiosios organizacijos galėtų pasirinkti, ar atitinkamo pirkimo kontekste tokio pašalinimo pagrindo nustatymas yra proporcingas (be kita ko, atsižvelgdamos į pirkimo objektą, jo skubą,

⁷ ESTT 2019 m. birželio 19 d. sprendimas *Meca*, C-41/18, 32 p.

⁸ ESTT 2019 m. spalio 3 d. sprendimas *Delta*, C-267/18, 29 p.

konkurencijos sąlygas atitinkamoje rinkoje, pašalinimo pagrindo nustatymu ir tikrinimu sukuriama administracinę naštą ir kt.). Tokie pakeitimai būtų visiškai suderinami su Direktyva, kadangi dalis VPĮ 46 str. 4 d. kaip privalomų nurodytų pašalinimo pagrindų Direktyvoje yra nurodyti kaip fakultatyvūs, t. y. kaip tokie, kurie nacionalinėje teisėje gali būti įtvirtinti tiek kaip privalomi, tiek ir kaip neprivalomi (į pirkimo sąlygas įtraukiami perkančiųjų organizacijų pasirinkimu). Tai pasakytina dėl, pavyzdžiui, VPĮ 46 str. 4 d. 2, 3, 4, 5, 6 p.

Taip pat atkreipiame dėmesį į tai, kad panašu, jog dalis šiuo metu VPĮ 46 str. 4 d. įtvirtintų privalomų pašalinimo pagrindų (pvz., VPĮ 46 str. 4 d. 7 ir 8 p.) apskritai yra išimtinai tik nacionalinio pobūdžio, t. y. Direktyvoje nenumatyti ir VPĮ įtvirtinti išimtinai tik nacionalinio įstatymų leidėjo iniciatyva. Asociacijų įsitikinimu, tokia situacija nėra galima, nes Direktyva nenumato galimybės nacionaliniu lygiu įtvirtinti naujus (papildomus) pašalinimo pagrindus, o juo labiau privalomus pašalinimo pagrindus. Tokiu būdu apsunkinamos tiekėjų (ypač iš kitų valstybių narių) galimybės dalyvauti Lietuvos viešuosiuose pirkimuose ir nepagrįstai yra ribojamos pamatinės ES judėjimo laisvės ir iš jų išplaukiantys viešųjų pirkimų principai bei nukrypstama nuo esminio Direktyvos tikslo – atverti viešuosius pirkimus konkurencijai. Pabrėžtina, kad ir sprendime byloje *Meca*, C41/18 ESTT nurodė, jog „neabejotina, kad Direktyva 2014/24 ribojama valstybių narių diskrecija“. Tuo atveju, jei tokie, Asociacijų įsitikinimu, tiesiogiai iš Direktyvos „neišplaukiantys“ pašalinimo pagrindai siejami su / kildinami iš Direktyvos 57 str. 4 d. c punkto dėl tiekėjo padaryto sunkaus profesinio nusižengimo, manytume, kad šiuos ir kitus pašalinimo pagrindus, susijusius su tiekėjo profesiniu nusižengimu, būtų tikslinga reglamentuoti vienoje nuostatoje, užtikrinant jų suderinamumą su Direktyvos 57 str. 4 d. c p. nuostata ir dėl jos pateiktais ESTT išaiškinimais.

Asociacijų nuomone, tokie pakeitimai būtų suderinami su (i) ESTT sprendimuose nurodytu tikslu suteikti daugiau laisvės pačioms perkančiosioms organizacijoms ir jas įpareigoti ne formaliai, o kiekvienu atveju atskirai ir atsižvelgiant į proporcingumo principą vertinti su pašalinimo pagrindu dėl profesinio nusižengimo susijusius aspektus, bei (ii) Įstatymų projektų aiškinamajame rašte nurodytu tikslu dėl viešųjų pirkimų supaprastinimo ir vidaus kontrolės.

Jeigu Ministerija nuspręstų svarstyti atitinkamus pakeitimus, siūlytume šiuo klausimu organizuoti diskusijas ir konsultacijas su, be kita ko, socialiniais partneriais, įskaitant ir Asociacijas. Pažymime, kad tokias diskusijas ir VPĮ pakeitimų projektų analizę suderinamumo su ES teise kontekste reikšmingai palengvintų, jeigu su projektais teikiamose atitikties lentelėse prie kiekvieno konkretaus Direktyvos 57 str. punkto / papunkčio būtų nurodyta konkreti jį įgyvendinanti nacionalinė nuostata.

Dėl VPĮ projekto 11 str. (VPĮ 52 str. pakeitimų)

VPĮ projekto 11 str. siūloma iš esmės keisti VPĮ 52 str., numatant, kad informaciją apie tiekėją, kuris pirkimo procedūrų metu nusižengė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktį VPĮ 46 str. ir 47 str. nustatytiems reikalavimams arba apie tiekėją, kuris dėl pateiktos melagingos informacijos nepateikė patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal VPĮ 50 str., skelbiama nedelsiant, bet ne vėliau kaip per 10 dienų nuo šio straipsnio 1 d. 1-3 p. nurodytų įvykių dienos. Tai reiškia, kad net tiekėjui nesutinkant su perkančiosios organizacijos sprendimu ir jį ginčijant teisme, informacija apie tiekėją yra paskelbiama.

Asociacijos nuomone taip yra grubiai pažeidžiami skaidrumo ir tiekėjų lygiateisiškumo, taip pat teisėtų lūkesčių principai, kadangi tiekėjai neigiamas pasekmes (VPĮ 46 str. 4 d. 4 p.) dėl negalėjimo vienerius metus dalyvauti kitų pirkimų procedūrose patirtų net ir tuo atveju, jei galiausiai teismo

sprendimu būtų nustatyta, kad atitinkamas perkančiosios organizacijos sprendimas buvo neteisėtas. Teismui panaikinus ginčijamą perkančiosios organizacijos sprendimą, informacija apie tokį tiekėją būtų pašalinama, tačiau tiekėjas jau iki tol būtų patyręs neigiamas iš neteisėtu pripažinto perkančiosios organizacijos sprendimo kylančias pasekmes. Tai praktikoje lemtų bylinėjimosi procesus prieš perkančiąsias organizacijas, siekiant prisiteisėti jų neteisėtais veiksmais padarytą žalą, ir (arba) tiekėjų nuostolius (jeigu tiekėjai nesikreiptų į teismą dėl žalos atlyginimo), kurie gali būti itin reikšmingi, jeigu tiekėjai dėl įrašymo į sąrašą būtų pašalinti iš labai didelės vertės pirkimų. Kaip jau nurodyta aukščiau, ESTT sprendime *Meca*, C-41/18 dėl su melagingos informacijos pateikimu susijusio pašalinimo pagrindų pasisakyta nebuvo, atitinkamai, tokiu pagrindu siūlomas VPĮ 52 str. pakeitimas negali būti grindžiamas.

Taip pat pabrėžiame, kad, kaip minėta, ESTT praktikoje akcentuojama, jog sprendžiant dėl tiekėjo pašalinimo turėtų būti vadovaujamasi proporcingumo principu, atsižvelgiama į konkretaus pažeidimo aplinkybes. Atsižvelgdami į tai manytume, kad VPĮ 52 str. 1 d. nepagrįstai siekiama įtvirtinti, kad tiekėjų grupės atveju į melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą įtrauktini visi tiekėjai (nepriklausomai nuo jų įtakos atitinkamos informacijos (ne)pateikimui konkrečiu atveju).

Dėl VPĮ projekto 18 str. (VPĮ 86 str. 8 d.)

VPĮ projekto 18 str. siekiama papildyti VPĮ 86 str. 8 d. 4 p., nustatant, kad atidėjimo terminas, be kita ko, gali būti netaikomas, kai pirkimas atliekamas VPĮ 72 str. 3 d. nustatytais pagrindais, t. y. supaprastinto pirkimo ir VPĮ 2 priede nurodytų socialinių ir kitų specialiųjų paslaugų tarptautinio pirkimo atvejais, vykdant neskelbiamas derybas VPĮ 71 str. 1 d. 2 ir 3 p., 3 d. 2, 3 ir 4 p., 5 ir 6 d. nustatytais atvejais.

Sutiktina, kad tokiu VPĮ pakeitimu bus sudarytos sąlygos perkančiosioms organizacijoms pirkimus įvykdyti ir pirkimo sutartį sudaryti kaip įmanoma greičiau. Tačiau atkreiptinas dėmesys, kad praplečiant atvejus, kada atidėjimo terminas gali būti netaikomas, būtų nepagrįstai, neproporcingai siekiamiems tikslams ir reikšminga apimtimi apribota tiekėjų teisė į efektyvią teisinę gynybą.

Pirma, ESTT yra suformavęs atidėjimo termino teisinius pagrindus ir šiuo aspektu išaiškinęs, kad su tiekėjų veiksmingos teisinės gynybos principu, išplaukiančiu iš Direktyvos 89/665 1 str., nedera situacija, kai po perkančiosios organizacijos sprendimo paskelbti pirkimo laimėtoją iš karto priimamas sprendimas sudaryti viešojo pirkimo sutartį. Tokiais atvejais viena iš tiekėjų teisių gynimo priemonių, todėl ši priemonė visuomet turi būti įgyvendinama kartu su tiekėjų teisių veiksmingos (efektyvios) gynybos teisiniu principu⁹.

VPĮ projektu siekiant papildyti atvejus, kuomet gali būti netaikomas atidėjimo terminas, tokia būtinybė turi būti pagrindžiama svarbiomis priežastimis, kadangi, priešingu atveju, tai akivaizdžiai pažeistų tiekėjų teisių veiksmingos (efektyvios) gynybos principą.

Antra, priešingai nei teigiama VPĮ projekto aiškinamajame rašte, VPĮ 86 str. 8 d. papildymas nauju punktu visa apimtimi neatitiktų 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2007/66/EB iš dalies keičiančios Tarybos direktyvos 89/665/EEB ir 92/13/EEB dėl viešųjų sutarčių suteikimo peržiūros procedūrų veiksmingumo didinimo 2b str. a dalies nuostatų. Remiantis aptariamomis nuostatomis, valstybės narės gali numatyti, kad atidėjimo terminai netaikomi, jei

⁹ ESTT 2000 m. gruodžio 12 d. sprendimas byloje *Universale-Bau*, C-470/99; 2003 m. vasario 27 d. sprendimas byloje *Santex*, C-327/00; 2007 m. spalio 10 d. sprendimas byloje *Lämmerzahl*, C-241/06.

pagal Direktyvą 2004/18/EB nereikalaujama iš anksto paskelbti apie pirkimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Nors dalis Direktyvoje 2004/18/EB numatytų atvejų, kada nereikalaujama iš anksto paskelbti apie pirkimą, sutampa su VPĮ 72 str. 3 d. nustatytais pagrindais, tačiau dalis atvejų, dėl kurių VPĮ projektu taip pat siūloma atsisakyti atidėjimo termino, nepatenka į atvejus, kai valstybės narės gali numatyti, kad atidėjimo terminai netaikomi. Į šią apimtį nepatenka VPĮ 71 str. 6 d. nuostatos, susijusios su atvejais, kai perkamos: (1) prekės ir paslaugos naudojant reprezentacinėms išlaidoms skirtas lėšas; (2) muziejų eksponatai, archyvų ir bibliotekų dokumentai, prenumeruojami laikraščiai ir žurnalai; (3) prekės iš valstybės rezervo; (4) licencijos naudotis bibliotekiniais dokumentais ar duomenų (informacinėmis) bazėmis; (5) teisėjų, prokurorų, profesinės karo tarnybos karių, perkančiosios organizacijos valstybės tarnautojų ir (arba) pagal darbo sutartį dirbančių darbuotojų mokymo ir konferencijų paslaugos; (6) ekspertų komisijų, komitetų, tarybų narių, taip pat jų pasitelkiamų ekspertų, valstybės institucijų ar įstaigų kontrolės veiklai reikalingų ekspertų teikiamos nematerialaus pobūdžio (intelektinės) paslaugos; (7) mokslo ir studijų institucijų veiklos, mokslo, meninės veiklos, studijų, taip pat mokslo ir studijų institucijų paraiškų, reikalingų leidimui vykdyti studijas ir su studijomis susijusią veiklą gauti, ekspertinio vertinimo paslaugos; (8) prekės, gaminamos ir (ar) naudojamos tik mokslinių tyrimų, eksperimentų, studijų ar eksperimentinės plėtos tikslais, kai norimo rezultato negalima pasiekti naudojant tokios pačios paskirties gaminius; (9) valstybės išdo funkcijoms atlikti reikalingos finansinės, kredito reitingo nustatymo ir finansinės informacijos teikimo paslaugos; (10) keleivių pervežimo, nakvynės ir kitos su tarnybine komandiruoje susijusios paslaugos, kai jos įsigyjamos iš tiesioginio paslaugos teikėjo; (11) dalijimosi pačių naudotojų sukurta informacija su visuomene platformos paslaugos, kai jos įsigyjamos iš tiesioginio paslaugos teikėjo pagal jo nustatytą visiems paslaugų gavėjams taikomą vienodą paslaugų kainodarą ir paslaugų organizavimo būdus ir kai paslaugos teikėjas neprisiima atsakomybės už skelbiamos informacijos turinį.

Trečia, VPĮ projekte numatytas atveju, kada netaikomas atidėjimo terminas, papildymas iš esmės grindžiamas tik siekiu sudaryti sąlygas perkančiosioms organizacijoms pirkimus ypatingos skubos atveju įvykdyti ir pirkimo sutartį sudaryti kaip įmanoma greičiau. Tačiau atkreiptinas dėmesys, jog VPĮ 72 str. 3 d. nustatyti pagrindai nėra susiję vien tik su pirkimų vykdymu ypatingos skubos atvejais. Šie pagrindai taip pat įtvirtina ir tokius neskelbiamų derybų būdu vykdomus pirkimų atvejus, kai prekes pateikti, paslaugas teikti ar darbus atlikti gali tik konkretus tiekėjas; prekės ir paslaugos perkamos naudojant reprezentacinėms išlaidoms skirtas lėšas; perkami muziejų eksponatai, archyvų ir bibliotekų dokumentai, prenumeruojami laikraščiai ir žurnalai; kt. Tik vienas pagrindas tiekėjui, siekiančiam kvestionuoti pirkimo rezultatus nepaliekama nei teisinės, nei faktinės galimybės jų pakeisti. Atidėjimo terminas –, nustatytas VPĮ 71 str. 1 d. 3 p., yra susijęs su ypatinga skuba, t. y. kai neišvengiamai būtina pirkimą atlikti ypač skubiai dėl įvykio, kurio perkančioji organizacija negalėjo numatyti, kai tokio pirkimo neįmanoma atlikti atviro, riboto konkurso ar skelbiamų derybų būdais VPĮ nustatytais terminais. Atitinkamai, didžioji dalis nurodomų papildomų atvejų, kada atidėjimo terminas neturėtų būti taikomas, nėra susiję su ypatinga skuba. Atsižvelgiant į tai, manytina, kad VPĮ projekte nurodomas pagrindas, t. y. tariama ypatinga skuba, negali būti laikomas pakankamu ir pagrįstu pagrindu riboti tiekėjų veiksmingą (efektyvią) teisių gynybą.

Atsižvelgiant į nurodomas aplinkybes, Asociacijų manymu, VPĮ projektu siekiama nepagrįstai papildyti atvejų, kuomet gali būti netaikomas atidėjimo terminas, sąrašą, jį pernelyg išplečiant ir taip ribojant tiekėjų teisių veiksmingą (efektyvią) gynybą. Be to, VPĮ projektu papildžius atvejus, kuomet atidėjimo terminas gali būti netaikomas, neigiamus padarinius taip pat gali patirti ir

perkančiosios organizacijos, kadangi gali padaugėti ginčų dėl pirkimo sutarčių teisėtumo ir, atitinkamai, dėl perkančiųjų organizacijų deliktinės atsakomybės taikymo. Dėl to perkančiosios organizacijos objektyviai gali susidurti su dvigubo mokėjimo už sutartį situacijomis, įgyvendindamos pareigą pagal sutartį sumokėti kontrahentui už jos vykdymą ir pareigą pagal teismo sprendimą sumokėti neteisėtai pašalinto ar nepripažinto viešojo pirkimo laimėtojo naudai civilinės atsakomybės forma.

Dėl VPĮ projekto 19 str. (VPĮ 91 str.)

VPĮ projektu siekiama įtvirtinti, jog perkančiosios organizacijos CVP IS Viešųjų pirkimų tarnybos nustatyta tvarka paskelbtą informaciją apie pirkimo sutarties neįvykdžiusius ar netinkamai ją įvykdžiusius tiekėjus nedelsiant, t. y. nelaukiant kol pasibaigs tiekėjams nustatytas terminas apskųsti atsitinkamus perkančiųjų organizacijų sprendimus arba, jeigu tiekėjai dėl tariamo pirkimo sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo jau kreipėsi į teismą, nelaukiant ginčo pabaigos ir sprendimo šiame ginče įsiteisėjimo. Tokie siūlytini VPĮ pakeitimai reiškia, kad iš esmės tiekėjai su kuriais perkančiosios organizacijos nutraukė sutartis dėl tariamai netinkamo jų vykdymo, net ir nesant pagrindo tokiam sutarties nutraukimui, bus įtraukiami į Nepatikimų tiekėjų sąrašą ir iš jo pašalinami tik po to, kai įsiteisės teismo sprendimas, kuriuo patenkinamas tiekėjo reikalavimas.

Pirma, pažymėtina, kad toks reguliavimas visiškai nepagrįstai apribotų sąžiningų tiekėjų galimybę iki tol, kol įsiteisės sprendimas ginče dėl tariamo pirkimo sutarties neįvykdymo ar netinkamo įvykdymo, dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, kadangi tokie tiekėjai po perkančiosios organizacijos sprendimo su jais nutraukti sutartį nedelsiant būtų įtraukiami į Nepatikimų tiekėjų sąrašą.

Teismų praktikoje laikomasi pozicijos, kad nepatikimų tiekėjų sąrašo sudarymu yra ginamas viešasis interesas, apsaugantis perkančiąsias organizacijas nuo sutarčių sudarymo su nekokybiškas paslaugas ir (arba) prekes teikiančiais, ar darbus atliekančiais asmenimis (tiekėjais)¹⁰. Abejotina, ar šiuo atveju į Nepatikimų tiekėjų sąrašą taip pat įtraukiant ir tuos tiekėjus, su kuriais sutarties tinkamo vykdymo klausimas vis dar yra nagrinėjamas teisme, bus užtikrinami Nepatikimų tiekėjų sąrašu siekiami įgyvendinti tikslai.

Antra, VPĮ projekto aiškinamajame rašte nepateikiama jokių aiškių tokio VPĮ pakeitimo pagrindų ir apsiribojama tik nuoroda į ESTT sprendimą byloje *Meca*, C41/18. Šioje byloje ESTT nurodė, jog valstybės narės neturėtų riboti / varžyti galimybių pačioms perkančiosioms organizacijoms atrankos etape vertinti ekonominės veiklos vykdytojo, su kuriuo sudaryta sutartis buvo nutraukta, patikimumo, jeigu teisme pareiškiamas ieškinys dėl sprendimo nutraukti viešojo pirkimo sutartį, kurį perkančioji organizacija priėmė dėl didelių trūkumų ją vykdant. Pažymėtina, kad šiuo atveju ESTT iš esmės nurodė, kad perkančiosios organizacijos turi turėti teisę įvertinti tiekėjo patikimumą ir, be kita ko, atsižvelgiant į aplinkybes, jog su šiuo tiekėju buvo nutraukta pirkimo sutartis dėl didelių trūkumų ją vykdant, net jei šiuo atveju dar nėra įsiteisėjęs teismo sprendimas dėl tokio sutarties nutraukimo teisėtumo. Tai nereiškia, kad tokie tiekėjai taip pat turėtų būti įtraukiami į Nepatikimų tiekėjų sąrašą dar nesant įsiteisėjusiam teismo sprendimui dėl tokio tiekėjo netinkamai įvykdytos sutarties.

***

---

¹⁰ Lietuvos apeliacinio teismo 2017 m. gruodžio 6 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-1513-178/2017; 2018 m. vasario 15 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2-540-302/2018.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, prašome patikslinti Įstatymų projektus pagal pateiktus pasiūlymus, tokiu būdu užtikrinant Įstatymų projektuose numatyto reglamentavimo suderinamumą su ES teise bei esminiais viešųjų pirkimų principais ir tikslais.

Pagarbiai

Asociacijos „Investors' Forum“
vykdomoji direktorė

R. Skyrienė

Lietuvos pramonininkų konfederacijos
generalinis direktorius

R. Sartatavičius

Pastabos ir pasiūlymai dėl Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo Nr. I-1491 2, 8, 19, 20, 21, 29, 35, 42, 46, 50, 52, 55, 59, 71, 72, 77, 79, 86, 91, 92, 97 straipsnių pakeitimo ir 100 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymo projekto (toliau – VP) projektas): <https://e-seimas.lrs.lt/portal/legalAct/t/TAP/1e4334f07401eab72ddb4a109da1b5>

Pažymėtina, jog pasiūlymai, teikiami VPĮ, taip pat yra aktualūs ir PJ pakeitimų projektui.

Eil. Nr.	Nuostatos projektas	Pastaba su argumentais	Siūlymas, kaip tikslinti nuostata
1.	<p>VPĮ projekto 6 straipsnis. 29 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 29 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„3. Bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminarijos sutarties) sudarymo ar projekto konkurso laimėtojo nustatymo perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių konkurso procedūras, jeigu nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Perkančioji organizacija savo iniciatyva taip pat gali nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jei per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas.“</p>	<p>Atsižvelgiant į įstatymo pakeitimo projekto aiškinamajame rašte pateiktą šio pakeitimo argumentaciją, siūlytina praplėsti perkančiosios organizacijos galimybių ribas, paliekant dar daugiau priemonių perkančiajai organizacijai siekti efektyvesnio pirkimo rezultato, kurį galėtų lemti pakankama tiekėjų konkurencija – suteikti teisę nutraukti pirkimą savo iniciatyva ne tik negavus daugiau negu vienos paraiškos, pasiūlymo, projekto plano ar projekto, tačiau ir tais atvejais, kai tiekėjų suinteresuotumo požymių yra, tačiau tiekėjų paraiškos, pasiūlymai, projekto planai arba projektai atmetami dėl pirkimo sąlygose numatytų reikalavimų neatitikimo. Pažymėtina, jog dalis rinkoje veikiančių tiekėjų teikia paraiškas ir/arba pasiūlymus neturėdami tikslo laimėti konkursą, tačiau siekdami stebėti rinką, o taip pat siekdami turėti galimybę apskusti perkančiosios organizacijos sprendimus ir/arba kitais tikslais, kuriuos jiems padeda įgyvendinti suinteresuoto dalyvio/kandidato statusas. Žvelgiant iš perkančiosios organizacijos perspektyvos, tokių tiekėjų dalyvavimas procedūrose iš esmės nekuria pridėtinės vertės ir</p>	<p>Pakeisti 29 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„3. Bet kuriuo metu iki pirkimo sutarties (preliminarijos sutarties) sudarymo ar projekto konkurso laimėtojo nustatymo perkančioji organizacija turi teisę savo iniciatyva nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jeigu atsirado aplinkybių, kurių nebuvo galima numatyti, ir privalo tai padaryti, jeigu buvo pažeisti šio įstatymo 17 straipsnio 1 dalyje nustatyti principai ir atitinkamos padėties negalima ištaisyti. Perkančioji organizacija savo iniciatyva taip pat gali nutraukti pradėtas pirkimo ar projekto konkurso procedūras, jei per nustatytą terminą paraišką, pasiūlymą, projekto konkurso planą ar projektą pateikia tik vienas tiekėjas arba bet kurioje pirkimo vykdymo procedūrų stadijoje lieka tik viena pirkimo reikalavimus atitinkanti paraiška, pasiūlymas, projekto konkurso planas ar projektas.</p>

		nedidina tiekėjų konkurencijos, tad bet kurioje pirkimo stadijoje įvertinus tiekėjų pateiktas paraiškas, pasiūlymus, projekto planus ir/arba projektus bei juos pripažinus neatitinkančiais pirkimo sąlygų reikalavimų (išskyrus vieną), siūlytina palikti galimybę perkandčiai organizacijai nutraukti pirkimą savo iniciatyva.	
2.	<p>VPĮ projekto 7 straipsnis. 35 straipsnio pakeitimas</p> <p>Papildyti 35 straipsnio 2 dalį nauju 33 punktu:</p> <p>„33) informacija apie tai, kad perkandčioji organizacija atlikdama supaprastintą pirkimą atviro konkurso būdu gali vykdyti derybas su pirkimo dokumentuose nustatytais tiekėjais“.</p>	<p>VPĮ 35 straipsnio 2 dalies 33 punktas prieštarauja projekte numatytam VPĮ 59 straipsnio 3 dalies 4 punktui, kuris numato, kad supaprastinto atviro konkurso būdu gali būti deramasi su tiekėjais dėl pateiktų pasiūlymų, kai VPĮ 35 straipsnio 2 dalies 33 punktas numato, kad gali būti deramasi tik su pirkimo dokumentuose nustatytais tiekėjais. Reikalinga suderinti nuostatas.</p>	<p>Papildyti 35 straipsnio 2 dalį nauju 33 punktu:</p> <p>„33) informacija apie tai, kad perkandčioji organizacija atlikdama supaprastintą pirkimą atviro konkurso būdu gali vykdyti derybas su pirkimo dokumentuose nustatytais tiekėjais dėl pateiktų pasiūlymų“.</p>
3.	<p>VPĮ projekto 12 straipsnis. 55 straipsnio pakeitimas</p> <p>Pakeisti 55 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„9. Vadovaudamasi šio įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi, perkandčioji organizacija gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paašškinti savo pasiūlymus, tačiau ji negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo, pateikto konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų ar inovacijų partnerystės metu, esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus. Perkandčioji organizacija, pasiūlymų vertinimo metu radusi pasiūlyme korektūros klaidų, taip pat nurodytos kainos ar sąnaudų apskaiciavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių per jos nurodytą terminą</p>	<p>VPĮ 55 straipsnio 9 dalis turėtų būti suderinta su VPĮ 59 straipsnio 3 dalies 4 punktu, kuris numato, kad supaprastinto atviro konkurso būdu gali būti deramasi su tiekėjais dėl pateiktų pasiūlymų ir prašoma pateikti galutinius pasiūlymus.</p>	<p>Pakeisti 55 straipsnio 9 dalį ir ją išdėstyti taip:</p> <p>„9. Vadovaudamasi šio įstatymo 45 straipsnio 3 dalimi, perkandčioji organizacija gali prašyti dalyvių patikslinti, papildyti arba paašškinti savo pasiūlymus, tačiau ji negali prašyti, siūlyti arba leisti pakeisti pasiūlymo, pateikto atviro ar riboto konkurso metu, ar galutinio pasiūlymo, pateikto konkurencinio dialogo, skelbiamų derybų, neskelbiamų derybų, supaprastinto atviro konkurso (jei buvo vykdomos derybos) ar inovacijų partnerystės metu, esmės – pakeisti kainą arba padaryti kitų pakeitimų, dėl kurių pirkimo dokumentų reikalavimų neatitinkantis pasiūlymas taptų atitinkantis pirkimo dokumentų reikalavimus.“</p>

<p>ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo Susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotės kainos ar sąnaudų užfiksuota kaina ar sąnaudos, pasiūlymo techninės charakteristikos, kurios vertinamos palyginant pasiūlymus, nekeičiamos. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis.“</p>		<p>Perkančioji organizacija, pasiūlymų vertinimo metu radusi korektūros klaidų, taip pat nurodytos kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidų, privalo paprašyti dalyvių per jos nurodytą terminą ištaisyti pasiūlyme pastebėtas aritmetines klaidas, nekeičiant susipažinimo Susipažinimo su pasiūlymais metu užfiksuotės kainos ar sąnaudų užfiksuota kaina ar sąnaudos, pasiūlymo techninės charakteristikos, kurios vertinamos palyginant pasiūlymus, nekeičiamos. Taisydamas pasiūlyme nurodytas aritmetines kainos ar sąnaudų apskaičiavimo klaidas, dalyvis gali taisyti kainos ar sąnaudų sudedamąsias dalis, tačiau neturi teisės atsisakyti kainos ar sąnaudų sudedamųjų dalių arba papildyti kainą ar sąnaudas naujomis dalimis.“</p>
--	--	--

UAB „Ignitis grupės paslaugų centras“ siūlomi papildomi VPJ ir PJ pakeitimai:

Eil. Nr.	Galiojanti VPJ nuostata	Pastaba su argumentais	Siūlymas, kaip tikslinti nuostata
1.	<p>VPJ 86 straipsnio 8 dalies 1 punktą: „Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis turi būti sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau, negu pasibaigė atidėjimo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne trumpesnis kaip 5 darbo dienos), o jeigu pranešimas apie sprendimą nustatyti laimėjusį pirkimo pasiūlymą nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, negali būti trumpesnis kaip 15 dienų. Atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai: 1) vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, ir nėra suinteresuotų kandidatų.“</p>	<p>Lingvistiškai vertinant aptariamą įstatymo nuostata, atidėjimo terminas privalo būti taikomas ir tokiose situacijose kuomet vyksta skelbiamos / neskelbiamos derybos / ribotas konkursas ir yra keli paraiškų pateikę tiekėjai (suinteresuoti kandidatai), tačiau pirminį / galutinį pasiūlymą pateikia tik vienas tiekėjas (suinteresuotas dalyvis). Tokia situacija neproporcingai prailgina pirkimo procedūrų trukmę, o atidėjimo termino taikymas yra nepagrįstas, nes faktiškai tiekėjai</p>	<p>Siūlymas, kaip tikslinti nuostata Pakeisti VPJ 86 str. 8 d. 1 p. ir išdėstyti jį taip „1) vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, ir nėra suinteresuotų dalyvių“. VPJ 86 straipsnio 8 dalies 1 punktą: „Pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis turi būti sudaroma nedelsiant, bet ne anksčiau, negu pasibaigė atidėjimo terminas, kuris negali būti trumpesnis kaip 10 dienų (supaprastintų pirkimų atveju – ne trumpesnis kaip 5 darbo dienos), o jeigu pranešimas apie sprendimą nustatyti</p>

	<p>neteikdami galutinio pasiūlymo išreikšė norą nebedalyvauti tolimesnėse pirkimo procedūrose. Tokio kandidato suinteresuotumas atitinkamoje pirkimo stadijoje, kada sudaroma pasiūlymų eilė ir nustatomas laimėtojas, yra kvestionuojamas. Atkreiptinas dėmesys, kad kitų, nei aukščiau nurodytų, pirkimo būdų atveju, nuostata nerealizuojama, nes tokiu atveju tiesiog nėra suinteresuoto kandidato.</p>	<p>laimėjusi pirkimo pasiūlymą nebuvo siunčiamas elektroninėmis priemonėmis, negali būti trumpesnis kaip 15 dienų. Atidėjimo terminas gali būti netaikomas, kai:</p> <p>1) vienintelis suinteresuotas dalyvis yra tas, su kuriuo sudaroma pirkimo sutartis ar preliminarioji sutartis, ir nėra suinteresuotų kandidatų."</p>
<p>2.</p> <p>VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 1 punktas:</p> <p>„Prekės, paslaugos ar darbai neskelbiamų derybų būdu gali būti perkami, kai yra bent viena iš šių sąlygų:</p> <p>1) jeigu atviram ar ribotam konkursui nepateikta paraiškų arba visos pateiktos paraiškos ar pasiūlymai yra netinkami, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos ir jeigu Europos Komisijos prašymu jai pateikiama šiuo pagrindu atliekamo ar atlikto pirkimo procedūros ataskaita. Jeigu perkančioji organizacija ketina šiuo pagrindu taikyti neskelbiamų derybų būdą, ji turi visiems atviro ar riboto konkurso derybų dalyviams pranešti, kad jie pateikė netinkamus viešojo pirkimo pasiūlymus;“</p>	<p>VPĮ 63 straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad perkančioji organizacija visais atvejais gali pasirinkti skelbiamų derybų būdą, kai atliekamas supaprastintas pirkimas. Atsižvelgus į tai darytina išvada, kad šiuo metu galiojanti VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 1 punkto nuostata nėra tinkamai suderinta VPĮ nustatytu teisiniu reglamentavimu.</p>	<p>VPĮ 71 straipsnio 1 dalies 1 punktas:</p> <p>„Prekės, paslaugos ar darbai neskelbiamų derybų būdu gali būti perkami, kai yra bent viena iš šių sąlygų:</p> <p>1) jeigu atviram ar ribotam konkursui, ar skelbiamoms deryboms, kai atliekamas supaprastintas pirkimas, nepateikta paraiškų ar pasiūlymų arba visos pateiktos paraiškos ar pasiūlymai yra netinkami, o pirminės pirkimo sąlygos iš esmės nekeičiamos ir jeigu Europos Komisijos prašymu jai pateikiama šiuo pagrindu atliekamo ar atlikto pirkimo procedūros ataskaita. Jeigu perkančioji organizacija ketina šiuo pagrindu taikyti neskelbiamų derybų būdą, ji turi visiems atviro ar riboto konkurso, ar skelbiamų derybų, kai atliekamas supaprastintas pirkimas, kandidatams ir dalyviams pranešti, kad jie pateikė netinkamus viešojo pirkimo paraiškas ar netinkamus viešojo pirkimo pasiūlymus;“</p>